

naša luč

1978

7

knjige

France Papež
ZAPISI IZ ZDOMSTVA

Buenos Aires 1977

Morda bo pri tej knjigi bralca motilo pogosto pisateljevo postavljanje „različnih zgodovinskih, mitičnih, literarnih podob in navedb eno ob drugo“, kot to sam ugotavlja o Poundu, vendar bodo ZAPISI IZ ZDOMSTVA ostali v slovenskem svetu kot pristno, iskreno, globoko občuteno in mojstrsko napisano pričevanje zdomca o svojem bivanju, potem ko je komunistična revolucija za desetletja zapečatila usodo toliko Slovencev. „Zdomstvo je svet skrivnostne prehodnosti, odtrganosti od osnovnega narodnega, a je tudi svet notranje presvetljenosti in bitnega očiščanja“ (str. 8).

Naj izpišemo iz knjige nekaj zgodovinskih ugotovitev:

Zgodovinski dogodki, ki so pripeljali do naše napotitve v svet, bi se mogli začeti z zasedanjem Antifašističnega sveta v Bihaču 26. in 27. novembra 1942. Zasedanje v Bihaču je prelomno in pomeni ustanovitev prvega osrednjega organa tistega političnega načrta, ki si ga je KPJ osvojila na 4. kongresu, revidiranem leta 1935, po katerem naj bi postala Jugoslavija federativna komunistična država.

Za izvedbo tega načrta je bila vzročno vzpodbudna okupacija in razkosanje Slovenije in Jugoslavije ter ustanovitev OF. Komunistični aktivisti v Sloveniji so se takoj po razsulu Jugoslavije začeli zbirati in organizirati, kajti spoznali so, da je prišel primeren trenutek za izvedbo določenih revolucionarnih načrtov. Na posvetovanju KPJ v Zagrebu v začetku maja 1941 je partija takoj postavila zahtevo, da

mora vodstvo odporniškega gibanja brezpogojno prevzeti KP.

V naslednjih dveh letih se je partiji kolikor toliko z lahkoto posrečilo prevzeti vodstvo odporniškega gibanja v Sloveniji in ga postopoma razplamteti v revolucijo. Začetna koalicijska oblika v vodstvu ljudskofrontnega gibanja je bila taktična poteza: šlo je za formalno obliko, ki so jo pogojevale politično aktivistične začetne nujnosti.

Vprašanje koalicije se je kmalu zaostrojilo, kajti pojavljati so se začeli dejavniki, po katerih bi partija ne mogla obdržati absolutnega prvenstva v odporniškem revolucionarnem procesu. Zato je prišlo februarja 1943 do sestankov zaupnikov raznih skupin v Dolomitih.

Krščanski socialisti so se prostovoljno odrekli samostojnosti in organizaciji lastnih aktivistov ter priznali potrebo in pravico, da ohrani KP prvenstveno vlogo. Vendar pravi danes Kocbek v svojih Odgovorih: „Najhujše je bilo dejstvo, da se je partija pri tem opraviilu poslužila nasilja ... Začel je delovati tihi teror.“

Drugi del zgodovinske drame, ki je nazadnje našel usodno razvezaivo v angleški predaji slovenskih in drugih protikomunističnih bojevnikov Titu, se je odigral na širšem, jugoslovanskem in svetovnopolitičnem odru ...

Usoda vojaških protikomunističnih in odporniških gibanj v Jugoslaviji in Sloveniji je bila po teh političnih dogodkih zapečaten. Ukaz za likvidacijo je prišel z najvišjega mesta, od maršala Alexandra, posamezni zavezniški poveljniki so ga izpolnili natančno in vestno. Angleško poveljstvo na Korškem se je poslužilo laži, da bodo vojaki prepeljani v Palmanovo v Italijo, v resnici pa se je vse končalo v Kočevskem Rogu, v teharskih gozdovih, v okolici Hrastnika in Trbovelj, pod Toškim čelom, pod Lubnikom v Poljanski dolini in drugod.

cevijske časopisi

SVOBODNA SLOVENIJA

Ramón Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina. Tednik. Naročnina za Evropo po letalski pošti 28.— ZDA dolarjev.

SVOBODNA SLOVENIJA izhaja že 37. leto, kar pomeni, da se je rodila leta 1941. Res so jo začeli izdajati slovenski krščanski demokrati (bivša SLS) v Sloveniji med vojno kot demokratični politični list, ki se ni povezoval ne z okupatorji ne s KPS. Jasno, da je moral izhajati ilegalno — izdajateljem je grozila nevarnost od obeh totalitarizmov.

SVOBODNA SLOVENIJA se je skupaj z izdajatelji preselila v Argentino. Slej ko prej je poluradno glasilo Slovenske krščanske demokracije, številčno glavnega kroga skupine okrog Narodnega odbora za Slovenijo. Kot taka je tudi osrednja vez vseh Slovencev po svetu, ki so se umaknili iz domovine iz svetovno-nazorskih razlogov in skušajo vplivati, da bi prišlo doma spet do demokracije.

Vsekakor je opravila SVOBODNA SLOVENIJA v teh letih izhajanja z nepristransko informacijo, navajanjem k delu za demokracijo v domovini in povezovanjem ogromno delo. Še posebno zaslugo ima pri ohranjanju Slovencev kot Slovencev v Argentini.

Kljub vsemu bi želeli temu osrednjemu glasilu slovenskih krščan-

Slika na naslovni strani:

Črni vrh pri Polhovem Gradcu.

naša luč

1978 7

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 27
september 1978

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	4.5 angl. f.
Avstrija	120 šil.
Belgija	280 belg. fran.
Francija	40 fr. fran.
Italija	6900 lir
Švica	18 šv. fran.
Nizozemska	19 niz. glđ.
Nemčija	18 n. mark
Švedska	38 šv. kron
Avstralija	8 av. dol.
Kanada	9 kan. dol.
USA	8 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

na prvi strani

Dr. Ciril Žebot, profesor gospodarskih ved na severnoameriški Georgetown univerzi, je pred kratkim rekel:

„Kaj so pravice človeka?“

S premaganjem suženjstva je krščanstvo odprlo zgodovinska vrata za uveljavljanje človekovih pravic za vse ljudi. Po krščanskem pojmovanju je človek pred družbo in državo, ker je edini v stvarstvu, ki je bil ustvarjen po Stvarnikovi podobi. Ta mu je vdahnil neumrljivo dušo in osebno odgovornost za večno življenje. Na sorodni filozofski osnovi je ameriška Deklaracija neodvisnosti leta 1776 preprosto in kleno izrazila tri povezane kategorije človekovih pravic: pravice do življenja, svobode in uveljavljanja lastne sreče. Te pravice so del človekove narave, naravno pravo je nad državno zakonodajo, osnovne pravice so nad vsemi drugimi pravicami.

Kakšni so izgledi za bodočnost človekovih pravic v Jugoslaviji?

Edvard Kardelj je napisal novo knjigo ‚Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja.‘ V tej knjigi je najti tudi naslednji stavek: ‚Niti država, niti (družbeni) sistem, niti politična stranka (partija) ne more dati človeku sreče; samo človek sam si lahko ustvari svojo srečo.‘

Vsaj kot bilko novega upanja za bodočnost človekovih pravic v deželi, kjer bo — po vseh znakih — imel Kardelj v bližnji bodočnosti še večji vpliv, kot ga je imel doslej, bi bilo gornjo izjavo moč sprejeti, ko bi Kardelj svoje novo spoznanje okreplil z dodatnim pojasnilom: ‚Država in partija človeku sreče ne moreta dati, lahko pa z umikom svojega dosedanjega omejevanja človekovih pravic povečata možnost, da si bodo državljani lahko kovali sami svojo srečo.‘

S 1. septembrom namerava vzhodnonemški režim uvesti v 9. in 10. razred osnovnih šol obvezni vojaški pouk. Vodstvo tamkajšnje evangeličanske Cerkve je vlado dvakrat prosilo, naj od tega načrta odstopi, kajti „s tem bi vzgoja mladostnikov k miru utrpela resno škodo in verovnost mirovne politike vzhodnonemške vlade bi postala dvomljiva“. Vlada pomislekov evangeličanske škofovske konference ni upoštevala.

Škofje so kot odgovor na to napisali pastirsko pismo, ki so ga po vseh njihovih cerkvah zadnje nedeljo v juniju prebrali s prižnic. V njem so škofje pojasnili sedanje stanje tega vprašanja, potem pa pozvali svoja verska občestva in družine k posebni skrbi za vzgojo mladine k miru: „Starši in sodelavci v naših občestvih nosijo posebno odgovornost za vzgojo k miru. Kakšna naj ta bo, tega se moramo skupaj učiti in pri tem drug drugemu pomagati. Prvo orientacijsko pomoč obenem s tem pismom občinam pošiljamo. Vest mnogih je obtežena od odločitev, ki jih morajo ti poiskati. Prizadetim bi radi povedali, da jih bomo spremljali s svojo molitvijo in s pomočjo, ki jo zmoremo.“

Vsekakor pogumna beseda s prižnic!

no, to pa od doma

200 LET VZPONA NA TRIGLAV — Osrednja proslava ob 200-letnici prvega vzpona na Triglav je bila v nedeljo, 27. avgusta, v Ribčevem Lazu v Bohinju. Z osrednjo slovesnostjo je bilo združeno odkritje spomenika prvim pristopnikom, otvoritev bohinjske planinske poti, otvoritev alpinétuma na Velem polju ter planinsko popoldne ob novi koči v Vojah.

ŠTIRI DINARJE ZA DNEVNIK — S prvim novembrom bo treba za slo-

Dom v Kamniški Bistrici.

venske dnevnik „Delo“, „Dnevnik“ in „Večer“ — odšteti 4 dinarje, sobotno „Delo“ s prilogo naj bi stalo tako kot doslej 5 dinarjev, mesečna naročnina pa 85 dinarjev. Do povišanja cen je prišlo zaradi povečanja materialnih stroškov.

ŽRTEV GORA — Na vrhu Triglava se je zgodila huda gorska nesreča, ko je med 5. in 6. uro zjutraj strela ubila 42-letnega Maksimilijana Murka iz Maribora. Murkova spremljevalca Franc in Aleksander Mali sta bila težje ranjena, reševanje pa je bilo zaradi slabih vremenskih razmer zelo otežkočeno.

NOVE POKOJNINSKE OSNOVE — Odslej bodo v Sloveniji imeli na mesto šestih osnov le dve: najnižji znesek pokojninske osnove za leto je najmanjši dohodek določen 2580 dinarjev, najvišji znesek pa 15.016 dinarjev.

CEMENT DRAŽJI — Cement se je po dolgotrajnem dogovarjanju med proizvajalci in uporabniki podražil v poprečju za 8,5 odstotka. Tako zdaj stane tona običajnega cimenta portland-450 v vrečah pri proizvajalcu 706,10 dinarjev. Če k temu prištejemo še 29-odstotni prometni davek, transportne stroške in trgovsko maržo, dobimo prodajno ceno trboveljskega ce-

Naj bo povedano: poznam človeka, dober samoupravljalec in socialist je, ki so mu v delovni organizaciji, v kateri se je hotel zaposliti, dejali, da jim je sicer nerodno povedati, a morajo: zanje ni ravno najbolj primeren, ker se je deklariral za vernika, katolika ...

Najbrž bi lahko našli še kakšen primer, podoben temu ...

Dolenjski list, Novo mesto, 1. junija 1978.

12. maja je v Rdeči dvorani (v Velenju) nastopil naš reprezentativni orkester Garde iz Beograda, ki opravlja svoje delo za potrebe protokola predsednika republike. Poleg tega sta nastopila še dva prav tako znana ansambla.

Udeležba na obeh prireditvah je bila porazna. Na prvi predstavi jih je od predvidenih 5000 mladih, ki naj bi iz vseh šol skupaj z ravnatelji in učitelji napolnili dvorano, prišlo bore malo. Ravnatelj sploh ni bilo, manjkali so tudi učitelji in z njimi še dijaki in učenci. Prav nič bolje ni bilo zvečer na drugi prireditvi: 600 ali 650 obiskovalcev.

S tem potrjujemo svojo kulturno raven. Če že ni bilo naših delavcev, bi na takšni prireditvi morali biti navzoči družbenopolitični delavci, pa tudi tisti, ki se v občini organizirano ukvarjajo s kulturo: trenutno na področju kulture dela samo v mestu Velenju nad 2000 občanov.

Komunisti, Ljubljana, 9. junija 1978.

menta, ki znaša 1,35 dinarja za kilogram.

PRAVA KATASTROFA — Huda neurja s točo, ki so zajela zlasti severovzhodno Slovenijo in Primorsko, so povzročila za 880 milijonov dinarjev škode, ugotavlja republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Za primerjavo: to je skoraj polovica toliko, kot je znašala škoda ob katastrofalnem potresu v Posočju. Uničen je pridelek na več deset tisoč hektarjih zemlje.

PETJE V VITEŠKI DVORANI — Na 6. posavski pevski reviji je pelo 16 zborov. Med amaterskimi dejavnostmi ima v Posavju zborovsko petje lepo tradicijo. To je ponovno potrdila tokrat že šesta pevška revija v edinstvenem okolju brežiške viteške dvorane.

PRIZNANJE NOVOTEKSU — Na nedavnem 26. mednarodnem sejmu tekstila in tekstilnih strojev v Leskovcu je sodelovalo 205 podjetij iz vse države, poleg tega pa tudi 83 proizvajalcev tekstila in tekstilnih strojev iz tujine. Novo-meški Novoteks je v tej hudi konkurenci dobil eno izmed nagrad.

MILIJONI OBISKOVALCEV — Malo po 15. uri so v nedeljo, 30. julija, fanfare naznanile, da iz notranjosti Postojnske jame prihaja 15-milijonti obiskovalec v njeni 160-letni zgodovini. Letos namreč mineva 160 let, kar je tedaj 32-letni delavec Luka Čeč v drznem podvigu preplezal skalovje na desnem bregu podzemeljske Pivke v veliki dvorani Postojnske Jame in tako našel pot v dotlej neznani svet njene notranjosti. 15-milijonta obiskovalka je bila 19-letna Angležinja Linda Deakin, ki je z materjo preživljala dopust v Opatiji.

ŠOLANJE V DOMAČEM OKOLJU — Tako v svetu kot pri nas narašča število slepih in slabovidnih otrok in takšni otroci naj se, kjer je to le mogoče, vključijo v vrtnice, osnovne, poklicne in srednje šole

v domačem okolju. Ta prizadevanja podpira posebna služba, enota za pomoč slepim in slabovidnim.

Ljubljanska stolnica je stara že več kot četr tisočletja.

DRAŽJI BENCIN — Na seji zveznega izvršnega sveta so po doseženem soglasju med republikami in avtonomnima pokrajinama določili nove stopnje temeljnega prometnega davka na promet bencina in dizelskih goriv, ki jih uporabljajo za pogon motornih vozil. Nova cena za „super“ je 7,30 din, navaden

bencin 6,90 din, dizelska goriva pa so dražja za 0,70 din pri litru.

NOVE CENE AVTOMOBILOV — Temeljni davek na promet osebni dalje na 10. strani

Bled je z vseh koncev lep.

morda niti ne vemo za

božji mehanizem v nas

Mogoče je gornji naslov na prvi pogled preveč tehničen. In vendar bi verjetno težko boljše označili zmožnosti, ki nam jih je Bog podelil obenem z božjim življenjem. Medtem ko milost vso našo osebo posveti in je torej nekak statični element v nas, lahko z vlitimi krepostmi — dinamičnim elementom v nas — božje življenje v sebi razvijamo.

Oglejmo si na kratko božje (vero, upanje, ljubezen) in glavne moralne kreposti (modrost, pravičnost, srčnost, zmernost)!

VERA — GLEDANJE SKOZI BOŽJA OČALA

Z vero sprejemamo trdno resnice, ki nam jih je Bog razodel. Naša trdnost izvira iz dejstva, da nam je te resnice povedal Bog, ki se ne more varati in ne more varati.

Prek vere gledamo sebe in svet kakor skozi božja očala. Tako se ta naš pogled, ki ga nevarni kaj radi razglašajo za „neznanstve-

nega“, dejansko pokaže ne le za neprimerno bolj popolnega in resničnega kot njihov, marveč tudi za edino povsem skladnega z resnico.

Svetnikom uspe vero tako poglobiti, da za vsemi stvarmi skoraj gledajo dobrotno božjo roko. Iz te vere črpajo neporušljivi mir, obenem pa znajo stvari uporabljati po božje modro.

UPANJE — DRUGA BESEDA ZA OPTIMIZEM

Krščansko upanje. Kako se sliši to zastarelo, srednjeveško! In vendar se skriva za to besedo resničnost, po kateri tudi moderni svet tako hrepeni! Gre za življenjski optimizem, pokonci glavo in pogumne oči, uprte v gotovo prihodnost.

Upanje nam daje gotovost, da bomo dospeli na cilj, ki nam ga je določil Stvarnik: v Očetovo hišo, v veselje brez mere in meje. To svojo gotovost opiramo na božjo vsemoščnost in dobroto.

Tudi v tej kreposti dosegajo svetniki čuda: nobena stvar jih ne more vreči s tira — ne opravljanje in obrekovanje, ne neozdravljive bolezni in bližajoča se smrt; nasprotno, vse jemljejo kot dar iz božjih rok. Živijo iz prepričanja, da vse mine, le Bog ostaja vedno isti.

LJUBEZEN — SAM SMISEL ŽIVLJENJA

Na vprašanje, katera je najvažnejša zapoved, je Jezus odgovoril,

pot

Ne bodi mi tako... občutljiv. — Vsaka reč te užalili. Potrebno je izbirati besede, da se s tabo govori o najbolj nepomembni zadevi.

Ne zameri, če ti pravim, da si... neznosan. Dokler se ne popraviš, ne boš nikdar koristen.

Ljubeznivo se opraviči, kakor terjata krščanska ljubezen in družabnost. Potem pa

naprej in navzgor s sveto brezobzirnostjo, ne da bi se ustavil, dokler ne dosežeš vrha na pobočju izpolnjene dolžnosti.

Zakaj te bolé podtikanja, ki se o tebi širijo? Še globlje bi padel, ko bi te Bog spustil. Vztrajaj v dobrem in skomizgni z rameni.

Ali ne verjameš, da je enakost, kakor jo na splošno razumejo, istoznačnica za nepravičnost?

Ta vznesenost in to postavljanje ti slabo pristajata: vidi se, da sta narejena. Poskušaj vsaj, da ju ne bi uporabljal ne za svojega Boga ne za duhovnega voditelja ne za svoje brate: tako bo med tabo in njimi ena pregraja manj.

Molči! — Ne bodi mi otročji, karikatura otroka, prenašalec poš, sejalec zdrah, obrekovalec! — S svojimi pripovedmi in govoricami si ohladil ljubezen: storil si najslabše opravilo in... če si — hudoben jezik — pri drugih

PROGRAM DUHOVNEGA ŽIVLJENJA

CILJ:

postati drugi Kristus

SREDSTVA:

negativna —

boj proti grehu

boj proti svetu

boj proti sebi

pozitivna —

zakramenti

kreposti

molitev

ostalo

da ljubezen. In sicer ljubezen do Boga čez vse in do ljudi kot do sebe. Vse ostalo v življenju (delo, molitev, zabava...) mora biti usmerjeno le v povečanje ljubezni v nas. Pa še to stoji v svetem pismu, da je naša dobrota do ljudi spričevalo naše ljubezni do Boga.

Pri ljubezni ne gre, kot bi morda kdo mislil, predvsem za velika zunanja dejanja. Ne, gre predvsem za čisto običajne vsakdanje opravke, storjene z veliko ljubeznijo. Nekdo je zapisal, da je dajala Marija s pometanjem nazareške hiše Bogu več časti kakor največji

omajal oporne zidove stano-
vitnosti, tvoja stanovitnost ni
več božja milost, ker je izda-
jalsko orožje sovražnika.

Manjka ti duha žrtve, pre-
več pa je v tebi duha rado-
vednosti in razkazovanja.

Radoveden si, venomer
sprašuješ, vohlaš in ogledu-
ješ: ali te ni sram, da si celo
v napakah tako malo moža?
— Bodi mož: in želje, da bi
kaj vedel o drugih, spremeni
v želje in dejstva spoznava-
nja samega sebe.

Escrivá de Balaguer

mučenec s svojim mučeništvom: ker je bila polna milosti, je bila zmožna opravljati najmanjše delo z največjo ljubeznijo.

Ne gre pozabiti, da nas bo Kristus končno sodil po dejavni ljubezni: „Lačen sem bil in ste mi dali jesti, žejen sem bil in ste mi dali piti, nag sem bil in ste me oblekli...“

MODROST — KOČIJAZ KREPOSTI

Modrost ureja naša konkretna dejanja, da so naravnana v končni cilj. Imenujemo jo „kočijaž kreposti“, ker ima vse nekako na valetih in jih drži v zlati sredi.

Ta „kočijaž“ ima veliko dela v osebnem življenju slehernika (ogibanje grehu, iskanje božjih načrtov) in v družbenem (vzgoja otrok, vladanje držav, prava duhovnikova beseda na prižnici, v spovednici, pri obisku bolnika...).

Iz zgodovine Cerkve so zanimivi primeri npr. Katarine Sienske, ki je bila najvažnejša papeževa svetovalka, Ivane Arške, vojaške strokovnjakinje brez vojaške šole, Terezije Male, mlade učiteljice novink o najglobljih božjih skrivnostih.

PRAVIČNOST: VSAKOMUR SVOJE

Pravičnost nas nagiba, da damo sleherniku tisto, kar mu gre. Urejuje naše razmerje do Boga in ljudi. Ta red prinaša s seboj mir in blagostanje.

Lahko bi našli vrsto človekovih drž in dejanj s tega področja: resničnost (ne nastopati z dvojnimi obrazom), hvaležnost, usmerjenost v Boga (molitev, maša, zakramenti), zvestoba (do sozakonca, domovine), spoštovanje človekovih pravih (junastvo disidentov v totalitarizmi), gojitev svetovnega bratstva; takojšnje poravnavanje dolgov, ne jemati drugim dobrega imena, v pogodbeno določenem času pošteno delati...

SRČNOST: STRAH NI KRŠČANSKI

Srčnost daje človeku moč, da ne odneha od svoje poti proti težkemu cilju, pa tudi kadar bi ta zahtevala od njega najtežjo žrtev. Ni težko uvideti, kako važna je srčnost sredi poganskega sveta, posebno še, če se ta načrtno usmerja v uničenje vere.

Malodušnost in boječnost pa tudi prdrznost torej niso krščanske, pač pa spadajo k srčnosti tudi velikodušnost, plemenitost, potrpežljivost, vztrajnost.

Krščanski mučenci so najlepši zgled uresničenja srčnosti.

ZMERNOST — OSTAJANJE V PAMETNIH MEJAH

Zmernost ureja naše nagnjenje do čutnih užitkov, posebno tipa in okusa, in ga drži v pametnih mejah. Te sile v človeku so silno močne (spolnost, lakota, žeja), saj imajo na skrbi ohranitev človeka kot posameznika in kot vrste, in zlahka prestopijo bregove (razbrdanost, požrešnost, pijančevanje).

K zmernosti spadajo tudi treznost, zdržnost, čistost, krotkost, skromnost, ponižnost.

papež Pavel VI. je odšel

Doba papeževanja Pavla VI. je bila polna dogodkov, marsikaj se je v njej zgodilo. Kljub temu on ni začel kakšne nove dobe v Cerkvi.

Pavel VI. je prinesel marsikaj novega v vse tri kroge: v znotraj-cerkvenega, v medcerkvenega in v krog Cerkev-svet.

Cerkev je postala bolj mednarodna: kardinalski kolegij je danes pristnejša podoba vesoljnosti Cerkve, tudi važna mesta v vatikanski upravi vodijo neitalijanski kardinali. Svetovni zbor škofov je dobil prek škofovske sinode neko posvetovalno vlogo pri vodstvu Cerkve. Slog Vatikana je poenostavljen: papež se je takoj po kronanju odpovedal tiari (in jo prodal), bizantinizem obredov je naredil bolj preprost in uvedel v Vatikanu moderno upravo.

Po stoletjih medsebojne nenaklonjenosti je le doseženo spoštovanje med Rimom in ostalimi krščanskimi Cerkvami. Prišlo je do sodelovanja med njimi vsaj na družbenem in karitativnem področju. Nastali so tudi večji stiki z nekrščanskimi verami.

Papeževa vroča želja je bilo sodelovanje za svetovni mir. O tem je neprestano govoril, posređoval pri sporih, ponujal konkretno pomoč, obiskal malodane ves svet (Palestino, Indijo, Severno in Južno Ameriko, Afriko, Filipine, Hongkong), nastopil na sedežu OZN v New Yorku, sprejemal predstavnike vseh družbenih sistemov, svetovnih nazorov in ver, navezal diplomatske stike z državami Vzhodne Evrope. Obenem se je odločno zavzemal za dežele v razvoju in zahteval od industrijskih držav, da jih podpro.

Vendar vsa ta dejstva ne prikazujejo resnične podobe papeža

najti v vsakdanjem življenju

občutek večnosti

Človek, ki moli, je strokovnjak za onstranstvo, a ne v tem smislu, da bi si ne maral umazati nog in rok na zemlji, ker bi se ukvarjal izključno z nebesi. Dietrich Bonhoeffer je o takih upravičeno podvomil: „Bog jim se, da bodo kristjani, ki živijo na tem svetu samo z eno nogo, tudi v nebesih le z eno nogo.“ Duhovni človek stoji na zemlji trdno, z obema nogama.

Tu ne govorim o onstranstvu kot prihodnjem življenju. Govorim o onstranstvu, ki je vključeno v tostranstvo oziroma v današnji čas. V tem smislu lahko trdimo, da človek, ki moli, vidi drugo plat stvari.

„Lahko si mislim, da so stvari le to, kar so, da mi nimajo nič drugega povedati kot to, kar jecljajo, da ni na nobeni stvari še druge plati. Ob taki misli pa ledenim od strahu“ (Bruckberger). Molitev ima prav ta namen, da nam odkrije onstranstvo, to je drugo stran stvari. In tudi drugo plat nas samih.

Molitev ni le sprejemanje, zatiranje, ampak prevrat. Ni le moč za vdanost, ampak tudi začetek ogorčenja in oporekanja.

Vsi doživljamo puhlo vsakdanjost in z žalostjo opazujemo, da ni v našem življenju nič novega, nič izrednega. Vedno iste stvari, ista opravila brez spremembe, iste nezanimive osebe. Danes kot včeraj, predvčerajšnjim kot pred enim letom. Zdi se nam, da smo zaprejeni v pajčevino moreče vsakdanjosti.

Največje gorje v dolgi vrsti delovnih dni so sivi, enakomerni, nadvse prazni, brezpomembni dnevi. Zelo dolgočasna pokrajina brez najmanjšega presenečenja. Moramo jih sprejeti in živeti v teh mračnih dneh, ki so naravnani na

vsakdanje stvari. Moramo jih sprejeti, pogledati pa tudi njihovo drugo plat, skozi njihovo težo, dolgočasnost in praznino.

Mr. Sammler, glavni junak v nekem Bellowem romanu, pravi: „Zelo pogosto, skoraj vsak dan, imam močne občutke večnosti.“ In nato govori o „tej božji slutnji v vsakdanjem življenju“.

V tem je čudež molitve, najti v vsakdanjem življenju „občutek večnosti“ in „slutiti Boga“ tudi v pajčevini, v katero smo zaprejeni z raznobarnimi kunjami slehernega dne.

Bog v podzemeljski

Na zelo domiselni način je francoski pesnik Gilbert le Mouel v pesnitvi, razdeljeni na štirinajst postaj, „Bog v podzemeljski“, prikazal čisto preprosto resnico o Bogu med ljudmi in o osnovnih vprašanih človeka. Poglejmo glavne misli iz te pesnitve!

Zvesti apostol Peter je moral prevzeti „komando“ v nebesih, kajti Bog je sklenil, da gre za praznike med ljudi na zemljo. Potoval je s podzemeljsko železnico.

Vsem se mudi, le njemu se ne. Srečuje ljudi: trgovka bere revijo „V dvoje“, bančni uradnik roto-roman „Plenilci velikega kalibra“, redovnica debelo

Molitev lomi pregrade naših praznih delovnih dni. Claudel pravi: „Stvari niso več pohištvo naše

ječe, marveč našega svetišča.“

Molitev nas reši vsakdanjosti in nam odkrije vso lepoto stvari pod

Pavla VI. Ta se prikaže v pravi luči šele spričo ogromne naloge, ki jo je prevzel po velikem predniku Janezu XXIII.

„Dobri papež Janez“ je začel kritično pregledovati stoletna izročila Cerkve, odpirati vrata in okna v cerkveni prostor, naročil je cerkvenemu zboru obnovo Cerkve, zahteval je „aggiornamento“, to je zunanje in notranje posodobljenje katolicizma. Hotel je sprostiti v Cerkvi nove sile, ki jo bodo prenovile in pomladile.

Ko je Janez XXIII umrl, se je vihar v Cerkvi šele prav sprožil. Koncil je stal pred težkimi razpravljanji in se soočal s tisoč težavami, nemirom in nasprotjih med verniki. Želja po prenovitvi ni spoštovala nobenih tradicij več. Spet dobiti dejansko oblast nad Cerkvijo ni bilo lahko.

Tu je začel svojo vladno 66-letno Pavel VI. Naprej je bilo treba pripeljati koncil do srečnega konca. Treba je bilo nasprotujoče si strani pomiriti in obnovo Cerkve pri-

teološko knjigo, izobraženec knjigo z naslovom „Bog je, srečal sem ga“, drugi zraven njega „Bog je mrtev“, neki škof knjigo „Kristusova levica“, nekdo poleg njega knjigo „Božja desnica“.

Bog je bil med njimi, gledal zdaj sem zdaj tja in, kjer je mogel, je priskočil na pomoč. Ni se razumel na teologijo, a je kljub temu ženi, ki ji je bil umrl sin, vrnil nekaj upanja: zavzel se je zanjo, da ni obupala. V vseh drugih, ki so ga iskali po knjigah, je na neopazen, nevsiljiv način nekaj za-netil, da so začutili neki žar kot učenca iz evangelija, ko sta v njegovi družbi potovala v Emavs.

Stopil je v park. Usedel se je na klopec. Elegantno našminkana dama je sedla zraven njega, stiskala se je k njemu. Nič. Mislil je sam pri sebi. „Nikoli niso bile na dobrem glasu, če-

prav so mnoge, spokorjene, zasedle v nebesih odlična mesta.“ Pogledal jo je. V njej se je nekaj zganilo.

Srečal se je z otroki. Ti so ga edini takoj spoznali. Dali so mu bonbone.

Tako je Bog prepotoval vsa okolja, kjer se razvija človekovo življenje. Srečal se je s hipiji, z duhovnimi popevkarji, s kapitalisti, z revnimi, s komunisti. Bil je pozoren na vse, kar oblikuje življenje na zemlji. Povsod je zanetil ogenj, ki je zažarel najprej v tistih, ki jih navezanost na stvari še ni povsem usužnjila.

V določenem trenutku se je hotel po telefonu povezati z nebesi. Bilo je med prazniki in zveze ni in ni bilo. Nebesa so imela polne roke dela: podaljševanje življenja smrtno pone-srečenim, sprejemanje nešteti- žrtev nesreč, sprejemanje pro-

šenj z zemlje, da bi se mnogim vrnilo zdravje, da bi prestali bolečine.

Spomnil se je, kakšna zmeda je v nebesih za praznike. Zato ni med njimi iskal ponovne zveze.

Šel je v delavčevo družino, ki se je zbirala v baraki. Zvečer so prišli dobri ljudje, z njimi je prišel duhovnik. Bogaznanca so sprejeli medse. Bil je njihov prijatelj, njihov gost. Otroci so ga prepoznali, med mašo pa tudi prijatelji. Sam ni pristopil k obhajilu, tembolj pa so vsi čutili njegovo osrečujočo navzočnost.

Otrokom je vedno kaj prinesel, kadar koli je znova prišel. Menili so: „Bog je očitno zelo raztresen, gotovo je pesnik.“

V tej pesnitvi je v glavnih potezah strnjen pokoncilski nauk o pristnem, odrešujočem krščanstvu.

peljati vsaj do neke stopnje. Koncilske očete je sicer zedinil ob manj odprtem programu, s tem pa je obenem rešil enotnost Cerkve.

Morda je bila največja skrb Pavla VI. ohraniti papeževu oblast nedotaknjeno. Koncil je zelo govoril o zborni oblasti škofov v Cerkvi. Škofje bi lahko dobili prek škofovske sinode več besede pri vodstvu Cerkve, krajevne škofije več samostojnosti in več povezave z Vatikanom. Papež je sicer ustanovili škofovsko sinodo, dejansko pa s tem, da ji je pustil le svetovalno vlogo, okreplil papežev primat. Tudi v nekaterih versko-moralnih vprašanih je začela Kongregacija za vero bolj ostro nastopati, kar ni najboljše vplivalo na doslej ugodni razvoj odnosov Rima z ostalimi krščanskimi Cerkvami.

Druga velika papeževa skrb je bilo novo razmerje Cerkve do sveta. Tu je natančno sledil spoznavam koncila in dobil zaradi svojih političnih in socialno-političnih nauk ime „naprednega“ papeža. Skušal je mobilizirati vernike za reševanje narodnih in mednarodnih vprašanj, odpravljanje družbenih protislovij, uvajanje večje pravičnosti in svobode, uresničevanje pomoči potrebnim. Sam je skušal doseči pomirjenje sveta (in možnost življenja krajevnih Cerkva) z novo „vzhodno“ politiko, o kateri bo šele prihodnost pokazala, koliko je bila uspešna.

Kljub razmeroma dolgi dobi vladanja je ostalo delo Pavla VI. nedokončano: nekaj zato, ker je šlo za vprašanja, katerih rešitev zahteva mnogo časa, nekaj zaradi njegovega sloga vladanja. Pavel VI. ni bil moč hitrih in močnih odločitev, skrbno je tehtal razloge, neprestano iskal slog vladanja, odgovornost ga je zelo težila, vse je hotel prav storiti. Ni si pustil miru niti ob visoki starosti in trhlen zdravju. Hotel je biti dober papež.

Za svoje delo ni dobil priznanja, kot ga je upravičeno pričakoval. Gotovo ga bo zgodovina sodila bolj razumevajoče, kot so ga sodobniki.

prahom, ki jih je pokrival. Odkrije nam onstranstvo, pokaže nam „drugo plat“.

Ko bomo to zagledali, se bomo mirno vrnili k spreganju naših vsakdanjih glagolov: delati, spat, jesti, govoriti in smejati se. A vsaka stvar, tudi najbolj preprosto opravilo, imelo poseben pečat in vse se nam bo zdelo „novo“.

Gane me, ko vidim človeka, ki ga tare križ, pa najde moč za molitev. Z veliko obzirnostjo bi se mu rad približal in mu ponudil roko. Svojo prošnjo bi priključil njegovim prošnji. Pred Bogom bi podprl njegovo „oporekanje“. Še več. Namesto njega bi rad molil jaz, ker menim, da bi znal biti bolj prepričljiv in nadležen.

(Nekoč sem to storil. Neka žena je imela raka na pljučih. Hudo je trpela, noben pomirjevalni prašek ni več pomagal, bilo je nezno. Nikoli ni tožila, tisti večer pa mi je zašepetala: „Ko bi mi vsaj za pet minut odleglo!“ Te njene besede so hotele povedati, da ne more več prenašati. „Bom jaz Bogu povedal nekaj besed.“ Šel sem v cerkev in glasno rekel: „Bog, to je preveč... Ni pravično... Pretiravaš... Tako ne smeš ravnati...“ In ko sem odhajal, sem dejal: „Ta revica mora to noč spati. Nakloni ji nekaj ur počitka!“ Brez uspaval je spala celo noč in zjutraj je hotela vedeti, kaj sem Bogu re-

kel. „Naj vas nič ne skrbi! Našel sem pravi ključ, da sem izsilil majčken čudež. In tega bom rabil, kadarkoli bo potrebno.“)

Ja. Človek, ki trpi in poklekne, me gane. A temu se ne čudim. Zdi se mi nekaj naravnega.

Prevzame pa me, če vidim klečati človeka, ki mu gre vse po sreči. Zdrav je, močan, mlad in vendar moli. Srečen je, vse mu uspeva, in vendar moli. To je očarljiv prizor.

Če gledam takega človeka v molitvi, razumem pomen besed, ki jih je izrekel veliki muslimanski „svetnik“ Alžirije Sidi Abu Madyan: „Vse je nič, razen Boga.“ Ko vidim moliti človeka, ki mu „nič ne manjka“, imam neoporečen dokaz, da je Bog zares neobhodno potreben. In takrat bi rad zakričal kakor Arabci: „Alah, Akbar! Bog je velik!“

Človek, ki moli, se vadi v veselju. Tako veselje občutita zaljubljenca, ko se srečata. In tega veselja ne smemo skrivati, kot bi se ga sramovali.

Človek, ki moli, postane strokovnjak v veselju. Že z obraza lahko beremo, kaj je komu prinesla molitev in ali je zares molil. „Da bi imeli v sebi polnost mojega veselja.“ In da bi se ne bali tega veselja posredovati drug-
— — —

Imam vtis, da smo v svojih molitvah preveč plahi. Ne znamo se bojevati z Bogom. Sveto pismo pa nam vztrajno prikazuje ta prepir med človekom in Bogom.

Pomislimo na Jakoba, ki se je bojeval z Bogom celo noč ob pritočku Jakobu. S kakšno močjo in drznostjo se je zavzemal Mojzes za svoje ljudstvo, ko ga je hotel Bog kaznovati. Job, ki sedi na kupu pepela in si s črepinjami drgne rane, se začne smelo pravdati z Bogom: „Hočem govoriti z Vsemogočnim, želim se pravdati z Bogom. Pred njim hočem braniti svoje ravnanje.“ Jeremija izbruhne v enako tožbo kot Job.

Neki star duhovnik mi je potožil: „Veliko molim, a ne razumem, zakaj se jaz in On nikoli ne ujameva.“ Potolažil sem ga, da je to dobro znamenje. Gorje, ko bi se vedno strinjali z Bogom! To bi pomenilo, da smo ga potegnili na našo raven.

Med mnogimi boleznimi, ki razjedajo našo molitev, je tudi naša prevelika plahost, „spodobnost“ in prevelika molčečnost. Bojimo se Bogu povedati vse, kar mislimo, kar nas mori, in vse tisto, v čemer se z njim ne strinjamo.

Če hočeš moliti, moraš biti pripravljen na bojevanje z Bogom. In lahko zmagáš kot Jakob.

Alessandro Pronzato

FRANC RODE:

knjiga o verstvih

Mohorjeva družba, Celje 1977

Zanimiva knjiga, ki jo je napisal profesor za apologetiko na ljubljanski teološki fakulteti dr. Franc Rode, opisuje v posameznih poglavjih teme: religijski pojav, hinduizem, budizem, judovstvo, islam, verstva črne Afrike in krščanski pogled na nekrščanska verstva.

Nekaj ugotovitev iz prvega poglavja:

Religijski pojav je eden najbolj razširjenih na svetu. Tudi danes. Od približno štirih milijard prebivalcev, ki jih ima svet danes, ima ali je imelo neki stik z religijo vsaj tri in pol milijarde ljudi.

Če primerjamo rast svetovnega prebivalstva in privrženost neki religiji v zadnjih sto oziroma tridesetih letih, ugotovimo, da so vse religije številčno porastle. Kljub številkam je varljivo govoriti o porastu vernikov. Če primerjamo splošni porast prebivalstva na svetu s številom vernikov, opazamo, da se število teh manjša. Kaže, da sodobni družbeni razvoj vodi v versko brezbržnost.

Kljub številkam, ki govorijo o upadanju religije na svetu, je vendar pred nami presenetljivo dejstvo: naši sodobniki se vse bolj zanimajo za verska vprašanja. Ne samo verniki in tisti, ki se poklicno bavijo z vprašanji o religiji — sociologi, zgodovinarji, filozofi religije — temveč tudi neverni. Ta splošna radovednost prihaja do veljave tudi v svetovnem tisku, radiu in televiziji.

Nedavno umrli francoski pisatelj André Malraux, ki se je

imel za agnostika, (to je, pripadnika miselne smeri, ki taji, da bi bilo možno dejanski svet popolnoma spoznati,) je izjavil, da človek navsezadnje lahko obide vprašanje, ali je Bog ali ga ni, ne more pa mimo skrivnosti smrti in mimo vprašanja, ali je kaj, kar človeka presega, mimo vprašanja, ali je kaj nad nami.

Novo zanimanje za religijo je posebno opazno na Zahodu. Kako je s tem v socialističnih deželah, je težko reči. Vsaj navzven novega zanimanja ni opaziti. Dejstvo pa je, da v nobeni socialistični deželi religija doslej ni „odmrta“. Religija se v teh deželah dobro drži, kljub temu, da ima ponekod zelo težke življenjske razmere.

Kar pravi teolog Claude Gêfré, velja bolj ali manj za vzhodno in zahodno družbo: „Religija se vrača v moderni svet. To še zdaleč ni izraz človeške bede, kot je mislil Marx. Oživiljanje religije je pojav, ki je lasten bogati zahodni družbi. To ni protest zoper bedo, temveč protest zoper nesmiselnost družbe obilja, ki nenehno povečuje svoje bogastvo, hkrati pa ima vse manj ciljev.“

Čeprav število tistih, ki se javno priznavajo za člane neke religije, nekoliko upada, vendar ostaja religiozni problem, ki je zapisan v človekovem srcu. Religiozni problem je v središču mnogih znanstvenih in filozofskih razprav, romanov in

Tudi tisti, ki trdijo, da so se religiji povsem odtujili, se morajo o njej izreči. Vsaj zato, da opravičijo svoje odklonilno stališče.

Tako morda še danes vsaj nekoliko velja, kar je pred sto leti zapisal francoski pesnik Baudelaire: „Edino, kar je na svetu zanimivega, so religije.“

no,
to pa
od doma

(nadaljevanje s 3. strani)

nih avtomobilov, katerih tovarniška cena znaša 70.000 dinarjev, bo znašal 8 odstotkov, za vozila v vrednosti od 70 do 150.000 dinarjev 14 odstotkov, za vozila nad 150.000 dinarjev pa 65 dostotkov. Obenem so določili podražitev avtomobilov. Med zastavinimi avtomobili sta se najbolj podražila fičko in 126 P. Zastava 750 lux velja 47.845,55 dinarja, zástava 750 special 55.864 dinarjev, 126 P pa 53.025,90 dinarja. Najmanj se je podražila zástava 101 mediteran, ki stane 83.639,30 dinarja.

VLAK „BRATSTVA IN ENOTNOSTI '78“ — Jeseni letos bo posebni vlak „bratstva in enotnosti“ popeljal mnoge bivše slovenske izgnance in njihove sivoce k prijateljem v Srbijo. Leta 1941 in 1942 so hoteli nemški nacisti uničiti slovenski narod in so v daljno Srbijo nasilno odpeljali mnoge Slovence. Naši ljudje pa so v srbskih ljudeh na področju širne Šumadije in še južneje dobili ne samo rešitelje, temveč velike in nesebične prijatelje. To prijateljstvo se je ohranilo do današnjega dne.

4 TISOČ KNJIG ZA KOROŠCE — Štiri tisoč knjig za koroške Slovence so zbrali zasavski šolarji v akciji, za katero je dalo pobudo zasavsko Slavistično društvo.

SPREJEM PREDSTOJNIKOV SLOVENSKE RIMSKOKATOLIŠKE CERKVE — Predsednik izvršnega sveta SR Slovenije dr. Anton Vratuša je sprejel predstojnike rimskokatoliške Cerkve v Sloveniji. Doktor Anton Vratuša je seznanil slovenske škofo z obravnavanim poročilom izvršnega sveta o izvajanju zakona o pravnem položaju verskih skupnosti v SR Sloveniji, ki bo predloženo tudi republiški skupščini.

iz slovenskega tiska

Z izrezki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za temeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo.

Katoliki GLAS

PRIČEVALCI ZA SVOBODO

Teoretično se danes vsi izjavljajo, da so za svobodo vseh ljudi in za njih enakost, brez ozira na raso, spol, vero, ideološko prepričanje. Vsi so zadevne slovesne izjave podpisali, saj so v *Listini o človekovih pravicah Združenih narodov*, kakor tudi v *Listini helsinških dogovorov*.

Toda eno je teorija, drugo je praktično izvajanje v raznih političnih položajih. Pri tem je značilno dejstvo, kako se zlasti marksisti v obdobju revolucije borijo za tri ideale: svobodo, bratstvo, enakost. Nihče ne zna tako prepričevalno govoriti o teh idealih kot ravno marksistični agitatorji.

Pri tem se obračajo zmeraj na tiste, ki so, ali se zdi, da so, zatirani. Tako so v kapitalističnih državah bili nekoč delavci, v kolonialističnih deželah domača ljudstva, potem številne narodne manjšine, pa brezposelni, razdedinjeni vseh vrst. Kjerkoli kdo trpi krivico, se mu približajo komunistični agitatorji in mu obljublajo svobodo, enakost, bratstvo. Lačni bo zmeraj šel za tistim, ki mu obljublja kruha.

Kadar partija pride na oblast, se pa registri menjajo. Nihče bi tega ne zameril če bi pri gospodarskih težavah, ki jih morajo reševati, pri socialnih problemih, ki se morajo z njimi spoprijemati, spoštovali osnovne človekove pravice, ki so neodsvojljive, ki so sestavni del človekove osebnosti.

Med temi pravicami je pravica do svobodnega verskega udejstvovanja, do ideološkega in političnega prepričanja, do svobodne izbire dela, do izselitve, izbire bivanja itd. Toda daleč smo od vsega tega tam, kjer pride na vlado marksizem v obliki leninizma oz. komunizma. Takšni režimi se proglašajo za dokončno obliko človeške družbe in tej obliki se mora vsakdo podrediti. Ne gre samo za gospodarski sistem in socialno ureditev družbe, temveč gre za celotno gledanje na človeka.

V takšnem režimu se mora državljan v vsem oblikovati po modelu, ki ga trenutno predpisuje partija oz. njen generalni sekretar. Če hočeš pod komunističnimi režimi živeti v miru in biti enakovreden državljan, moraš biti iz mehkega voska, ki se pusti oblikovati kot trenutno partija in njen generalni tajnik zahtevata. (To velja v precejšnji meri za vse diktature.)

Vsi ljudje pa niso bili in niso iz voska. Imamo tudi trdne značaje, ki so se oblikovali sami; osebnosti, ki imajo svoje prepričanje, kateremu se nočejo odpovedati; ljudi, ki sta jim resnica in pravica več kot zaslužek in čast; osebe, ki jim je človeška svoboda in dostojanstvo več kot naklonjenost oblasti; kristjane, ki jim Kristus več pomeni kot generalni tajnik partije.

Imamo oporečnike, disidente, kot jim danes pravimo. Za časa rimskih cesarjev so taki disidenti bili krščanski mučenci. Za časa Henrika VIII. sta na Angleškem bila disidenta kancler Tomaž More in nadškof Fisher. Za časa Mussolinija je bil disident Sandro Pertini in z njim tudi toliko primorskih Slovencev. Danes je število oporečnikov posebno veliko v Sovjetski zvezi.

Usoda disidentov je bila zmeraj enaka: za časa rimskih cesarjev kržanje, obglavljenje, grmada. Za časa Henrika VIII. zapor in vislice. Za časa Mussolinija in Hitlerja zapor, internacija, taborišča, strel. Za časa Stalina Sibirija in strel. Za časa Brežnjeva Sibirija in umobolnice.

Drži pa še druga resnica: Še vsak tiran se je udušil v krvi in trpljenju svojih žrtev, ker svobodo moreš preganjati, umoriti je ne moreš. Tudi sovjetska partija in vse ostale tiranije se bodo nekoč udušile v krvi in trpljenju svojih žrtev. Da čim prej pride ta dan, moramo ljubiti svobodnega človeka in se boriti proti vsaki tiraniji, četudi nas bo stalo žrtev.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 20. julija 1978, str. 1.

POLITIČNI
NEODLOČENI
KLIC TRIGLAVA
LONDON, 3. SEPTEMBRA 1964. LETO XIX. ŠTEV. 138

ČLOVEKOVE PRAVICE V JUGOSLAVIJI

Delna amnestija konec novembra 1977 (zaradi beograjske pohelsinške konference) se v Jugoslaviji izpustili nekaj nad 200 političnih jetnikov, op. NL) je glasno opozorila na celotno vprašanje človekovih pravic v Jugoslaviji. Po decembrskem puču leta 1971 v Karadjordjevem je bil namreč partijski režim v Jugoslaviji zopet politično centraliziran.

Nekaj let po dokončnem prelomu s Sovjetsko zvezo v letih 1948—49 je postal partijski režim v Jugoslaviji že toliko razstalinjen, da samo človekovo življenje ni bilo več odvisno od popolne samovolje partije, kot je to bilo dotlej v primerih okupacijskih političnih umorov od strani VOSa, poboja tisočev vrnjenih domobrancev leta 1945 in likvidacije tako imenovanih „informbirojevcev“ po prelomu s Stalinom. Poslej zadene smrt le nekatere politične teroriste.

Toda v Jugoslaviji ni, posebno po decembru 1971, svobode javnega izražanja, združevanja in zborovanja, kar vse je — z izjemo ozko opredeljenih cerkvenih dejavnosti in ideološko nevtralnih strokovnih analiz — sistematično nadzorovano od partije prek njene frontne *Socialistične zveze*.

Na beograjski konferenci so poskušali zastopniki komunističnih režimov zamegliti očitke o teptanju človeka v njihovih državah s povzdigovanjem tako imenovanih „gospodarskih pravic“ za vzdrževanje človekovega življenja, ki da so celotnostno uveljavljene v komunističnih državah, v zahodnih deželah pa kršene in prikrajšane.

Toda že sami jugoslovanski uradni podatki kažejo tudi glede „gospodarskih pravic“ dokaj drugačno stvarnost. V Jugoslaviji ostaja vsaj 12 % iskalcev dela brez zaposlitve, približno toliko pa jih je na „začasnem delu“ v zahodni Evropi. Priznati je treba, da je glede zaposlenosti v Sloveniji mnogo bolje kot v drugih republikah. Toda samostojnih poklicev je malo, število obrtnikov se je zelo skrčilo, male družinske kmetije, od režima zanemarjene in diskriminirane, pa životarijo in še naprej propadajo.

Venomer opevano „delavsko samoupravljanje“ v podružabljenih gospodarskih in negospodarskih dejavnostih je po centralističnem puču leta 1971 zopet bolj in bolj pod nadzorstvom partije na vseh svojih tisočerihih stopnjah od „osnovnih organizacij združenega dela“ do vrhunskih „delegatov“ v zvezni skupščini. To je v redkem besednem spodrsllaju priznal sam zasnovalec „družbenega samoupravljanja“ Edvard Kardelj, ko je oktobra 1972 v Mostarju izjavil: „Partija se mora vmešavati, mora zavzeti konkretna stališča v sami osnovi samoupravljanja, ne more prepuštili naključju, ko gre za volitve delegatov, mora stopiti v to demokratsko bitko brez iluzij, tako da se nam tam, kjer smo slabi, kjer bitke ne moremo izvojevati z demokratičnimi sredstvi, ni treba bati uporabiti sredstva revolucionarne in državne prisile.“

K pregledu stanja človekovih pravic v Jugoslaviji je potrebno še dodati, da je tam kršena tudi pravica obtoženega človeka do zahtevnega pravnega postopka, ki je sestavni del človekovih pravic do življenja in svobode. Policijski, preiskovalni in sodni postopki v Jugoslaviji ne jamčijo ugotavljanja krivde po naravnem pravilu, da je imeti obtoženca za nedolžnega, dokler mu ni krivda objektivno in nedvomno dokazana.

(Iz predavanja prof. Cirila Žebota v Washingtonu 24. 4. 1978).

Klic Triglava, London, 31. maja 1978, str. 3 in 4.

VEČJA PROPUSTNOST MEJNIH PREHODOV — Po petletnem načrtu naj bi zgradili in prenovili nekatere mejne prehode. Nove zgradbe naj bi zgradili na mejnih prehodih Vrtojba, Lipica, Gederovci, Hodoš in Kuzma in na ta način razbremenili sedanje mejne prehode.

SPET PREMALO AVTOMOBILOV — Tudi letošnja ponudba avtomobilov ne bo zadovoljila povpraševanja. Treba bo torej skladneje razvijati avtomobilsko industrijo, če naj bo proizvodnja racionalna in učinkovita.

KRANJČAN BORUT PETRIČ NAJBOLJŠI — Na nedavnem balkanskem prvenstvu v plavanju v Kranju je bil najboljši posameznik Kranjčan Borut Petrič, ki je osvojil 3 zlate, 2 srebrni in 2 bronasti odličji.

NOVOMEŠČAN MED DESETIMI NAJBOLJŠIMI JUGOSLOVANI — Član Dolenjskega letalskega centra Jože Keršič je na letošnjem državnem jadralnem prvenstvu, ki je bilo v Murski Soboti, zasedel odlično deveto mesto.

NAŠI TRAKTORJI NA POLJSKEM — V Poznanju je bil jubilejni 50. sejem, največja poljska prireditev mednarodnih gospodarskih in tehničnih dosežkov. Na sejmu je sodelovalo 5000 firm iz 39 držav. Jugoslavija je razstavljala izdelke iz strojegradnje, kemične, kovinsko-predelovalne industrije, elektronike in kmetijske stroje. Posebno pozornost so vzbudili težki traktorji beograjskega podjetja IMT.

NA PRVEM MESTU JE STROJEGRADNJA — Poleg pohištvne industrije, ki je marca letos v primerjavi z lanskim marcem izdelala za 3,1 odstotka manj, so po tej primerjavi izdelale manj tudi predilnice in tkalnice, in sicer za 8,5 odstotka, elektrogospodarstvo za 2 odstotka manj, obutvena industrija za 4,1 odstotka, usnjarska za 8,4 odstotka manj. Nasprotno pa so marca letos v primerjavi z lanskim marcem izdelovalci električnih strojev in aparatov izdelali kar za 12,3 odstotka več, predelava kovin za 5,2 odstotka več, iz-

delava vozil za 17,2 odstotka več, strojogradnja pa kar za 31,2 odstotka več.

*

BLED — Blejski planinci so pred kratkim s skromno slovesnostjo odprli svojo planinsko kočo na Lipanci. Lepo vreme je privabilo navdušene planince z vseh strani, največ pa seveda z Bleda in okolice, saj je Lipanca za Blejčane izredno vabljiva točka.

BREŽICE — V Posavskem muzeju v Brežicah je bilo dvodnevno posvetovanje slovenskih etnologov. Na njem so obravnavali razmerja med etnologijo in sodobno slovensko družbo.

BRNIK — Brniško letališče bo postalo z modernizacijo znatno večje in pomembnejše ter z večjim potniškim in blagovnim prometom. Na njem bodo lahko redno pristajala tudi večja letala. Obnova bo zahtevala izdatna sredstva, vlaganje sredstev pa je doslej eno največjih v Sloveniji.

CERKLJE — 6. avgusta je bilo nad vse uspešno izvedeno letošnje področno tekmovanje traktoristov Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov Gorenjske. Nastopilo je 37 tekmovalcev, ki so bili razdeljeni v tri kategorije. Med kooperanti je zmagal Ivan Jugovic iz KZ Škofja Loka, med mladimi združniki Peter Grašič iz Naklega, med mladimi združnicami pa je bila najboljša Marta Grašič iz Naklega.

DOBJE — Za „Pokaži kaj znaš“, ki ga je pripravilo Prosvetno društvo Dobje pri Planini letos že šestič zapored, je tokrat zanimanje presešlo vsa pričakovanja. Tako so nastopili instrumentalni ansambli, pevci, recitatorji, instrumentalisti, humoristi in še drugi iz Celja, Podčetrka, Šoštanja, Rimskih Toplic, Planine pri Sevnici, Žalca, Rogaške Slatine, Strmca in Šmarja pri Jelšah.

KOPER — V Kopru je bil 9. mednarodni sejem „Primorska razstavlja“, kjer je razstavljalo 115 razstavljalcev iz Slovenije, Istre in Furlanije — Julijske Krajine.

iz tujega tiska

Z izrezki iz tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši.

NOBENEGA ODPRTJA V JUGOSLAVIJI

Kongres jugoslovanskih komunistov je potrdil, da bo ostalo pri ozko omejeni svobodi izražanja misli in razpravljanja in da praksa „demokratskega socializma“ zmanjšuje možnosti baze, da bi sovplivala na odločitve, skoraj na nič. To je dokazalo enoglasno sprejetje vseh kongresnih dokumentov. Bilo je sicer 167 spremembnih predlogov, a od njih niso nobenega sprejeli...

Opaziti je težnjo po vedno večjem odprtju nasproti socialistom, socialno demokratičnim in naprednim strankam. Temu cilju, ki ga je označil Dolanc, pa nasprotuje ostro kritična „teza“ kongresa o delovanju *Socialistične internacionale*. Ta napad očitno velja mednarodnemu delovanju nekaterih evropskih socialno-demokratskih strank.

Messaggero, Rim, 26. junija 1978.

Beograjski 11. kongres komunistov Jugoslavije je prinesel komaj kaj temeljno novega, je pa postavil naglase, ki bodo za prihodnji razvoj Jugoslavije važni. Ni le potrdil, marveč tudi okrepil stališča, ki jih že nekaj let skuša dati partiji v vseh notranje in zunanjepolitičnih vprašanjih vodilna skupina okrog Staneta Dolanca, za katerim stojita tudi Kardelj in Bakarić.

Zunanjepolitično je oddaljenost od Sovjetske zveze še povečana. Bivši zunanji minister Minić je pojasnil, da ima Jugoslavija določene poglede sovjetske politike in njeno „vodilno vlogo“, posebno v sovjetski afriški politiki, za težko nevarnost svoje zunanjepolitične temeljne smeri neuvrčenosti. Tudi k sovjetski državi v mednarodnem komunističnem gibanju bi imeli Jugoslovani marsikaj pripomniti. Morda prvokrat po dolgih letih ni bilo v Titovem poročilu ob kritiki sedanjega svetovnega položaja zaslediti nobene izjave v prid Sovjetski zvezi, marveč „enako oddaljenost“ do obeh blokov.

Važno je, da je kongres sprejel daljnosežno Kardeljevo tezo glede vprašanj svobode in demokracije v socializmu. O njej so v partiji živahno razpravljali. Bilo je čuti glasove, ki z njo niso bili soglasni, npr. Bošnjaki. Zdelo se je, da je bil sam Tito zanj skrajno malo navdušen, kasneje se je pa očitno le dal prepričati, da se je tudi na tem področju treba z novostmi sprijazniti. Nihče ne pričakuje, da bo pošel tem Kardeljevemu koraku in po kongresu prek Jugoslavije val demokracizacije. A zaradi teže, ki jo ima dejstvo, da je kongres te teze sprejel, je razvoj v nasprotno smer zaprt. Vprašanje demokracije in svobode je v Jugoslaviji dano v razpravo, potegnjeno je v javnost, tudi v partijsko javnost. V trenutku, ko tiči tudi v mnogih funkcionarjih strah pred negotovostjo po Titu, kaže kažipot ne nazaj k upravnim kontrolam, marveč v nasprotno smer.

Veliki vprašanja, ki sta visela nad kongresom, sta bili dejanski pomen samoupravnega sistema in vloga partije v njem. Opaziti je voljo zasidrati samoupravljanje kot načelo kar se da globoko na vseh področjih življenja, tudi v državi. Česar ne vemo, je, kako daleč mislijo iti jugoslovanski komunisti pri „vključitvi“ partije v ta sistem, kako daleč nameravajo odpraviti svoj politični monopol oblasti. Nikdar od 1945 ni dala partija iz rok odločevalnih funkcij. Praksa bo pokazala, ali bo prišlo tudi glede vloge partije, kot hočejo to danes v Beogradu uradni predstavniki dati vedeti, do bistvene preнове.

Le prikrito je prišlo do besede o za prihodnost Jugoslavije prav tako važnem razmerju med partijo in vojsko. Kolikor je slišati, hoče partija svoje neposredne pravice na področju tako imenovane „druž-

bene samozaščite" — vojske, ljudske samoobrambe in policije — okre-
piti. Partija namerava, tako je čuti, partijskim voditeljem po republikah
naprtiti tudi odgovornost glede vojaških zadev na njihovih področjih.
Že doslej so glede imenovanja poveljnikov v posameznih vojaških
okrožjih dejansko odločali republiški centralni komiteji. Iz vseh teh
preudarkov in razvoja je možno sklepati, da bi se centralizirana vojska
ali centralizirana policija partiji komaj mogli odtegniti. Kako dolgo bo
to trajalo, je odvisno od partije.

Vodilna skupina, ki se je po dolgih razpravljanjih o ustanovah in
osebah končno zbrala v novo predsedstvo 24 članov, ima sama sebe
za enotno in enovito, vsaj glede petih načel komunistične Jugoslavije:
glede samoupravnega socializma, neodvisnosti, neuvrščenosti, enako-
pravnosti narodov in narodnosti, ohranjanja in razvijanja stopnje svo-
bode, ki je sedaj. Ni mogoče spregledati, da je predsedstvo postarano.
Vprašanje je, kako bo ta skupina funkcionirala, ko ne bo več „monar-
ha“: danes predložijo njemu v rešitev vsa vprašanja, glede katerih se
ne morejo zediniti.

Novo predsedstvo je zgrajeno po strogo republiškem sorazmerju.
Republike krepijo svoj položaj tako na partijski kot na državni ravni.
Tako prihaja Jugoslavija počasi spet v dobo, ko se razvija vse bolj v
smeri konfederacije kot pa federacije. Na drugi strani pa ustvarjajo
dejanski interesi vedno močnejšo združevanje v celoto. Zdi se, da bo
to nasprotje pereče šele kdaj kasneje.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 26. julija 1978.

ŠTUDENTSKI NEMIRI V ZAGREBU

Kot se je šele sedaj zvedelo, je prišlo 11. junija v Zagrebu do težkih
nemirov. Povod zanje je dala aretacija kakšnih 40 katoliških študentov.
Po več ur trajajočem zaslišanju so nekatere od njih izpustili, večina se
pa še nahaja v preiskovalnem zaporu.

Študentom so očitali, da so pod pretvezo verskih srečanj uganjali
opozicijo proti jugoslovanskemu režimu. Obenem s to skupino so bili
aretirani tudi vsi študentje, ki so se pri nekem romanju k Mariji Bistrici
pri Zagrebu dobili z nekdanjim študentskim voditeljem Ivanom Čičakom,
ki je bil šele pred kratkim izpuščen iz dolgoletnega zapora.

Do nemirov je prišlo, ko so za masovne aretacije zvedeli v študent-
skem domu *Nina Maraković* v Zagrebu. Med politično neprilagojenimi
študenti in med člani partije je prišlo do pretepa, v katerega je posegla
policija. Pri tem naj bi bilo več mrtvih in ranjenih.

Süddeutsche Zeitung, München, 15. julija 1978.

V ZAGREBU LE KRATKA POMLAD

„Še vedno so nekateri, ki našo revolucijo obrekujejo in obmetavajo
z blatom,“ se je jezil Tito v govoru na *Dan veteranov*, katerega osred-
nja slovesnost se je vršila pred Sutjesko.

Istočasno so jugoslovanski časopisi objavili dolge odstavke iz CK-
govora hrvaškega partijskega sekretarja Baltića o dozdevnih naporih
„določenih elementov, da bi zgradili opozicijsko fronto, ki si prizadeva
za neke vrste zakonito obliko in ki išče pri svojem boju proti našemu
socialističnemu samoupravljanju priznanje v tujini“.

Ta hrvaški vrhunski funkcionar, po izvoru Srb, je pokazal na „svoje-
vrstne povezave“, ki naj bi nastajale med politično popolnoma različno
orientiranimi silami. Baltić je na prvem mestu imenoval „nacionaliste“
iz leta krize 1971, ki poskušajo po tem, ko so predsedili zaporne kazni,
postati spet aktivni. Ti naj bi imeli zveze z marksistično skupino *Praxis*
v Zagrebu, v Beogradu pa z Milovanom Djilasom, najbolj znanim jugo-

*LOKA NAD RADUHO — Priljublje-
na Raduha bo v kratkem dobila
novo planinsko kočo. Stara je po-
gorela pred dvema letoma, novo
pa gradijo planinci savinjskega in
celjskega območja. Odprli jo bodo
10. septembra, ko bo na Loki de-
seti planinski tabor slovenskih pla-
nincev.*

*MIREN — V nasadih Kmetijskega
kombinata Vipava v Mirnu, kjer go-
jijo zgodnje hruške, jih obirajo de-
lavci, katerim so se množično pri-
družili prebivalci okoliških vasi ter
dijaki in študentje. Hrušk je letos
mnogo več kot lani. Tako so po-
slali na trg približno 250 ton tega
sadeža. Če ne bo toče, bodo v na-
sadih Kombinata Vipava obrali v
naslednjih mesecih več kot dva
tisoč ton hrušk, ki dozoriijo po-
znejše.*

*MIRNA — Te dni je Mercator iz
Trebnjega pričel na Mirni preure-
jati bivšo tovarno Cekinček. Za
približno 7 milijonov dinarjev jo
bodo preuredili v prodajalno s po-
hištvom, železnino in gradbenim
materialom. Obenem bodo pove-
čali tudi sedanjo mirensko samo-
postrežbo, sedanjo prodajalno že-
leznine pa bodo preuredili v pro-
dajalno tekstila, kozmetike in obu-
tve.*

*MOSTEC PRI DOBOVI — Stari
brod čez Savo, ki je trideset let
prevažal ljudi in tovor na drugi
breg, so zamenjali z novim, ki sta
ga izdelali Kovinska Krško in OKP
Dobova. Brod je dolg 15 m, širok
9, varno pa lahko prepelje čez 12
ton tovora.*

*NOVO MESTO — Tu je bila pred
kratkim slikarska razstava pod
naslovom „Slovenski kraji in na-
selja v preteklosti“. Slike, na ka-
terih so znani in neznani umetni-
ki v preteklih stoletjih upodobili
vasi, trge in mesta na Slovenskem,
so bile razstavljene v veliki in
mali dvorani Dolenjske galerije.*

*NOVA GORICA — Tu je tekmovalo
114 kovinarjev iz delovnih organi-
zacij severnoprimorskih občin; tek-
movanja se niso udeležili kovo-
valci iz ajdovske občine. Kovinarji
so tekmovali tri dni. Zmagali so:*

Med varilci, ki so se pomerili v štirih načinih varjenja, so v posameznih načinih prišli na prva mesta: Božo Fabjan („Gostol“), Janez Suhadolnik (vozila), Janez Podgornik (vozila), Emil Cotič (vozila). Najboljši strugar iz tega področja je postal Tomo Maglica („Gostol“), Marko Škrinjar iz „Iskre“ je zmagal med orodjarji, Ivan Jazbec („Iskra“) med livarji, Srečko Pipan („Iskra“) je bil najboljši med rezkalci.

PODLJUBELJ — V sejni dvorani tovarne „Peko“ v Tržiču je bila skupna slavnostna seja občinske skupščine in delavskega sveta „Peko“, ki v delovnih skupnostih v Tržiču, Trbovljah in Ludbregu na Hrvaškem zaposluje blizu 4000 ljudi. Ti letno izdelajo 2,5 milijona parov obutve (poldrug milijon jih izvozijo v tujino). Letos „Peko“ obhaja 75-letnico delovanja.

POKLJUKA — Na Pokljuški cesti so položili že prvi asfalt. Asfalt polagajo delavci Cestnega podjetja Kranj. Asfalt so položili na odseku od Rudnega polja do odcepa do Šport-hotela. Vsa ostala dela pa potekajo po načrtu.

POSTOJNA — Tu je bilo posvetovanje o uresničevanju resolucije o ekonomskih stikih Slovenije z deželami v razvoju. Na posvetu so ugotovili, da je gospodarstvo tega območja močno povečalo izvoz v dežele v razvoju.

RETEČE — V Kulturnem domu v Retéčah pri Skofji Loki so gorenjska društva invalidov pripravila za svoje člane že četrto tovrstno srečanje. Društva invalidov na Gorenjskem štejejo okoli 2500 članov. Na srečanju so pripravili tudi pester kulturni program.

ŠENČUR — Mladi Šenčurjani so letos že drugič pripravili veliko srečanje slovenskih glasbenikov in literatov „Pop-rock-fest Šenčur '78“. Prireditev ima namen spodbuditi kar največjo ustvarjalnost med mladimi, obenem pa jim dati možnost predstavitev pred čim širšim občinstvom.

ŠT. JERNEJ NA DOLENJSKEM — „Dajte, zapojte, v kup nas družite

slovanskim režimskim kritikom, kot tudi z Dobrico Čošičem, znanim srbskim romanopiscem. Vse to naj bi se pletlo v drznost „precej napadalne vrste“.

Totalitarni režimi kaj radi obešajo drugače mislečim sramotilne nalepke in jih spravljajo politično-moralno na slab glas, kajti blatenje znatno poenostavi postopek proti opozicionalcem. Jugoslavija ni pri tem izjema. Pavšalno obsoja in sramoti npr. tiste hrvaške politike, študentske funkcionarje in razumnike, ki so se v času „nacionalnega navdušenja“ izpostavili in ta nastop plačali z dolgimi zapornimi kaznimi. Besednjak partijskih propagandistov v Zagrebu usodno spominja na besednjak lovec na čarovnice v Pragi. Govorijo o „zajedalcih“, „propadlih ljudeh“ in „politični sodrgi“, o „peščici destruktivnih elementov“, ki se je izenačila s „fašističnim svetovnim nazorom“. Za bivšega sekretarja partije Vrhovca, ki je medtem postal jugoslovanski zunanji minister, so bili ti nasprotniki „noben material, marveč odpadek, zločinska skupina hudo delcev, hlapci tujih gospodov in tujih vohunskih središč.“

Zagrebski pisatelj Vlador Gotovac gleda v takšnih izpadih le nov dokaz za to, da je v Jugoslaviji slej ko prej „resnica le tisto, kar reče partija, ne pa tisto, kar se dejansko dogaja“. Obdolžitve, da je zapleten v „napadalno“ opozicijsko dejavnost, označuje kot nesmiselno. „Kaj pomeni tu napadalen? Jaz sem tako kot tudi marsikak moj prijatelj, danes brez slehernih državljskih pravic. Ne dajo mi dela, ne smem objavljati, nimam potnega lista, da bi potoval. Če pa zavzemanje za temeljne svobščine označujejo za opozicijo, no, potem smo mi opozicionalci.“

Vsi obtoženi so bili obdolženi „protirevolucionarnega delovanja“, ki naj bi imelo za daljni cilj sprožiti državljansko vojno, da bi razbili enotnost Jugoslavije in vrgli gospodujoči sistem. Pri očiščevanju od „trhlega liberalizma, je dal Tito hrvaškimi sodnikom „nasvet“, naj se „ne drže paragrafov kakor pijanec plota“. Za sovražnike socialistične demokracije ne sme biti nikakršne demokracije. Nekateri od obtoženih so zavrnilli očitke kot „zgradbo laži in denunciacij“ in so povedali svojim sodnikom: „Ta politični teror ne more rešiti težav, najmanj pa narodnostnih političnih težav.“

In imajo prav. Hrvaška daje danes sicer na zunaj vtis politično ustaljene dežele, a mirno stanje je varljivo: bilo je odkupljeno s koristolovstvom, zastojem in občutkom nemoči, z bolno prizadevnostjo, da bi nerešeno preteklost odrinili. Komaj kakšno vprašanje iz leta 1971 je bilo medtem zares rešeno.

Obsojeni „hujskači k nacionalnemu navdušenju“ na Hrvaškem se sedaj nahajajo spet na prostem. Nekateri od njih prejemajo državno pokojnino, ki odgovarja njihovem prejšnjemu položaju, drugi so dobili nižja mesta, ki so v posmeh njihovim zmožnostim in prejšnjemu poklicu, vrsti primerov pa partijska država poklic kratko malo prepoveduje.

Pisatelj Vlador Gotovac hoče biti „socialist“, ki sleherni obliko nasilja, sleherni totalitarizem strogo odklanja in stremi za počasno odpravo partijskega monopola, da bi tako prišlo do bolj svobodnega, večstrankarskega političnega sistema. „Jugoslavija bo trdna in sposobna obrambe le, če se bodo njeni narodi čutili svobodne. Na ta način se lahko vsi rešimo, ali pa bomo vsi propadli.“

Podobno prepričanje je zagovarjal Milovan Djilas, ko se je pred kratkim sešel k razgovoru v Zagrebu z Gotovacevim krogom: „Sem za ta socialistični sistem, a mora biti demokratiziran, omogočiti mora pluralizem v okviru slehernega naroda.“

Jugoslovanski partijski vrh zasleduje te razgovore na „opozicijski ravni“ Zagreb/Beograd z naraščajočim nezaupanjem. Nekateri znaki kažejo na to, da se v vodilnih krogih že razgovarjajo o vprašanju, ali ne bi spet kazalo poseči po administrativnih zatiralnih merah.

Süddeutsche Zeitung, München, 26. julija 1978.

MIHAJLOV OSTRO KRITIZIRAL ZATIRANJE V JUGOSLAVIJI

Jugoslovanski režimski kritik Mihajlo Mihajlov je ostro kritiziral „zatiranje“ v svoji domovini, ki se od zatiranja v drugih socialističnih deželah le malo razlikuje. V New Yorku je dejal, da sta neodvisnost in enotnost Jugoslavije ogroženi predvsem zaradi pomanjkanja svobode tiska in mišljenja. Zahodnemu tisku je očital, da ne prikazuje zadosti jasno notranjepolitičnega stanja v Jugoslaviji in tako ruši položaj „demokratskih sil v Jugoslaviji, ki jih je že precej“.

Štirikrat zaprti režimski kritik je naznanil, da se bo po dvomesečnem bivanju v ZDA vrnil v svojo domovino. Oblasti v Beogradu si ne bodo upale, da bi mu po sovjetskem vzorcu vzele državljanstvo.

Süddeutsche Zeitung, München, 14. junija 1978.

NEZAŽELENA JUGOSLOVANSKA DEJAVNOST V AVSTRIJI

Jugoslovanski šolarji, opremljeni s kapami z rdečo zvezdo in rdečimi rutami okrog vratu, v ganljivi slovesnosti prisegajo na partijski program. Tako vstopajo kot „pionirji“ v vrste jugoslovanske komunistične mladine.

Ali je bila ta slovesnost v Beogradu ali Zagrebu? Ne, ampak 25. junija 1977 na stadionu sv. Jakoba v Bazlu. Takšna slovesnost naj bi se vršila 21. maja 1978 tudi na Predarlskem; organiziralo naj bi jo *Jugoslovansko kulturno in športno društvo*. Za te načrte so pa po nekem predhodnem razgovoru funkcionarjev konec marca v neki gostilni v Götzisu zvedele predarlske oblasti in to slavnost na čast rojstnemu dnevu partijskega šefa Tita preprečile.

V Švici so v tisku vedno bolj pogoste pritožbe nad komunističnimi dejavnostmi Jugoslovancev. Posebno aktivni so tam razni jugoslovanski klubi, ki so večidel podrejeni naravnost konzulatom in — kakor je čuti — držijo jugoslovanske rojake na partijski liniji in jih nadzorujejo.

Posebno vlogo igrajo v Švici jugoslovanske dopolnilne šole. Nič drugače se zadnji čas ne dogaja na Predarlskem, kjer se po uradnih ugotovitvah *Jugoslovansko kulturno in športno društvo* posebno močno zanima za jugoslovanske učitelje, ki poučujejo tu otroke zdomskih delavcev v materinščini. Pred kratkim so ti dobili brošuro neke beograjske založbe z naslovom *Deset kongresov Zveze mladine Jugoslavije*, mišljeno kot pripomoček za pripravo na (preprečeno) prisego mladih pionirjev.

V razgovorih s konzulatom in v okrožnicah učiteljem, ki so zaposleni na Predarlskem in se morajo ravnati po avstrijskih šolskih zakonih, je urad predarlske deželne vlade sedaj pojasnil, da so takšne dejavnosti v Avstriji nezaželene. V okrožnici se med drugim glasi: „Pouk v materinščini je popolnoma podrejen avstrijskim šolskim predpisom. Učitelji so nastavljeni po pogodbi za uslužbenca in jih plačuje republika Avstrija. Ne konzulat ne kakšen drug izvenšolski urad nima pravice dajati navodila. V avstrijskih šolah je prepovedana reklama za cilje, ki so šoli tuji. Pod reklamo je razumeti tudi propagando za partijske politične cilje skupaj z agitacijo.“

Po uradnih poročilih *Jugoslovansko kulturno in športno društvo*, ki je zadnji čas zelo aktivno, nadzoruje predvsem jugoslovanske učitelje pa tudi druge na Predarlskem živeče Jugoslovane.

Očitno je to po pojmovanju Beograda povsem zakonito. Pri nekem razgovoru v našem uredništvu je 1973 jugoslovanski podkonzul na naše začudenje popolnoma odkrito priznal, da je zato tu, da nadzira vedenje svojih rojakov in o tem poroča v Beograd.

Vorarlberger Nachrichten, Bludenz-Bregenz, 23. junija 1978.

...“ V znamenju tega Župančičevega verza je potekalo letošnje sedmo „Srečanje okteta '78“. Srečanja se je udeležilo 27 okteta. Največičastneje je pesem zadonela na koncu, ko so na oder stopili pevci vseh okteta in pod taktirko dirigenta ljubljanske opere Antona Nanuta zapeli štiri pesmi.

ŠT. VID PRI STIČNI — Na pevskem taboru v Št. Vidu pri Stični se je letos zbralo rekordno število — kar 121 pevskih zborov. Za zaključek je zapel orjaški zbor 3800 pevcev, kar je bil največji slovenski zbor, kar jih je kdaj nastopalo skupaj.

TINJE — Konec julija so slovesno odprli asfaltirano cesto od Visol pri Slovenski Bistrici do Tinja na Pohorju, ki je dolga 4 kilometre. Sredstva so zbrali s samoprispevom. Prispevali pa so tudi tovarna Impol, Gozdno gospodarstvo in Kmetijski kombinat.

TINJE — V okviru 100-letnice rojstva pesnika Otona Župančiča so v Tinju na Bistriškem Pohorju ustanovili kulturnoumetniško društvo, ki nosi pesnikovo ime. Društvo ima več kot 60 članov, ki sodelujejo v moškem in ženskem zboru, in v recitatorski skupini, najbolj aktivna pa je dramska skupina, ki vsako leto pripravi po dve predstavi.

VELENJE — Tu so odprli tovarno prostorskih elementov, ki so jo imenovali program „Dom 101“ in pomeni v sedanji tehnologiji pomemben preobrat. Poskusna proizvodnja naj bi dala letno okrog tisoč elementov, kar pomeni 20 tisoč kvadratnih metrov površine.

VELENJE — 26. julija je prišlo v velenjskem rudniku lignita do požara, ki je zahteval življenje treh rudarjev. Toda hitra in uspešna akcija je preprečila večjo nesrečo.

ŽALEC — Kljub neugodnim vremenskim razmeram, ki letos obetajo slabšo kmetijsko letino, pričakujejo Savinjski dolini dober pridelek hmelja — celo enega najboljših v zadnjih letih. Računamo najmanj na poprečni pridelek okoli 15 stotov na hektar. Tako naj bi po prvih ocenah letos v Sloveniji pridelali 3100 ton hmelja.

bil je duhovnik

(iz knjige Naše vedenje)

Gospod Kambič se je z vsemi pozdravljal, z vsemi govoril, vsem je pomagal in vse je poprosil, če je bila potrebna pomoč. Od Boga si k nam poslan... K vsem. Ne samo k vernim. Kdo pa je veren? Samo tisti, ki venomer kliče Gospod, Gospod?

S skrbjo je sledil razvoju duhovne prebuje, ker je vedel, da bo le z njeno močjo rasla takšna slovenska zavest, ki se bomo z njo lahko postavili v bran vsem oblikam teme in tesnobe.

Mnogo je bral. Prešerna je imel zmeraj na mizi. Naročen je bil na obe slovenski reviji. Če je le mogel, se je peljal v Ljubljano na kakšen koncert ali na dobro gledališko predstavo, na pomembno predavanje. Vedel je, da mora bogatiti svoj čustveni svet in širiti svoje duhovno obzorje, da bo lahko stregel potrebam ljudi, da ne bo zanje le neka zunanja veljavnost, ampak izvirna, bogata, koristna osebnost.

Zavedal se je, da je ne le dušni pastir, ampak tudi kulturni delavec, učitelj lepe besede (v šoli, na prižnici, v pogovorih), razširjevalec dobrih knjig in vsega, kar je lepo. Širil je misel, da bi se moral vsak človek ponosno uvrstiti ne le med lovce in športnike, ampak tudi med tiste, ki jim duh in kultura pomenita, če že ne smisel, pa vsaj nepogrešljivo gibalno in vrednost življenja.

Slovenska beseda mu je bila še posebej pri srcu. Že doma — v vaseh okrog Semiča — se je zaljublil v njeno lepoto. Človeka spoznaš po govorjenju, ki je odmev njegove duhovne vsebine. Zmeraj in povsod je govoril z vsemi enako: ne z otrokom tako, z gospodarjem drugače, ne z enim brezbrizno, z drugim pazljivo, z enim

skrbno, z drugim malomarno. Z oblastnikom in škofom ponižno, z otrokom in hlapcem oblastno. Nikakor. Z vsemi enako in z vsemi lepo. Hotel je biti božji in ljudski. Po Kristusu pa tudi po lastnem spoznanju in veri so mu bili vsi ljudje bratje in sestre. Vendar je bil z vsem srcem na strani ubogih, zgaranih, izkoriščanih, razžaljenih, zasramovanih.

Bog mu je podaril svobodo. Že zato — ne le iz ponosa — je ne bi nikoli zatajil. Ni pustil, da bi kdo z njim gospodaril, ga držal na uzdi, mu določal dejanja, besede. Kimal ne bo in se slinil. Nikoli svoje misli zatrl.

Bil je ponosen. Ne nadut, ampak ponosen. Skromen, a ne ponižen. Uslužen, a ne suženj. Človek, nikoli uš.

Zmeraj verjeti v ljudi. Zmeraj jim prožiti svoje srce. Jim zaupati. Če to odklonijo ali zavržejo ali zlorabijo — njihova stvar in odgovornost.

Še in še bi se dalo pripovedovati o njegovem značaju. Bil je neposreden, naraven, prijazen in resen, miren in hud, a zmeraj s svojim obrazom, zato zmeraj privlačen in zanimiv. Zmeraj človek med ljudmi, ne izjema.

Zmeraj živ za ljudi, živ tudi v sebi: nikoli mračno odljuden, nikoli temno vase zaprt, zagrenjen, grenak, otopel, žalostna cunjka, ki se mu hoče pomilovanja.

Prebujen, buden, čuječ, sveže napet, odprtih oči. Ne mevža. Športnik, borilec, zmeraj s polnimi pljuči kisika. S silnim in naglim odzivom stiskam sveta in ljudi.

Zmeraj z odprtim posluhom za vse, kar je potrebno tolažbe, obzira, pozornosti (če še tako majhne), pomoči in podpore.

Verjel je v človeka, imel ga je rad, odtod njegov nazor, vedenje in vsa njegova dejanja. Kristjan sem, je vedel, in svojega bližnjega moram ljubiti kot sebe. Pastir sem in skrbeti mi je za pašo in varnost vseh ovac brez izjeme.

humor - uvožen od doma

NE DELITE NASVETOV NA LEVO IN DESNO! MORDA JIH BOSTE SAMI KDAJ POTREBOVALI.

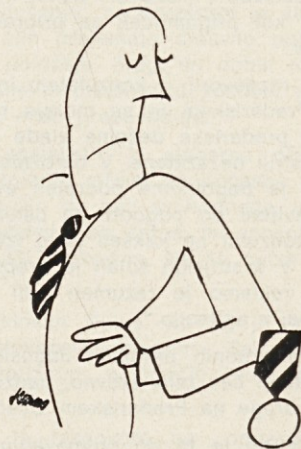
Direktor delavcu: „No, pa povejte še vi svoje stališče! Rad bi se spet enkrat od srca nasmejal.“

ŽIVEL JE NA ROBU DRUŽBENIH DOGAJANJ — V LEPI VILI.

Iz govora mojega delegata: „Tovariši, čim več bomo govorili, tem manj bomo delali. Zato predlagam: preidimo k akciji! Najprej bi zaprosil navzoče, da se pogovorimo, kdaj pričnemo z akcijo.“

REŠITEV SMO NAŠLI, ZDAJ MORAMO POISKATI SAMO ŠE PROBLEM.

„Če hočeš imeti svojo hišico, potem se moraš plaziti,“ je rekel polž.

Po Pavlihu

Žena možu: „Priznam, Jaka, da sem se zmotila; a kaj bi te stalo, da bi se mi opravičil?“

Tonček se je pretepal. Pa ga vpraša soseda: „Kakšne barve pa je tvoja srajca, ali je bela ali siva?“

„Kaj ne vidite, da je bela, ker je sedaj siva? Ko bi bila siva, bi bila zdaj črna.“

„Kaj ni tole žganje prava pesem?“

„Je. Ali imaš še kakšno kitico?“

„Jaz se vsak dan kopljem v jezeru.“

„Saj je zamrznjeno.“

„Tako? se mi je kar zdelo, da je: vsako pot, ko skočim vanj, me močno zaboli.“

„Ali se vam je kdaj pri delu kaj strašnega zgodilo?“

„Zakaj to vprašate?“

„Ker se ga tako bojite.“

Filmski igralec se je ločil. Čez nekaj dni je dobil od svoje bivše žene telegram: „Dragi, poročila sem se s tvojim očetom. Pozdrav! Tvoja mama.“

Dekle se dolgo ogleduje v ogledalu. Dve drugi dekleti jo opazujeta in naredita vsaka svojo opazko.

Prva: „Kako je gizdava!“

Druga: „Kako je hrabra!“

Mož pride domov malo vi-njen: „Žejen sem. Daj mi liter cvička!“

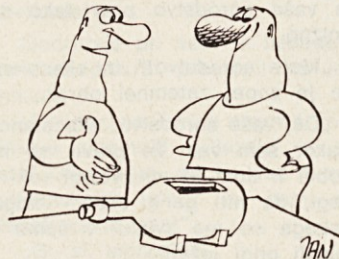
„Ga nimam, lahko pa ti dam liter vode.“

„Le zakaj naj bi se proti žejni umival?“

„Kako srčkan otrok! Cel oč-ka!“

„Ja, posebno če mu vzamem stekleničko.“

ščepec smeha

„Kaj pa potem kupiš, ko je hranilnik poln?“

Dekle je prišla h kozmetičarki.

„Kaj naj delam, da bom ime-la lepe roke?“

„Nič.“

Sosed pride k sosеду. „Ko boste naredili domačo nalogo sinu, ali jo lahko pridem prepisat?“

Krčmar stalnemu gostu: „Nace, včeraj si pozabil plačati zadnji kozarček.“

Nace zamišljeno: „Potem je imela žena le prav, da sem ga en kozarček preveč spil.“

„Mama, ali veš, koliko zobne paste v eni tubi?“

„Ne.“

„Skoraj od stene do vrat.“

„Kako pa vaš mož vozi?“

„Tako, da je res čisti slučaj, če zavije cesta v isto smer kot on.“

V avtobusu si sedita nasproti dva možka. Eden od njiju miži. Pa ga vpraša drugi: „Ali vam je slabo?“

„Ne, le silno težko gledam, če morajo ženske stati.“

„Ančka, zakaj pa tako pre-vidno odpiraš pismo?“

„Z Janezom sva se sporekla, pa bi rada vedela, kaj mi piše, preden mu pismo neprebrano vrnem.“

„Ali je res slabo, če črna mačka preteče pot?“

„Res, za miši na drugi strani poti.“

„Gospod šef, moja žena mi je rekla, da mi morate zvišati pla-čo.“

„Dobro, bom vprašal svojo ženo, če vam jo smem.“

Žena možu v avtu: „Kakšen šofer pa si? Danes nisi povozil še nobene kokoši! Saj še za hrano ne boš več zaslužil!“

Riba je povečerjala, odprla televizijski aparat in sedla v naslonjač. Na ekranu se je prikazal trnek.

„Ah,“ jo zavzdihnla, „že spet kriminalka!“

Policaj pijanemu vozniku avta: „Tu imate balonček!“

„Ali bi mi lahko dali še enega za sinka?“

„Kar strah me je pomisliti, da mi bo poslala mama moje otroke že čez tri tedne nazaj, je tožila soseda sosedu.“

„Kdaj so pa šli tja?“

„Jutri gredo.“

Fant dekletu: „Kaj misliš, da bi me tvoj oče hotel za zeta?“

Ona: „Gotovo. Ima čisto drug okus kot jaz.“

„Ata, zakaj pa si naredil v mojem spričevalu križec na-mesto podpisa?“

„Zato da bi tvoj učitelj ne mislil, da ima lahko pismeni človek tako neumnega sina.“

Med možmi.

„Moja žena mi vedno pravi bedak. Kaj pa pravi tvoja?“

„Nič, saj te sploh ne pozna.“

janez sonce

zgodovinska novela

Julija 1660 se je v Ljubljani počil vitez Janez Sonce z lepo Ano Rozino, hčerko bogatega ljubljanskega ranarja. Ranarji so bili takrat zaničevani, zato je nastalo zaradi te poroke v Ljubljani in na deželi veliko razburjenje, posebno še med plemenitaško mladino.

Turjaški plemič Jurij Ljudevit, nezakonski sin ministra na cesarjevem dvoru na Dunaju Janeza Vajkarda Turjaškega, je bil znan kot velik razvratnež. Zaljubil se je v lepo ženo Janeza Sonca. Skoval je načrt, da mu jo ugrabi. Zanj je pridobil znanega gorenjskega rokovnjača Kljukca. Ta jo je s pomočniki res ugrabil, ko je s svojim možem gledala na Dolenjski cesti v Ljubljani hrvaško konjenico, ki je prihajala k sprejemu avstrijskega cesarja.

Janez Sonce je zaslučil, da tiči za to ugrabitvijo Jurij Ljudevit Turjaški, zato je šel iskat pomoči k njegovemu stricu glavarju Volku Engelbertu Turjaškemu v knežji dvorec v Ljubljani. Pri glavarju sta bila tedaj zaradi cesarjevega obiska tudi njegova brata minister Janez Vajkard Turjaški, ugrabiteljev oče, in Herbart Turjaški, general v hrvaški in pomorski granici.

Glavar je obljubil Janezu Soncu pomoč, istočasno pa omenil, da preprosto ljudstvo, s katerim je

prišel Janez Sonce prek poroke s plebejko v sorodstvo, pri šalah ni izbirčno — to šalo so mu najbrž pripravili prav ti ljudje.

Janez Sonce je tem besedam ugovarjal:

„Samo trenutek še, ekscelencia! Prepričan sem, da se moje sorodstvo ni udeležilo pri zločinskem napadu, a prepričan pa nisem, da je vaše sorodstvo prav tako nedolžno.“

„Moje sorodstvo!“ in ekscelenci se je zopet zatemnel obraz.

„Da, vaše sorodstvo, ekscelencia! Kakor sem vam že pravil, so me pobili k tlom in mi zvezali roki in nogi, da niti ganiti nisem mogel. Takega so me zvelkli v šumo in pustili ondi ležati.“

Šele pozno v noči sem se prebudil iz nezavesti. Zjasnilo se je bilo medtem nočno nebo in svetla luna je plula po njem. Prvi hip se mi je zdelo vse kakor sanje. Bolečina po udih in po možganih pa mi je pričala o grozni resnici. Zvijal sem se v obupu in brezuspešno skušal pretrgati vezi, ki so mi oklepale roke. Nikdo me ni čul, ko sem zdihoval in stokal v zapuščeni noči. Oni nad zvezdami pa me čuti ni hotel in je dopuščal, da sem bil v prah teptan in da se je veselil hudodelnik svoje pregrešne premake.

A vendar mi je naš usmiljeni Bog s svojim mogočnim prstom pokazal tega hudodelnika tisto noč. Priplazil se je iz mesta in menil, da ga v temoti ne vidi božje oko. Kakor hudournik se je pripodil po cesti. In ravno tik mene pod bregom se je spotaknil konj s kopitom ob kamen, da se je jezdec prevrgel v sedlu in padel na trdo zemljo. Zaklel je in bil takoj zopet na konju. Po kletvici pa sem ga spoznal in spoznal sem ga tudi po razburjenem licu, ko se je za trenutek proti meni obrnil. Potem pa je oddirjal po cesti kakor strela, gnan od tiste v nebo vpijoče strasti, ki je nekdanj pokončala peklensko Gomoro.“

„Kdo je bil ta ponočni jezdec?“ je nestrno vprašal Volk Engelbreht.

„Bil je vaš Jurij Ljudevit, ekscelencia, in proti Turjaku se je drvil, kamor so mu brezbožne roke

prtirale plen, meni izvit. Kakor gotovo naj mi pomaga Mati božja, to mi mora plačati Jurij Ljudevit s svojim življenjem.“

Vitez Sonce je škripal z zobmi.

Takrat se je zopet oglašil Janez Vajkard. Ko je Janez Sonce omenjal njegovega ljubljenca, Jurija Ljudevita, je knezov obraz nekoliko obledel. Sedaj pa je izpregovoril mehko, rahlo, kakor da bi se za to celo stvar prav malo zanimal. A vendar se je čula iz njegovega glasu strupena ironija.

„Gospod vitez, ali so to vsi dokazi, kar jih imate? Recimo, da se je mene polastila slast obiskati za trenutek grad mojih očetov, ki ga že toliko let nisem videl, in da sem sedel v sedlu ter v pozni noči — verujte mi, da bi med dvonem ne utegnil! — oddirjal proti turjaškemu griču, ali bi vi tedaj tudi natolcevali mene, Janeza Vajkarda, vojvoda münsterberškega, da sem vam dal upleniti krasno ženico in jo zapel v skrite sobane našega grada? To so slabi dokazi, gospod vitez!“

Knez se je lahko smejal. Volk Engelbreht pa je dostavil: „Močno dvomim, da ste govorili resnico. Jurij Ljudevit je vstajal nekaj dni sèm prav rano zjutraj in z mano obiskoval sveto mašo. Zmotili ste se torej v osebi, gospod Sonce. Sicer pa poznam Jurija Ljudevita pre-dobro in nemogoče je, da bi se ponižal tako zelo, da bi lazil za hčerjo umazanega ranarja. Zbogom torej!“

„Vi nočete ničesar storiti v tej zadevi, visoki gospod?“

„Ničesar. Kaj naj pričnem? Vse še tudi ni razjasnjeno, in še vedno sem prepričan, da je vse to le slaba šala vaših slabih sorodnikov.“

„Tudi turjaškega gradu ne boste dali preiskati? In Jurija Ljudevita ne boste ukovali v železje?“

„Bodite prepričani, da se vse to ne bo zgodilo,“ se je knez zopet oglašil. „Mislite si, da je turjaški grad za vas in sploh za celi svet z verigami na visoko nebo prikovan in da je vhod v ta grad odprt samo tedaj, kadar hočemo mi, turjaški gospodje. Ne nadlegujte več gospoda glavarja!“

„Nič se torej ne bo zgodilo,“ je Sonce tiho izpregovoril, „prav nič. Dobro. Ali pri svetem Rešnjem Telesu vas zagotavljam, ekscelencia,

da mi bo Jurij Ljudevit plačal to s svojim življenjem. Sedaj si bom napravil sam pravico. In le žal mi je, da sem samo za en trenutek omahoval in da sem postal mehak kakor slabotna ženska. Odslej se to ne bo več zgodilo.“

Odšel je iz dvorane. Gospodje so nekaj časa molčali.

„Prav nerodno bi bilo,“ je izpregovoril končno knez, „če je naš Ludovicus napravil tako otročarijo. Njega veličanstvo ima za take malenkosti ostre oči.“

„E, kaj,“ pravi glavar lahkodušno, „v zapor bomo poslali Janeza Sonca za nekaj tednov, da ne bo delal ropota.“

„Nekaj se bo že moralo storiti. Tvoja skrb naj je, Wolfgange, da ne doživim kakih neprilичnosti. Sicer bi pa rad videl tega mladega jastreba, ha, ha.“

Slugi se je dal takoj ukaz, da naj pokliče Jurija Ljudevita.

VIII

Na širokem hodniku je slonel Jurij Ljudevit in zrl po dvorišču, kjer je vodil hlapec konja naokrog. Bil je brez vsakega orožja; opravljen v svilo in ozaljšan s trakovi kakor mlada nevesta, ki se pred odhodom k poroki za malo trenutkov pokaže svojemu ženinu. Veselo se mu je svetilo oko, ko je opazoval konja no dvorišču, in z veliko zadovoljnostjo je izpregovoril: „Kaj meniš, Cesare, ali bo napravljaj veselje ta sokol?“

„Si, si, signore!“ je odgovoril hlapec, komur je črnikasti obraz pričeval, da se je rodil pod vročim laškim obnebjem.

„Lepšega daru mi svetli knez ni mogel dati, nego je ta vranec. Za Boga, kako krasne noge ima žival!“

Po koridoru je prihitel sluga in se pred mladim plemičem globoko poklonil. Povedal mu je, da ga kličejo gospodje v dvorano.

„Kaj, svetli knez me kliče? Vraga, to mi je zelo neprilичno. Še danes imam iti na Turjak. Pazi, Cesare, da bo konj prav osedlan! Kaj hočejo gospodje sedaj, ko bo noč v trenutku?“

Jurij Ljudevit je bil vidno nejevoljen. „Cesare,“ je zopet vpil one-mu na dvorišču, „preišči mu tudi podkove, da mu ne odpade katera;

pota so slaba. Ali me kliče knez ali ekscelencja Volk Engelbreht?“

„Visoki gospod glavar me je poslal,“ je sluga ponižno odgovoril.

„Bolje bi bilo, da leže spat njega ekscelencja in da me pusti pri miru sedaj proti večeru. Kakor da bi ničesar drugega ne imel opraviti, nego dolgočasiti se v družbi starih, zaspanih ljudi. Vrag vzemi tako življenje!“

Godrnjaje pri sebi te besede se je nekolikokrat prestopil po hodniku.

„Cesare, na Turjak morava, in če imava opolnoči odjezditi iz mesta! Glej tedaj, da bo vse v redu pripravljeno, sicer te dam pretpetsti kakor psa!“

„Si, si, signore!“

„Tudi oklep pripravi, da ga denem nase pod obleko! In meč malo pobrusi: tolovaji se prikazujejo v bližini mesta in ravnokar so odpeljali krasno ženico vitezu Soncu, ha, ha. Sicer pa menim, da me bodo visoki gospodje skoraj izpu-stili iz klešč. Če ne, jim s silo pobegnem.“

Že je hotel stopiti s hodnika v dvorano. Ali tedaj mu je prešinila možgane nova misel. Obrnil se je torej še enkrat k slugi: „Cesare, stopi k Aricagi in ga vprašaj, bi li ne hotel danes ponoči odjezditi z menoj na Turjak! Povej mu, da imam novega konja in da zastavim deset rumenih cekinov, da ga nima takega v svojem revnem polku! Povej mu tudi, da se bo kratkočasil z menoj na Turjaku danes ponoči in da naj se ne upijani pred polnočjo!“

„Si, si, signore!“

Ravno tedaj je stopil Janez Sonce na koridor. V njem so se bile popolnoma pomirile strasti in čuden mir mu je vladal v duši, kakor je včasih morje mirno in mrtvo pred hudim viharjem, ki se v hipu, v trenutku rodi. Bil si je v polni zavesti, da mora pričeti igro, ki bo odločala o življenju in smrti. Čul je zadnje besede Jurija Ljudevita in z nekako divjo strastjo ga je pretreslo, ko je oni govoril, da mora še ponoči na Turjak.

Tudi Jurij Ljudevit je osupnil, ko je opazil pred seboj človeka, katerega je sovražil z vsemi močmi svoje strastne duše. Malo, prav

malo mu je zaplula kri v beli obraz. Potem se je hladno postavil pred nasprotnika in takoj ukrotil svojega duha. Stala sta si oko v oko nekaj trenutkov nasproti.

Prvi je izpregovoril Jurij Ljudevit: „Kaj vi tu počenjate, vitez Sonce? Dostavil je hudobno: „Doma pa se dolgočasi Ana Rozina, ki jo samo puščate v samotni sobi.“

Dasi je vse gorelo po njem, je vendar vitez Sonce navidezno prav mirno odgovoril: „Iskal sem pravice pri Turjačanih, a pognali so me in trdili, da sem brez dvoma zblaznel, če sem iskal pravice v tem dvorcu; pravice pod to streho, kjer se smejo brez kazni, brez pokore šopiriti ljudje vaše vrste, Jurij Ljudevit.“

Jurij Ljudevit se je suhotno zasmel; z roko pa je iskal meč ob svoji strani.

„Orožje sem pustil v celici,“ je sisknil, „in to je vaša sreča, vitez Sonce.“

„Kaj naj vam koristi orožje, gospod bastard. Imeli ste orožje v rokah in vendar ste ječali pod menoj kakor obstreljen zajec.“

„Bova videla, kaki bodo računi pri koncu.“

Z zaničljivim naglasom je Jurij Ljudevit govoril te besede in hotel stopiti v dvorano.

„Čakajte še malo,“ je dejal Son-

dalje na 38. strani

slovinci po evropi

anglija

V *Bedfordu* se je na drugo juljsko nedeljo nabralo lepo število slovenskih rojakov. Posebno doživetje je bilo ta dan gotovo za Ferlinčev družino iz Nottinghama, ko je njihov Janezek šel k prvemu sv. obhajilu. Ponovne najboljše želje, da bi bil mali Janez staršem in nam vsem v veselje!

Posebno pa smo bili veseli obiska mladih grl iz celovške Slovenske gimnazije. Po maši so nam v bližnji dvorani pripravili prav lep popoldan. Zapeli so nam in v igri povedali staro resnico, da je pamet boljša kot žamet. Od srca smo se jim nasmejali. Mlademu brstju Roža, Podjune in Zilje izražamo svoje najboljše želje!

Od blizu in daleč smo se srečali v *Rochdale* na predzadnjo juljsko nedeljo pri gostoljubnih sestrah. Vse priznanje gre pridnim pevcem. Redno se zbirajo in vadijo. Niso brez podlage take in podobne izjave: „Rad grem v *Rochdale*. Tam lepo pojejo.“

V *Bradfordu* (Yorkshire) sta v letošnjem avgustu praznovala gg. Marija in Rajmund Jašovec petdesetletnico skupnega življenja. Meni da je to prva obletnica te vrste na angleškem otoku med našimi rojaki. Bogu smo hvaležni za vsa ta rodovitna leta. Slavljencema izražamo ponovno naša prisrčna voščila.

Z veseljem vabimo slovenske rojake na *Slovenski dan '78* v *Rochdale* v nedeljo, 24. septembra. Zberemo se najprej v kapeli in nato v dvorani „Beechwood“, Manchester Rd. Ob 13. uri slovesna maša, po maši v dvorani kulturni program in prijetno popoldne v domači družbi. Ob 18. uri zaključimo v kapeli s petimi litanijami. Povabite se, prosimo, med seboj!

NAŠ NOVI ŽUPNIK

Slovinci na Angleškem, sporočamo vsem svojim rojakom veselo novico! Izseljenski duhovnik g. *Ludvik Rot* je 6. julija prišel k nam. Svojega župnika torej spet imamo — radujte se z nami!

V *Bedfordu* smo gospodu župniku pripravili 9. 7. lep sprejem. Da je vse bilo lepše in bolj slovesno, so za isti dan bili povabljeni v *Bedford* dijaki Slovenske gimnazije iz Celovca. Slovensko kulturno društvo Vel. Britanije je

Novi izseljenski duhovnik v Angliji č. g. Ludvik Rot pred oltarjem ob nastopni sv. maši v Bedfordu. Desno je č. g. kanonik Hulme, levo nekoliko zakrit po ministrantu Romanu Gregorcu, pa č. g. dr. Stanko Čegovnik.

poskrbelo, da so se gospod župnik kot tudi naši izletniki iz Ce-

Skupina dijakov Slovenske gimnazije iz Celovca na odru pri priveditvi v Bedfordu.

lovca počutili dobrodošle med nami.

Po skupnem kosilu, ki je bilo pripravljeno v dvorani konventa, je sledila v cerkvi sv. Jožefa sveta maša. Naši ljudje so prispeli iz vseh krajev te dežele, da bi bili deležni prvega blagoslova novega župnika. Cerkev je bila polna; bil je velik praznik za vse nas. — Pri župnikovem vstopu v cerkev so mu naši pevci zapeli pozdravno pesem; pri oltarju je novega župnika predstavil Slovencem dr. Čegovnik, v angleščini pa tukajšnji kanonik Hulme.

Po končani daritvi v cerkvi smo šli nazaj v dvorano. Vse je nestrpno čakalo, da vstopi novi župnik. V narodni noši sta ga sprejela gdč. Francka Rehberger, ki je lansko leto končala študij na univerzi, in tajnik Slov. kulturnega društva g. Filip Vidmar. Po župnikovem nagovoru je g. Miha Rehberger, ki je tudi uspešno končal univerzo kot njegova sestra, pozdravil celovške dijake in se jim zahvalil, da so prišli k njim.

Zahvaliti pa se moramo tudi vsem pridnim ženam, ki so pripravile kaj za pod zob, pa tudi tistim, ki so kaj drugega dobrega storili za ta véliki dan!

BEDFORD — V nedeljo, 3. septembra, bo ob 4. uri popoldne sv. maša v cerkvi sv. Jožefa, na Midland Rd. 21. oktobra ob 6. uri zvečer, pa bo *misijonska sv. maša*, po maši pa misijonska tombola, in to na Goldington Road. Vsi vabljeni!

avstrija

GORNJA AVSTRIA

LINZ — Zaradi binkošti smo letos *materinski dan* proslavili šele na tretjo nedeljo v maju. Vzrok je bil predvsem v tem, da bi nas bilo čim več pri slavljenju. Za binkošti so naši sezonci pohiteli domov. Res je bila udeležba pri maši in šmarnicah lepa in tudi naše zbirališče povsem zasedeno. Prostor je bil lepo ozaljšan, mize po-

Klavdija Gašpar iz Linza pri sprejemu v Cerkev.

grnjene. Najprej smo vsi zapeli. Recitatorji so prebrali odlomke, v katerih naši pisatelji slavé matere in skupno mater Slovenijo, ki je nismo pozabili, pa naj bo ta naša Slovenija v Jugoslaviji, Avstriji, Italiji ali na Madžarskem.

Zadnja točka programa je bila posvečena naši nebeški Materi Mariji. Potem smo se malo podprli in nato ogledali ozvočeni film, ki ga je v Sveti deželi snel župnik iz Stuttgarta, g. Ciril Turk. Film je navdušil zlasti, kadar je kdo odkril koga od znancev na filmskem platnu.

Na praznik sv. Rešnjega Telesa smo imeli *procesijo* kar po cerkvi. Ker je bila ob desetih že nemška maša, smo se morali zadovoljiti le z dvema oltarjema.

Prvo nedeljo v juniju je bila med božjo službo *krščena* Klavdija Gašpar. Oče dimnikar je sicer rojen v Kočevju, a je po izvoru Prekmurec, mati Alojzija, roj. Horvat, je doma iz Grabonoša (Videm ob Ščavnici). Staršema želimo, da bi jima bil otrok v blagoslov in veselje.

Naš *center* je postal tudi prostor, kjer praznujemo razne godove. Tako smo v zadnjem času praznovali najprej Toneta in Tončke, potem pa kar dvakrat Anice: prvič dve na tretjo nedeljo v juliju, druge z Jakobom in Viktorjem pa na četrto nedeljo v juliju. Obakrat so godovnjaki poskrbeli, da nismo bili ne lačni, ne žejni. G. Sadl in g. Baranja sta nategovala harmoniko, za kar smo jima res hva-

ležni. Levji delež za uspeh pa imata vedno ga. Ana in g. Stanko Duhanič, ki vse pripravita in poskrbita, da je vse v redu. Mi smo jima hvaležni, poplačati bo pa moral nekoč le Bog ves njihov trud za slovensko skupnost.

V Št. Jakobu v Rožu na Koroškem je z odliko zaključila triletno gospodinjstvo šola, ki jo vodijo slovenske šolske sestre, gdč. Majda Zorè. Ko vstopa v novo življenje, ji želimo, da bi ostala zavedna in verna Slovenka.

24. septembra bo avstrijska Cerkev praznovala „*tujsko nedeljo*“. Ime je malo nerodno, ker Cerkev pravi, da v njej ni tujcev, temveč so le bratje. V Linzu bo letos maša v cerkvi Srca Jezusovega (Wiener Strasse). Tudi Slovenci, zlasti narodne noše, smo povabljeni, da se maše, ki jo bo daroval škof dr. Zauner, udeležimo.

SALZBURŠKA

HALLEIN — Pri božji službi se pozna, da se je število sezoncev skrčilo. Mnogi grede tudi skoraj vsak teden domov, kar je prav. Hvala Bogu, da je tudi nekaj takih, ki res zvesto prihajajo, kadar je slovenska maša. Nekaj je pa tudi takih, ki imajo voljnega duha, a je meso preslabotno in jih na poti v cerkev zanese v gostilno. Če Bog nikogar ne sili, ga tudi župnik ne sme.

V Rogaški Slatini sta se 6. maja *poročila* naš Halajncan Slavko Gjørkeš, doma iz Trnja v Prekmurju, in Jožica Kubala iz Ai-

Ob poroki Slavka Gjörkeša in Jožice Kubale v Halleinu.

stentala nad Oberalmom, doma iz Rogatca. Želimo jima vso srečo na skupni zemski poti in predvsem zdravja. Saj se je moral mladi mož že junija zateči v bolnišnico zaradi želodca. Zdaj, ko bo imel spet redno hrano, se bo ob domači kuhinji lahko spet popravil. Oba sta naša zvesta obiskovalca.

SALZBURG — Počitnice so zredčile naše vrste. Univerzitetni študentje ter učiteljice so odšli na domove. Tako smo v enajstletni dobi našega misijona dosegli najnižjo udeležbo ljudi pri maši: z župnikom nas je bilo osem. Nekateri so bili res že na dopustu, druge je pa verjetno lepa nedelja zvalila v naravo.

Junija smo imeli doslej vsako leto mašo v *Niederalmu* in nato na farovškem vrtu piknik. Ker je letos na isto nedeljo priredilo društvo „Oton Župančič“ piknik nad Halleinom na res lepem kraju, smo se dogovorili, da se bomo sestali iz vse Solnograške drugo nedeljo v juliju v Tennecku.

TENNECK — Tudi v Tennecku se je zmanjšalo število naših delavcev. Vendar bi nas bilo še lahko dosti, če bi vsi, ki živijo tam ali v bližini, prihajali. Župnik pogrša zadnji čas Štrigovčane, ki so včasih redno hodili.

Za drugo nedeljo je bil napovedan piknik. Škoda, da je bilo vreme deževno in mrzlo. Maša je bila že ob pol štirih popoldne in nato smo se zatekli v dvorano. Udeležba je bila poprečna, pa smo kljub vsemu pojedli kar 10 kg čevapčičev. Nerodno je bilo v začetku, ker ni bilo s pijačo v redu. „Gostilničar“ nas je pustil na cedilu. Pa tudi harmonikarja, ki je obljubil, ni bilo. Pa smo se polagoma le znašli in nihče ni šel žejen domov, prej nasprotno! Predvsem iskrena hvala ge. Frančki in g. Dragu Cimermanu, ki sta pripravila čevapčiče in potem hitro organizirala tudi pijačo, in pa g. Slavku Ogorevcu, ki je poskrbel za muziko. Pri pečenju je pridno pomagal tudi g. Anton Ružički. Če bomo strpni drug z drugim in pripravljeni storiti kaj za skupnost, nam bo lepo, sicer pa se bo naša skupnost razbila.

belgija

LIMBURG-LIEGE

Naši rajniki: V „Bakli“ smo že poročali o smrti rojaka g. Franca Vovka, upokojenega rudarja iz Maasmehelena. Prav je, da se ga spomni tudi „Naša luč“, saj je bil vsa leta njen naročnik.

V mlajših letih je rajnik bil član slovenskega pevskega zboru. Rad je prebiral slovenske knjige; dokler je mogel, se je redno udeleževal slovenskih prireditev. Bolehnost ga je prisilila, da se je umaknil iz slovenskega javnega življenja, zato ga mlajši skoraj niso več poznali. Rajnik Franc Vovk je bil poštenjak in ga bomo ohranili v lepem spominu. Njegovi ženi in sinovoma izrekamo krščansko sožalje.

V Eisdenu je bolešno odjeknila nenadna smrt naše rojakinje ge. Fanike Mrak. Pred pičlimi 20 leti jo je njen zaročenec g. Ivan Mrak pripeljal iz Dol. Tribuše in z njo ustanovil srečno mlado ognjišče. Rodila sta se njima dva otroka Zvonko in Drago.

Pokojna Fanika Mrak iz Eisdena.

Njena družina je bila ena naj-srečnejših v Eisdenu. Faniki se je sreča brala na njenem licu. Delala je od jutra do večera, veselo prepevala, gostoljubno sprejemala prijateljske obiske. Vse bi rada osrečila. Vsem je želela pomagati. Slovenski duhovnik, ki je Mrakov sosed, je imel v njej resnično oporo. Njena hiša je bila zgled čistote in urejenosti. Pri Mrakovih so imeli nebesa na zemlji. Pa so na žalost ti lepi časi vse prehitro minili. Fanika je zbolela na živcih. V hiši se je naselilo trpljenje, žalost in strah. Po treh letih trpljenja se je Fanikina bolezen končala z nenadno smrtjo.

Na njeni zadnji zemeljski poti so jo spremljali rojaki iz vsega Limburga. Pevci so ji zapeli s hvaležnostjo in bolečino v srcu. — Mrakovim izrekamo iskreno krščansko sožalje. Rajniko Faniko bomo ohranili v hvaležnem spominu.

Spomin te verne mlade žene bomo najlepše počastili, če bomo skušali v sebi oblikovati visok smisel za skupnost in sodelovanje. Ne stojmo ob strani! Ne mislimo samo nase in na svoje! Kot Slovenci, kot ljudje in kot kristjani smo dolžni po svojih možnostih učinkovito in zanesljivo sodelovati pri oblikovanju slovenske skupnosti na našem področju.

Nismo še poročali o *materinski in očetovski proslavi*, ki jo je društvo „Slomšek“ organiziralo tretjo nedeljo majnika v Eisdenu. Proslava je imela običajno obliko. „Vesela mladina“ in naši naj-

mlajši so se zelo potrudili. Hvala mladini in „Slomšku“.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tokrat objavljamo tri fotografije z naše jubilejne 25. SLOVENSKE PRIREDITVE, ki smo jo imeli v nedeljo, 30. aprila 1978, v Gilly-Haies. Še dolgo časa se je bomo spominjali, saj smo z njo zaključili te vrste prireditev, imenovanih „slovenska prireditve“, vedno z istim programom od leta 1954 do 1978!

Prihodnje leto, če Bog dá, bomo začeli novo obdobje teh kulturno-zabavnih prireditev pod imenom SLOVENSKA VESELICA 1979. Že sedaj objavljamo datum: nedelja, 29. aprila 1979, v župnijski dvorani Familia v Gilly-Haies.

V soboto, 8. julija je *popeljal pred oltar* g. Danilo Rušt iz Gilly gdč. Christine Lejeune; poročno slavje je bilo v župni cerkvi St. Eloi v Charleroi-Nord. Mladi družini želimo sreče in božjega blagoslova na njuni skupni življenjski poti.

V bolnišnici St. Joseph v Gilly je bila ponovno *operirana* ga. Tončka Keše iz Chatelineau; prav tako ga. Olga Benkovič iz Couillet v Institut Gailly, Charleroi. G. Franc Slamar iz Wanfercée-Baulet pa se je zdravil v bolnišnici Auvellais, sedaj pa je v kliniki v Ottignies. Vsem tem bolnikom in bolnicam želimo skorajšnjega okrevanja!

Josianne in Mariette Moyaux iz Charleroi sta na prireditvi v Gilly-Haies zapeli slovensko pesmico.

SLOVENSKI DAN V BELGIJI

Vljudno vabimo na SLOVENSKI DAN, ki bo v soboto, 23. septembra 1978, v *Kultureel Centrum-u* v Eisdenu, Maasmechelen.

Ob 16. uri bo v tej dvorani služba božja, pri kateri bosta sodelovala „Slomškov“ zbor iz Belgije in „Zvon“ iz Holandije.

Sledil bo bogat *kulturni in družabni program*. Nastopili bodo razni pevski zbori, folklorne plesne skupine in najmlajši.

Za prosto zabavo bo tudi letos skrbel Lesjakov ansambel iz Nemčije.

Podrobnejša obvestila bodo v prilogi. — Pridite! Obvestite znance in prijatelje.

Na veselo svidenje!

Odbor društva „Slomšek“

Slovenski pevski zbor „Simon Gregorčič“ iz Bruslja (spredaj pevo-vodja g. Franc Gjorek) je na letošnji jubilejni prireditvi v Gilly-Haies navduševal naše rojake s svojo pesmijo.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau: — prve tri nedelje v septembru

Gilly-Haies: Prizor iz veseloigre „Kadar se nevesti jezik ne suče“, ki jo je uprizoril dramatski krožek „F. S. Finžgar, Charleroi“.

Pri letošnjem prvomajskem srečanju v Parizu so nas „Pariški slavčiki“ zabavali že v svoji novi „uniformi“.

je maša še ob šestih,
— z zadnjo nedeljo v septembru začnemo zopet ob petih.

H krstu sta Lojze in Angela Vidmar prinesla Gregorja (21. 5.), Peter in Marie-Claire Drenik Štefana (1. 7.), Michel in Frančiška Janež Jožefa (29. 7.). S starši se veselimo in želimo, da bodo otroci rastle „v milosti pri Bogu in pri ljudeh“.

Koncert slovenske pesmi: Na binško, 14. maja, smo imeli med sabo koroški pevski zbor „Jakob Petelin-Gallus“, ki je v naši cerkvi pripravil koncert slovenske pesmi. Koncert je res lepo uspel in so naši rojaki in francoski prijatelji napolnili cerkev, čeprav Parižani o binškosti mislijo samo na nekajdnevne počitnice.

Koroški pevci so najprej peli pri maši, ki jo je ob somaševanju slovenskih duhovnikov daroval pariški pomožni škof msgr. Pezeril. V svoji pridigi je škof Pezeril poudaril, da so vprav binško dokaz, kako Cerkev ceni in spoštuje vse jezike, posebej pa še pesem, ki je mednarodni jezik, ki ga vsakdo razume, saj govori od srca do srca.

Po maši je pred koncertom g. Čretnik najprej v francoščini predstavil Koroško in njihove pevce ter probleme in težave koroških Slovencev. Po kratkem zgodovinskem

orisu je dejal: „Vkljub garancijam, ki jih daje Državna pogodba z dne 15. maja 1955, se morajo koroški Slovenci neprestano in trdo boriti za priznanje svojih narodnih pravic, ker je nacistični duh še vedno zelo trdoživ na Koroškem, tako v cerkvenih in zlasti v državnih krogih.“ In je nato nadaljeval: „Ker je velika večina koroških Slovencev zvesta krščanski veri in zlasti, ker so drugi partnerji bolj interesantni za šepajoče jugoslovansko gospodarstvo, bolj interesantni tudi za njeno mednarodno socialistično politiko, zato komunistična Jugoslavija koroškim Slovincem ne daje res učinkovite in uspešne pomoči, ki jo ti od nje upravičeno pričakujejo in ki bi jim jo Jugoslavija na mednarodnem polju edina mogla in morala dati.“

V slovenščini pa je g. Čretnik pozdravil v imenu pariških Slovencev koroške pevce: „Vemo, v kako težkih okoliščinah živite, kako se morate iz dneva v dan boriti za svoje osnovne narodne pravice na svoji zemlji, ki je naša že dolgih tisoč tri sto let, kot poje vaša pesem. Te dni ste praznovali spomin selskih žrtev. Njim in vsem drugim številnim žrtvam ste zadolženi, da ohranite zvestobo svoji zemlji, svojemu narodu in svojemu jeziku, svojemu narodu in svojemu jeziku, zadolženi, da neustrašeno branite svoje pravice in da tudi od matične države zahtevate, naj ne kupčuje z vašim trpljenjem in naj enako govori na mednarodnem polju, kot govori v razgovorih z vami!“

K uspehu koncerta so poleg različnega petja in organizacije nemalo pripomogli okusno izdelani programi v francoščini in slovenščini.

V nedeljo, 18. junija, smo imeli zaključek veroučnega leta in slovenske šole, kamor starši s toliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo pošiljajo svoje otroke. Pri maši sta isti dan pristopila k prvemu obhajilu Irena Kopačin in Marko Vadnjal.

Poletno srečanje v nedeljo, 25. junija, v dvorani Alsace de Bagnolet je potekalo v prijetnem domačem razpoloženju in veselju, kar je bila največja nagrada in zahvala za tiste, ki so srečanje s tolikimi skrbmi in žrtvami pripravili.

Z veroukom in šolo za slovenski jezik začnemo v nedeljo, 24. septembra, ob 14,45 v prostorih na 23 rue Oudinot.

Starši, poskrbite, da bodo vaši otroci spoznali Kristusa in vero vanj ter da bodo znali tudi svoj materin jezik, saj človek toliko velja, kolikor jezikov zna!

DOURDAN (Essonne)

15. 2. je nenadoma umrl, ko se je zvečer vrnil z dela, zadet od srčne kapi, Anton Zadravec. Pokojni je bil star 45 let, doma iz Kuzme v Prekmurju. V Francijo je prišel s svojo ženo Marijo, roj. Smodiš, in otroki leta 1960. 11. junija, smo imeli v Parizu mašo za njega in smo ob njegovi družini, z ženo Marijo in otroki Jožefom, Majdo in Ano ter z drugimi njegovimi sorodniki, molili za pokoj njegove duše in da bi Bog dal tolažbo in poguma hudo prizadetim svojcem.

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupno mašo bomo imeli v nedeljo, 10. septembra, ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie, 81 rue Adrien Chatelain.

LA MACHINE (Nièvre)

14. junija je po dolgi bolezni, ki si jo je nakopal pri delu v rudniku, umrl Anton Udovč. Pokojni je bil rojen leta 1904 v Št. Rupertu

Slovenski dom v Parizu

Dragi rojaki!

Vsem dobrotnikom in prijateljem sporočamo veselo vest, da je bila 7. julija pri notarju podpisanačasna pogodba o nakupu hiše v predmestju Pariza, v Chatillonu.

Zadevo, za katero smo se sedaj odločili, smo odkrili v prvi polovici meseca junija, ko smo imeli za hišo in zemljišče, kjer bi bili morali graditi vse razen hiše, zadnja pogajanja, pri katerih je bilo odprto še samo vprašanje, ali bo gospodar sprejel začasen podpis pod pogojem, da dobimo gradbeno dovoljenje (gl. „Naša luč“, štev. 1/78).

Pri zadevi, za katero smo se odločili, gre za enonadstropno hišo s šestimi sobami, na vrtu za hišo je bivša fotografska delavnica, ki jo bo mogoče preurediti v dvorano in prostore, ki bodo odgovarjali našim potrebam. Poslojje neposredno meji na cerkev, katero bomo lahko uporabljali za svoje bogoslužje.

Pomislike, ki jih je vzbujala sorazmerna oddaljenost (čeprav je kraj razmeroma lahko dostopen tudi z avtobusom in metrójem), je odstranilo dejstvo, da je dvorana že zgrajena, in zlasti dejstvo, da mejimo na cerkev, kjer se bomo lahko zbirali za mašo in torej ne bo potrebno graditi cerkve-kapele.

Ker moramo od pristojnih oblasti dobiti dovoljenje, da lahko dosedanjo delavnico preuredimo in uporabljamo kot prostore za naša srečanja, je pogodba podpisana pogojno, za 4 mesece, da namreč medtem dobimo tozadevno dovoljenje.

Še pred podpisom smo morali hitro poizvedeti na vseh za dovoljenje pristojnih uradih, kakšne zahteve stavijo za izdajo dovoljenja in ali lahko z gotovostjo upamo, da bo to dovoljenje res dano. Iz vseh teh stikov s pristojnimi oblastmi lahko z 99 % verjetnosti računamo, da bomo dovoljenje dobili. Vsi načrti so medtem že bili pripravljeni in tozadevna prošnja je bila prve dni avgusta vložena.

Poleg dovoljenja, na katerega smemo računati, je sedaj ključno vprašanje denarno vprašanje, ki ga moramo rešiti do konca letošnjega meseca oktobra.

Hiša z delavnico stane 700.000 F (70 milijonov starih frankov) čemur je treba dodati še 100.000 F za stroške, ki so v zvezi z nakupom in prepisom.

Zbranega denarja imamo 350.000 F, od Mednarodne organizacije imamo obljubljenih 100.000 F,

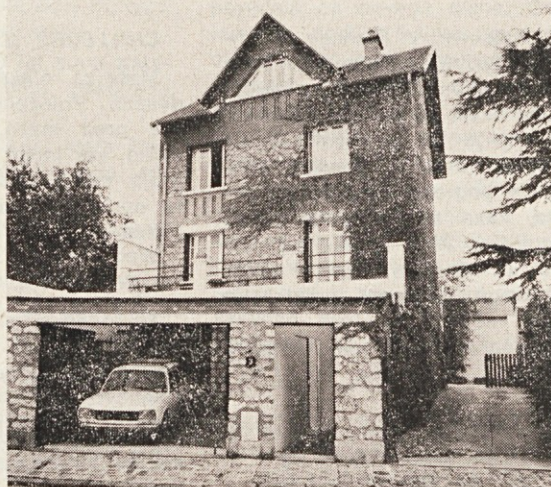
za prostore na Gutenbergu upamo dobiti 250.000 F: skupaj 700.000 F.

Do novembra letošnjega leta moramo torej dobiti vsaj še 150.000 F, da bomo mogli plačati hišo in kriti stroške, ki so v zvezi z nakupom, in da bomo imeli vsaj nekaj rezerve za prve nujne stroške, ko bomo začeli urejevati dom.

Težko namreč bo, če bomo morali vzeti posojilo, ki ga bomo seveda morali vrniti, in poleg tega še plačevati obresti, ker bomo k temu verjetno že itak prisiljeni, ker trenutno nismo sigurni, da bomo pravočasno uspeli prodati prostore na Gutenbergu.

Smo torej tik pred tem, da uresničimo naše dolgotrajno in ne lahko prizadevanje za naš skupni dom. Težko bi bilo povedati, koliko dela, koliko potov in koliko skrbi nas je stalo, da smo do tega prišli.

Najprej se moramo zahvaliti, pristrčno zahvaliti, Vam vsem dosedanjim dobrotnikom. S svojo veliko

Tako izgleda naš bodoči dom v Parizu; v ozadju na desni se vidi streha dvorane.

dušno podporo in s svojim zaupanjem v naš skupni končni cilj ste nam omogočili, da smo sploh mogli resno kaj iskati. Brez Vas, dragi dobrotniki, bi Slovenski dom v Parizu bil še vedno samo v sanjah in v željah; po Vaši zaslugi pa smo prišli že skoro do cilja, samo zadnji odločilni korak še moramo napraviti. Ko so mnogi dvomili v končni uspeh, ko je obstajala nevarnost, da se nas samih loti malodušje, ste nam Vi, dragi dobrotniki, v velikih

težavah bili močna moralna in finančna opora, obenem pa vzpodbuda za nadaljnje vztrajno delo.

Tokrat se torej zopet obračamo na vse rojake v Franciji in Evropi ter drugod po svetu z zaupno prošnjo, da nam priskočite na pomoč, da bomo zmogli zadnji odločilni korak in da bomo tako držali besedo, s katero smo se zavezali pred lastnikom in pri tistih francoskih cerkvenih inštancah, ki nam pri zadevi pomagajo, ker zaupajo v našo besedo.

Pri odboru se vsi dobro zavedamo, da bo še mnogo, mnogo težav in dosti zlasti finančnih, pa tudi drugih problemov: delavnico moramo preurediti, kar pomeni nove stroške, hišo in dvorano moramo opremiti in nato vzdrževati, a najprej moramo to sploh dobiti. Rešimo torej najprej problem nakupa!

Zato z zaupanjem pričakujemo Vaš pozitiven odgovor in Vašo denarno pomoč, skupaj pa pro-

simo našega Očeta v nebesih, da bo vodil in blagoslavljal naše delo.

Darove prosim pošiljajte na poštni čekovni račun:
C. C. P. PARIS 19285 04 F
MISSION CATHOLIQUE SLOVENE
7, rue Gutenberg
75015 PARIS

ali pa bančne čeke na isti naslov ali pa izročite svoj dar našim poverjenikom.

Pa še tega ne pozabite: 7. novembra letos potečejo štirje meseci, ko moramo končno podpisati kupno pogodbo in plačati celotno vsoto ali pa izgubimo kavcijo, ki smo jo morali položiti pri začasnem podpisu!

Pariz, dne 31. julija 1978

Nace Čretnik
predsednik
Odbora za Slovenski dom
v Parizu

na Dolenjskem. V Francijo je prišel leta 1930. Pri težkem rudarskem delu je pridno skrbel za svojo družino, mislil pa tudi na svoje rojake, saj je bil po vojni 15 let predsednik društva. Številna udeležba pri pogrebu 16. junija je pokazala, kako so ga cenili rojaki in domačini. Ženi Angeli, roj. Poboljšaj, in hčerkam Jožefi, Francki in Solange izrekamo prijateljsko sožalje.

K skupni maši se bomo zbrali v nedeljo, 17. septembra, ob 11,15.

Pokojni Anton Udovč iz
La Machine.

CHILLEURS (Loiret)

Maša za rojake bo 1. oktobra ob desetih. Priložnost za spoved pol ure pred mašo. Začeti moramo točno, ker imajo za nami Francozi svojo mašo. (Ne pozabite, da se to nedeljo začne v Franciji normalna ura!)

LURD

Mogočnega slovenskega romarja v juliju so se udeležili tudi Slovenci iz Pariza in severne Francije.

V tisoči mednarodni množici romarjev slovenska pesem in naše narodne noše vedno pritegnejo pozornost, kot je dobro rekel eden naših romarjev: „V Lurdu največ fotografirajo Lurško votlino in pa slovenske narodne noše.“

PAS-DE-CALAIS

Počitnice so skoraj minile, že začenjamo z *novim šolskim* in *novim veroučnim letom*. Začetek verouka in slovenskega tečaja bo *prvo sredo* v oktobru.

Sv. krst so prejeli: 13. maja v Mericourt Zofija Savič; 28. maja v Tourcoing David Škot; 18. junija Marko De Laetre v Bruay; 12. ju-

lija v Mericourt Sebastijan Lazolatorre; 8. julija v Mericourt Štefan Zorko; 15. julija v Mericourt Ludvik Šturm in Izabela Vidivič-Barešič; v Bruay 16. julija Karina Marechal in Celina Migdol; 23. julija v Mericourt Ludvina Batsik.

Naj jih Marija sprejme v svoje varstvo.

Zakrament sv. zakona so si dali: 8. julija v Mericourt Filip Viltcot in Kristina Zorko; 22. julija v Ruitz Didier Jerome in Šantal Pavlič; 29. julija v Arrasu Vladimir Kekič in Fabujana Lievre; 5. avgusta Mario Clapcich in Marija Miabarre.

Naj vse spremlja sreča in božji blagoslov!

V *boljšo domovino* so odšli: 14. julija v Vendin le Vieil Olga Podlonšek, rojena v Hrastniku 1923, umrla po daljšem bolehanju. Zapušča sina in mater.

1. avgusta je preminil v Noyelles s Lens Avgust Felicijan za hudo rudarsko boleznijo silikozo. Zapušča ženo, dva sina in hčer. V tihem trpljenju je dozorel za večnost, pokopan na pokopališču v Sallaumines 17. julija.

24. junija je odšla od nas Karolina Vozelj, roj. Mastnak, v Lie-

Pokojna Olga Podlonšek iz Vendin le Vieil.

VZHODNA LOTARINGIJA

Veselje in žalost mi napolnjujeta srce., ko to pišem:

Z veseljem v srcu so se uvrstili naši rojaki med 100.000 izletnikov in odhiteli na vse strani. Po Španiji, južni Franciji, Italiji, Avstriji, ob Jadranskem morju so se napolnili izletniški kraji. Bledi so odhajali, obžgani od sonca so se vračali polni veselja.

V istem času pa so zvonovi po raznih kolonijah oznanjali žalostno sporočilo *umrlih naših rojakov*.

30. junija se je poslovil od nas 54 let star Ivo Knapič, pokopan 3. julija v Merlebachu. 30 let je delal v rudniku, v bolnišnici Hochwald pa je vzel slovo od tega sveta; pokopan v Merlebachu 3. julija.

15. julija je umrl v Sarreguemu naš rojak Anton Maslo, 64 let star, pokopan 18. 7. v Hambachu.

18. 7. je umrl v Cité Bois Richard Dušan Cenič, 58 let star.

18. 7. je umrla 80 let stara Katarina Janc v Freymingu, pokopana 21. 7. v Freymingu.

24. 7. je umrla 73 let stara Barbara Štucin v Vielle Verrerie, pokopana istotam.

26. 7. je umrl v Cité Bois Richard Jožef Dečman, 64 let star, pokopan v Cité Bois Richard 29. 7.

4. 8. je umrl 74 let star Anton Zadnikar, pokopan 6. 8. v Stiring Wendel.

6. 8. zvečer pa smo že izvedeli, da je umrl *papež Pavel VI.* Spomnili smo se ga v vseh cerkvah, kjer smo imeli svete maše.

Sonce veselja pa je zasijalo v srce naših rojakov, ko je avtobus iz Merlebacha odpeljal 4. avgusta v domovino 54 naših rojakov *na dopust*. 28. 8. se vrnejo.

Vsem našim *bolnikom* po bolnišnicah in na domu želimo zopet zdravja in veselja.

Vso srečo želimo tudi družinam, ki so z veseljem prinesle h krstu novorojeno dete:

Mali Karel Kink je bil *krščen* 15. 7. v Merlebachu. — 13. 8. je bil *krščen* mali Sebastijan Koren, sin Danijela in Anice v Habsterdicku pri Materi božji.

Tem in vsem rojakom pa želimo vso srečo in trdne vere žalujočim! Stanko iz Merlebacha

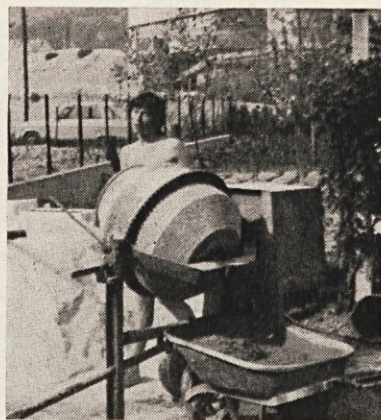
NICA

Šolsko leto smo končali v redu. Potekalo je normalno brez posebnih dogodkov. Otroci so bili večinoma pridni in pohvaljeni v šoli. Ker jih je malo in jih ni mogoče zbrati skupaj, so nekateri prejeli *zakramente* na francoskih župnijah. Tako je Karmen Leban prejela *prvo sv. obhajilo* v Antibes. Jean-Pierre Škrlj pa *sv. birmo* na Colle s/Loup. Drugi se pridno pripravljajo za *slovensko birmo* in, če bo mogoče priti slovenskemu škofu med nas, bodo tudi oni prejeli *zakrament birme* v tem šolskem letu. Naj bi vsi ostali vse življenje zvesti Kristusu! Podpirajmo jih z zgledom in molitvijo!

Družina Alojza Pahorja se je povečala za *novega člana*. Čestitamo in družini želimo, da bi vsi otroci dobro napredovali v zdravju, pridnosti in dobroti, da bi ostali zvesti svojemu rodu in Bogu, ki naj jih podpira z milostjo in blagoslovom.

V avgustu smo se večina razšli na *počitnice*. V nedeljo, 23. julija, smo se še zbrali k *slovenski maši* v Nici in na Colle s/Loup. V istem tednu nas je vse globoko pretresla žalostna vest, da se je *smrtno ponesrečil* 18-letni Mario Čelik iz

Contes pri Nici: Pokojni Mario Čelik, ko je pred letom dni pridno pomagal pri dovržitvi hiše.

OB LUKSEMBURGU

V Ottange je družina Drobne v nedeljo, 6. avgusta, dala *krstiti* svojega drugega sina Marka. Za kramentalni obred je izvršil slovenski duhovnik iz Aumetza. Za botra sta bila gospod in gospa Selič. Želimo, da bi mali Marko rastel ne samo telesno, ampak tudi v spoznavanju Jezusa Kristusa.

Sv. maša v Algrange bo v septembru ne tretjo nedeljo v mesecu, ampak četrto (24. sept.) ob 5. uri popoldne.

WITTENHEIM (Alzacija)

Slovensko mašo bomo imeli tretjo nedeljo v septembru. K udeležbi vsi prijazno vabljени!

Contes-a. Teden dni prej je uspešno položil veliko maturo in starši so mu za nagrado hoteli kupiti avto. On je to odklonil, češ da imajo vsi prijatelji motorje in da ne bi bil rad izjema med njimi.

Tistega usodnega ponedeljka se je peljal po opravkih, da uredi papirje in da se spozna z otroki, ki jih bo vodil na počitniško kolonijo. Pri Drap-u mu je neki kamion zaprl pot, ko je zavijal levo v dvorišče, in je podlegel poškodbam, preden so ga pripeljali v bolnišnico.

Oče je slučajno nekaj trenutkov po nesreči prišel zraven, ko se je vračal z dela. Pokopali smo ga v Contes-u 19. julija ob veliki udeležbi domačinov in naših rojakov, ki so zadnji trenutek zvedeli za nesrečo. Ta nesreča je tudi domačine zelo pretresla, ker je ta naša prizadeta družina dobro znana v vsej občini in jo vsi cenijo.

Gospod naj mu bo večni plačnik, z užaloščenimi starši pa iskreno sočustvujemo.

nemčija

KREFELD

Dne 21. maja t. l. smo se v Krefeldu v prisrčni prireditvi *poslovili* od našega izseljenskega duhovnika č. g. *Ludvika Rota*, ki je odšel na svoje novo dušnopastir-

Ob prisrčnem slovesu č. g. Ludvika Rota od naših rojakov iz Krefelda in okolice.

Štirje naši letošnji birmanci in ena birmanka v Stuttgartu. V ozadju škof dr. Lenič in domači izseljenski duhovnik dr. Felc.

sko mesto med naše rojake v Angliji.

Vsi smo ga vzljubili, ko je prišel med nas, in smo ga spoštovali in imeli radi ter se veselili povsod, kamor je prišel. Tudi na novem mestu mu želimo pri njegovem dušnopastirskem, večkrat nelahkem delu veliko uspehov in božjega blagoslova.

WÜRTEMBERG-OBERLAND

Pri birmi v Stuttgartu na praznik sv. Rešnjega Telesa, 25. maja, je bilo tudi pet birmancev iz Ravensburga, odnosno iz Weingartna. Bil je to zanje zelo lep in srečen dan, ki jim bo ostal v neizbrisnem spominu.

Sicer pa smo imeli v tem času tudi en *krst* v frančiškanski cerkvi v Ulmu med slovensko mašo: 4. junija je bila *krščena* Karmen-Andreja, hči Egidija Motaln in Olge, roj. Kop, stanujočih v Ulm-Söflingenu. Staršem naše čestitke!

Prišel je mesec, v katerem se bomo srečali s švicarskimi Slovenci in njihovim dušnim pastirjem p. Fidelisom Kranerjem. Proslaviti hočejo desetletnico njegovega delovanja med njimi. Skrbimo, dragi rojaki, da bo na ta dan tam tudi nas čim večje število!

STUTTGART-okolica

„Slovenski maj na Württembergem“ — tako smo označili program naše delovne skupnosti za letošnji maj. V zadnji številki „Naše luči“ smo že poročali o praznovanju „dneva očetov“ ter o izletu

v Pariz. To pot še poročilo o ostalih prireditvah:

„*Materam hvala in čast!*“ je bilo geslo materinskega dne 2. nedeljo v maju. Praznovali smo ga v Esslingenu, kjer nam je bila na razpolago večja dvorana. Slavlja se je udeležilo nad 350 rojakov, med njimi 140 mater.

Za svoje veliko in odgovorno nalogo mati nikoli ne dobi preveč pohvale, nikoli preveč časti. Zato smo se letos posebno potrudili, da jim izkažemo hvaležnost in spoštovanje. Pri sveti maši smo se jim zahvalili z molitvijo, v farni dvorani smo jih počastili s pestrim kulturnim programom:

V igrici „Grofica“ pod spretno režijo gospe Cilke Pihlerjeve je bilo nazorno prikazano, da končno zmaga dobro in ne slabo, tudi v materinem prizadevanju.

Moški zbor „Domači zvon“, ki ga že leta vodi organist Damjan Jejčič, je to pot navdušil matere in vse občinstvo kot še nikoli poprej.

Tudi mladinski ansambel in dekliska folklorna skupina sta počastila matere s svojim izvajanjem in žela odobravanje.

Na sporedu so bili še posamezni nastopi s pesmijo in deklamacijo. Po sporedu smo matere počastili s torto in kavo, nato pa še ostali skupaj do poznih večernih ur ob poskočnih melodijah „Planinskega kvinteta“, ki se je to pot predstavil v delno novi zasedbi.

Ploskanje iz 1000 rok: V soboto,

dalje na str. 30

Binkoštno srečanje 1978 v Neussu

„Da Bogu zvesti bi ostali in rodu...“

Neuss, 14. majnika 1978

Danes imamo pri nas pravi slovenski binkoštni tabor, prežet s slovenskim kulturnim izročilom, obsijan od veselja in svetega Duha. Blizu 1200 slovenskih rojakov se nas je zgrinjalo okrog praznično okrašene Stadthalle v Neussu, prišli so iz spodnjega Porenja in Vestfalije, pa tudi gostje iz sosednjih držav.

V glavni dvorani je na odru narisana slovenska vas. S sten zro velikani slovenskega duhovnega in kulturnega Parnasa: spredaj Prešeren in Pregelj, okrog in okrog pa Petelin-Gallus, Slomšek, Levstik, Jenko, Jurčič, Tavčar, Finžgar, Cankar, Župančič, Kosovel, Gregorčič, Stritar, Baraga, Vodnik in Trubar.

Tako! Naša prireditev ima „glavo“. Treba ji je še „srca“. Srce pa je bila maša v čast sv. Duha.

Začeli smo jo točno ob 4 uri popoldne. Maševali so izseljenski duhovniki in nemška gosta. Pri molitvi, besedi in posvečevanju je imel glavno besedo g. Vinko Žakelj iz Belgije. Pri pridigi je sočno,

razločno, jasno in logično povedal: „Kakor apostoli na prve binkošti se moramo tudi mi osvestiti in pogumno ter požrtvovalno graditi novi svet. Začeti vedno pri sebi, šele potem so na vrsti naše skupnosti, najprej družina, potem sleherna krčanska ali človeška skupina. Le če bomo odrasli vzeli zares, bo tudi naša mladina verjela, da je naša vera sedanjost.“

Tudi nemški župnik Stein je govoril zelo konkretno: „Tukaj v Nemčiji praznujemo danes materinski dan. Kakor je mati osrednja oseba domačega ognjišča, njega sonce, luč, toplina, nekakšna komunikacija med člani, takó človeštvo doživlja navzočnost sv. Duha; in nasprotno, strašanski hlad, mrtvilo, sovraštvo, kjer je On odsoten.“

Po dvorani so bila že za mašo skoraj vsa mesta zasedena. Ljudje so bili nenavadno tihi in pazljivi. Molitev, petje, obhajila in zbravnost — vse je bilo prežeto z božjim ognjem od zgoraj.

Po maši je stopil na oder glavni režiser našega srečanja župnik Ludvik Rot iz Hildna. Pozdravil je navzoče: „Kje vse se je zasejalo slovensko seme, kje vse poganjajo slovenske korenine! Dovolite, da tudi tokrat imenujemo vsaj večje njive, vrtove, ki nosijo korenine

slovenstva. Odkod smo vse prišli: iz krajev Essen, Oberhausen, Dortmund, Wuppertal, Remscheid in Burscheid, Bergneustadt in Wipperfürth, iz Kölna in Bonna, Aachna, Krefelda in Moersa, bližnjega Düsseldorfa in Hildna, iz daljnega Hamburga, Frankfurta... in Bog ve, od kod še vse.“

Posebna novost letošnjega srečanja je bil nastop mešanega pevskega zbora „Slovenski cvet“ iz Moersa. Šele pol leta se „razcvetajo“, pa so že zapeli po slovensko in po latinsko, najprej pri maši, potem za kulturni program. Vodi jih nadarjena gospa Danica Banova iz Kamp-Lintforta. Mnogi nismo še nikoli slišali prelepe Vinternikove „Slovenska domovina“. Zapeli so še Kernjakovo „Rož, Podjuna, Zila“ in Premrlovo „Zdravico“ in že je nastopil drugi zbor, mešani slovenski pevski zbor „Simon Gregorčič“ iz Bruslja, pod vodstvom gospoda Franca Gjoreka. Zapeli so Aljažev „Večer“, Hribarjevo „Hišica očetova“, Filejevo „Dekle na vrtu“, Fleišmanovo „Luna sije“ in Hubadovo „Škrjanček poje“. Zboru je videti, da pridno vadi že več let, ker je zelo ubran in upet in ima zrelejšo glasove.

Ljudje po dvorani so oba zbora nagradili z lepim aplavzom. Če bi vedeli, kako od daleč prihajajo pevci na vaje, koliko ur se morajo truditi za posamezne pevske od-

Plesna skupina društva „Ljubljana“ iz Essen-Katernberga.

Na binkoštnem srečanju opeva „Slovenski cvet“ iz Moersa zvesto Bogu in rodu.

Poje pevski zbor „Simon Gregor-
čič“ iz Bruslja.

Veselje v dvorani je trajalo vzdr-
žema do polnoči.

tenke in fine, bi gotovo utihnili še tisti premalo obzirni, ki se niso mogli premagati, da se ne bi kar med prepevanjem na glas menili.

Za pevci so nastopali naši plesalci. Najprej slovenska folklorna skupina društva „Bled“, Essen. Sestavlja jo 6 otroških in 7 odraslih parov. Posebej se jim je posebno lepo odplesali „Grem na Gorenjsko“, odrasli pa „Pekovsko“.

Za njimi je prišla na oder folklorna plesna skupina društva „Ljubljana“, Essen-Katernberg. Sestavlja jo kar 8 otroških in 12 odraslih parov. Posebej se jim je posrečila „stoletna polka“ in pomenljivi „poljubovalni ples“.

Ples ima neki poseben čar in poleg tega še „vzgojno“ moč, da z gibanjem pritegne gledalce še bolj kakor umetnost samega petja. Zato smo obema skupinama, ki sta tako poživili naš program, iz srca hvaležni. Kdor je kdaj organiziral kaj takega, ve, koliko truda je že s samo nabavo noš. Kje so še plesne vaje, harmonija izvajanja in drugo! Iskrena čestitka vodstvom skupin, ki zelo požrtvovalno opravljajo veliko kulturno poslanstvo med nami. Naj jim bo za nagrado dejstvo, da jim število parov raste in se celo pomlaja — ter naše občudovanje in čestitke!

Zabavni program je začel naš vedno težko pričakovani in priznani instrumentalni kvintet „Statenberg“ iz Hildna. Letos se je zelo postavil

s simpatično mlado pevko-solistko. S svojim zvonkim glasom je osvojila naša srca.

Veselo rajanje je zlakotilo marljive plesalce in ni čudno, da je že ob 7 uri zvečer zmanjkalo pristnih kranjskih klobas. Zmanjkalo pa ni dobre kapljice. Po mizah si videl steklenice z originalnimi slovenskimi napisi „binkoštno srečanje 78“.

Direndaj so povečali naši pridni otroci, ki so kar naprej ponujali po dvorani srečke. Zadel si lahko kaj prav koristnega, kot lepo slovensko knjigo, ali celo sveto pismo.

Še in še bi lahko opisovali, hvallili, se čudili. Naj bo dovolj! Ob koncu zahvala in hvala prirediteljem! Nadaljujte s temi srečanji prav tako, kot ste delali doslej — domače, veselo, pošteno! Za nas v tujini to ogromno pomeni. Hvala vsem! Posebno priznanje še župniku g. Rotu in sodelavcem, z duhovnikom g. Mlakarjem na čelu!

In vsem, ki prebirate to poročilo, naj ponovimo misel vodje naše prireditve: „Kaj naj vam želimo, voščimo lepšega kot z besedami goriškega pesnika in letošnjega gesla: ‚da Bogu zvesti bi ostali in rodu!‘ ... Da, zvestoba! Življenjsko važna stvar! Istovetna z glavno srčno žilo, ki posreduje življenje srca vsemu telesu. Zvestoba materini sveti besedi, ki nam jo je kot najsvetejšo popotnico položila v srce pred odhodom v tujino in še prej v našo zibko: ‚Sin, hči — ostani dober in pošten in na Boga ne pozabi! Varuj in neguj ta najdražji zaklad, ki ga imaš, božji je. Z njim in samo z njim kuješ sebi, svoji družini in drugim svoj živ-

ljenski mir, veselje in srečo. Ne boj se, ne ustraši se truda in znoja, ki ga zvestoba dobremu, poštenemu terja! In to nam je dejala naša slovenska mati, mati našega slovenskega rodu v svojem prelepem prleškem, koroškem, štajerskem, gorenjskem, dolenskem, ribniškem, primorskem in Bog sam ve, v kakšnem narečju še. Bodi hvaležen, Slovenec, božjim darovom, ki si jih prejel od svoje matere! In kdor zna biti hvaležen, je tudi zvest.“

nadaljevanje s strani 28

20. maja, je bila v mestecu Wernau mednarodna proslava 150-letnega jubileja škofije Rottenburg. Ob navzočnosti škofa dr. Georga Moserja se je razvijal program vse popoldne ob predavanjih, slovesni maši in folklornim večerom.

Škofove maše (pri koncelebraciji je slovenske duhovnike zastopal g. Janez Demšar) in folklornega večera v mestni dvorani smo se udeležili tudi Slovenci. Ko so v programu nastopile naše skupine (moški zbor „Domači zvon“, mladinski ansambel in deklška folklorna skupina), je dvorano napolnilo ploskanje 1000-glave množice iz šestih narodnosti.

Dan slovenske Cerkve: Praznik presv. R. Telesa smo v Stuttgartu proglasili za „dan slovenske Cer-

kve". Praznovali smo birmo (49 birmancev) in prvo obhajilo (15 prvoobhajancev). V svoji sredi smo pozdravili škofa dr. Stanislava Leniča, delegata slovenskih katoličanov v Nemčiji dr. Janeza Zdešarja ter bivšega cerkvenega predstojnika Slovencev po svetu, monsignorja Ignacija Kunstlja.

Dan je potekal ubrano in slovesno, k čemur je pripomoglo tudi lepo vreme. Že uro pred cerkveno slovesnostjo so se začeli zbirati birmanci in prvoobhajanci s svojimi starši in botri pred Slovenskim domom na Staffenbergstraße, da v procesiji pospremijo škofa v cerkev sv. Konrada.

Pred tretjo uro popoldne so bili tudi pločniki med domom in cerkvi polni drugih udeležencev. Potem so mogočno zadoneli cerkveni zvonovi in škof je stopil na cesto ob spremljavi ministrantov, duhovnikov, birmancev, prvoobhajancev, staršev, botrov in drugih gostov: dolga procesija slovenskih vernikov v tujem mestu, slovenske Cerkev na tujih cestih!

Odkar obstoji cerkev sv. Konrada, še ni imela toliko obiskovalcev kot na „dan slovenske Cerkve“. Nad 500 slovenskih vernikov je v njej sodelovalo, zbranih v Sv. Duhu ob mizi Gospodovi.

Po cerkveni slovesnosti so šli birmanci in prvoobhajanci v farno dvorano na skromno malico. Pridružil se jim je tudi gospod škof ter birmancem razdelil spominske slike.

K porokam čestitamo: v Dettlingenu Smukovič Viktoriji iz Cerkelj ob Krki in Krist Günterju iz Dettlingena; v Stuttgartu Turk Jožefu, rojenemu v Ljubljani, in Plohl Nevenki, rojeni istotam.

Čestitke h krstom: v Aldingenu Bencek Gabrijelu in Hildi k hčerkici Sabini; v Harthausnu Marčec Ivanu in Karolini k hčerkici Manueli; v Stuttgartu Žumer Marjetki k sinku Mihaelu; v Waldenbuchu Landenberger Horstu in Milici k hčerkici Štefaniji; v Esslingenu Gral Romanu in Zorici k hčerkici Aniti.

BAVARSKA MÜNCHEN

Le kratko bomo naštel, kako se je razvijalo naše župnijsko življenje od zadnjega poročila dalje:

Birma 21. maja je pomenila vrh preteklega delovnega leta. Med slovensko mašo je birmal enajst slovenskih otrok ljubljanski pomožni škof dr. Lenič. Že lani smo opazili, letos pa spet, da je g. škof rojen pridigar: najgloblje resnice zna na silno razumljiv način povedati, vse pa s tako prepričanostjo, da cela cerkev visi na njegovih besedah. Bogato cvetje pred oltarjem, skupina narodnih noš (prvikrat to pot v trojni sestavi: zakonci, mladinci, otroci), pevski zbor z dvema pesmima, navdušeno petje vseh navzočih, pred oltarjem pa škof z dvema somaševalcema, obredničarjem in ministranti — slovesnost je prenekateremu segla v srce. Udeležba je bila lepa (okrog 350 ljudi), pogrešali smo pa

140 mater je bilo na tem materinskem dnevu. One in vse občinstvo so pozorno prisluhnili dogajanju na odru.

več obhajancev. Po maši se je škof pomudil nekaj časa pri večerji z duhovniki, ožjimi sodelavci, pevci in narodnimi nošami.

Tudi *telovske procesije*, ki jo je vodil münchenski nadškof kardinal Ratzinger, se je udeležila naša skupina narodnih noš (zvečer so jo kazali po bavarski televiziji) in nekaj drugih naših rojakov. Fotografске in filmske kamere so našo skupino kaj rade „lovile“ na celuloid.

Dva *izleta* sta zaključila naš program preteklega delovnega leta;

Moški zbor „Domači zvon“ poje na materinskem dnevu v Esslingenu 14. maja 1978.

4. junija smo obiskali Königssee (55 udeležencev, sončno vreme, potovanje z avtobusom in ladjo, pešpot v goro in sneg, kepanje), 17. junija pa s šolarji Eibsee pod Zugspitze (oblačno, a brez dežja, igranje pri smuški skakalnici, dve uri peš okrog jezera, petje, dobre volje na pretek).

Poleg teh prireditev smo se zbirali vsako nedeljo k *maši*, enkrat k *debatni uri*, dvakrat mladinci k *razgovoru z mladimi*, trikrat ministranti k *srečanju ministrantov*.

Po počitnicah bomo spet začeli s „polnim programom“. Res je, da se slovenska družina na Bavarskem krči, res je pa tudi, da je ta proces veliko počasnejši, kot smo sprva računali, in da se v naše župnijsko življenje vključuje še vedno novi slovenski kristjani. Ker je „rezerve“ — Slovencev v Münchnu in okolici — še vedno več tisoč, upamo, da bo naša župnija še precej let lahko lepo delovala.

WALDKRAIBURG

K *slovenski maši* prihajamo dvakrat na mesec — tudi v počitniških mesecih nam je slovenski duhovnik tu maševal. Obenem skuša povezati našo slovensko družino v Waldkraiburgu z *obiski* — že več kot trideset jih je opravil. Namen nas vseh je, zaživeti kot resnična družina, kjer bo vladala pristna in dejavna krščanska ljubezen. Ob zavesti in sodelovanju

Med binško srečanjem v Vadsteni.

vseh rojakov v tem kraju nam bo to gotovo uspelo.

ROSENHEIM

V avgustu nismo imeli *slovenske maše*, ker so imela podjetja počitnice. Ostale mesece je pa maša vsaka dva tedna. Ker zajema to versko središče tudi druge kraje, npr. Traunstein, Traunreut, bi bilo prav, ko bi rojaki s teh področij prihajali k tem slovenskim mašam. Prek dušnopastirskih obiskov in razgovorov bo morda ta cilj dosegljiv.

V bolnišnici v Bad Trisslu leži že nekaj časa slovenska bolnica iz Augsburga. Skušamo jo redno obiskovati.

nizozemska

Vseslovensko romanje v Heerlenu, združeno z materinsko in očetovsko proslavo v Heerlerheide je prav lepo uspelo. „Zvónova“ pesem je blago napolnila cerkev na Sittarderweg.

Materam in očetom so zapeli: „Škrjančki“ in „Zvon“. Društvo sv. Barbare je vse navzoče prijateljsko pogostilo. Opazno je, da Društvo sv. Barbare v naši skupnosti vrši odlično vlogo. Misli na vse in dela za vse. Dolžni smo mu hvaležnost, katero naj bi izrazili tudi v dejanjih, ne samo z besedami. To se pravi, da smo povabljeni k ZANESLJIVEMU SODELOVANJU!

„Zvon“, ki bo prihodnje leto slavil svoj *zlati jubilej*, je v maju

imel svojo prireditev v Eygelshovenu. Najel je največjo dvorano v kraju in lepo uspel. Razume se, da je stvar bila dobro organizirana. Vsi so delali. Čestitamo!

V septembru bo naša delavnost po poletnem odmoru spet oživila. Pogumno in složno na delo!

Vabimo na „*Slovenski dan*“, ki bo 23. septembra popoldne v Eisdeniu.

Imamo že „*Družinsko pratiko*“ za 1979. Pridite ponjo — ne bo vam žal!

švedska

BINKOŠTNO SREČANJE V VADSTENI

Prve binškoosti se na svojski način ponavljajo tudi v Vadsteni. Prebivalci tega mesteca na obali Vätterna so 14. maja prisluhnili govoric, ki je njihova ušesa niso javena.

Že ob pol enajstih so se z osebnimi avtomobili pripeljale tri družine iz župnije Boras. Kmalu za njimi so prispeli tudi rojaki iz Köpinga, Eskilstune, Stockholma, Örebroja, Jönköpinga, Göteborga, Landskrone in drugih krajev Švedske: nekateri z avtobusi, drugi z lastnimi prevoznimi sredstvi.

Stari znanci so se zopet srečali. V vrtu samostana sv. Brigite je bilo začutiti dih domovine. Povsod se je razlegala domača beseda. Romarsko vzdusje je v srcih nehote

Krst Sabine Kuhar v Göteborgu.

budilo spomin na Brezje, Ptujsko in Sveto goro ali na žeganje v domači župniji.

Pesem na začetku maše je bila ena sama prošnja za prihod svetega Duha. Maša je bila v samostanski cerkvi sester brigitink, narkar smo šli v procesiji v tako imenovano modro cerkev, kjer je pokopana sv. Brigita. Vsak da rad duška svojim čustvom, zato se ni bilo težko vključiti v ljudsko petje med mašo, procesijo in litanijami Matere božje, le ubrano petje pevcev, zbranih okrog orgel, nas je kdaj pa kdaj zapeljalo, da smo nehote utihnili in prisluhnili njihovemu petju.

Ob pridigi smo se skušali poglobiti v delovanje svetega Duha, poosebljene božje Ljubezni, ki nam v vseh okoliščinah vsakdanjosti daje moč za izpovedovanje vere in za življenje po njej.

Maševal je dr. Janez Zdešar, delegat slovenskih zdomskih duhovnikov v Zahodni Evropi. Prinesel nam je pozdrave narodnega ravnatelja slovenskega dušnega pastirstva zdomcev in izseljencev škofa dr. Leniča, ki se je našega srečanja želel udeležiti, pa zaradi birmovanja po ljubljanskih župnijah ni mogel priti. Pozdrave nam je poslal tudi dr. Branderburg, novi stockholmski škof. Od apostolskega delegata dr. Žabkarja pa smo prejeli pozdravni telegram.

Potem, ko smo se okrepčali z juho in pristnimi kranjskimi klobasami, se je začel popoldanski del srečanja, namenjen domači kulturi in razvedrilu.

S svojim nastopom so nas razveselile različne skupine in posamezniki.

Pevski zbor društva „France Prešeren“ iz Göteborga nam je za začetek zapel nekaj domačih, njihova folklorna skupina pa se nam je predstavila z belokranjskimi in gorenjskimi plesi.

Poleg tria sester Budja sta iz Landskrone nastopila še otroški zbor „Valovi“ in Beba Vitanc.

Svoje znanje in spretnost nam je pokazal tudi mladinski orkester „Dambos“ iz Göteborga, dalje mladi in otroci ter harmonikar

Jožko Meglič iz Köpinga in otroški zborček iz Jönköpinga.

Za vse, ki imajo nabrušene pete za ples, pa so s svojim igranjem poskrbele „Lastovke“ iz Landskrone.

Ko smo se razhajali, smo bili vsi istega mnenja: bil je lep dan, ki nas je duhovno osvežil. Vadstena je označena v našem koledarju kot praznik, ki se ne sme izpustiti. Kdor je bil enkrat tu, prihaja ponovno. Vsako leto nas je več.

Poslovili smo se z željo, da se na tem kraju zopet srečamo prihodnje binkošti, to je 3. junija 1979.

švica

Pred dopustniško sezono bi se radi srečali s čim več našimi ljudmi tukaj v Švici, tudi tam, kjer jih je prav malo. Zato precej nabiramo kilometre. Morda se prav ob srečanju z majhnimi skupinami najbolj čuti veselje in sreča slovenske domačnosti, ki je drugi narodi skoraj ne morejo razumeti. Kaj šele ob večjih srečanjih!

Podajamo vtise, ki jih je odnesla Švicarka s srečanja Slovencev.

„Rada bi podala nekaj vtisov, ki sem jih kot Švicarka doživljala s Slovensko misijo ob proslavi materinskega dneva 21. maja v Zürichu.

Ob 16. uri smo se zbrali k maši v kriпти dobrega Pastirja. Mamice, očetje in veliko otrok so skoraj popolnoma zasedli veliko kriпто. Otroški zbor je zelo lepo, zbrano in doživeto zapel vstopno pesem in nas prenesel v svečano razpoloženje. Med mašo so ljudje ob spremljavi orgel peli tako navdušeno in melodiozno, da sem bila kar prisiljena peti z njimi, čeprav ne znam slovensko.

Po službi božji smo bili vsi povabljeni v farno dvorano, ki je bila zelo okusno okrašena s cvetjem in zelenjem. Na odru je nad sliko matere, ki reže kruh otrokom, klical velik napis: *Mati, tisočkrat hvala!*

predragi braki!

Eden največjih sodobnih teologov nemški jezuit p. Karl Rahner je pred kratkim v razgovoru z urednikom „Družine“ povedal med drugim tudi tole:

„Če je ljubezen do bližnjega predpogoj in posledica ljubezni do Boga, potem ne smemo misliti, da gre za zgolj zasebni odnos posameznika do drugih. Ljubezen do bližnjega v krščanskem pomenu ima tudi posebno družbeno in politično razsežnost. Človek, ki hoče bližnjega resnično ljubiti, je dolžan tudi storiti vse, kar more, da postanejo družbeno-politične strukture njegove družbe takšne, da pogojujejo svobodo in razvoj bližnjega, da ga ne zaslužnjujejo in ne izkoriščajo ter ga ne uvajajo v nepravilne odnose.“

Te besede uglednega teologa so v izrazu malo težke, po vsebini pa zelo jasne. Preprosto izraženo je p. Rahner povedal, da se mora krščanska ljubezen do bližnjega nanašati tudi na boljšanje družbe, v kateri ta živi. Če to povemo s primerami: zavzeti se moramo za svoje rojake (omenjeni teolog je sicer govoril o vsakem bližnjem, a prava ljubezen se mora začeti doma), če so v zdomstvu drugorazredni državljani, če nimajo v zamestvu svojih narodnih pravic, če se jim doma kršijo osnovne človekove svoboščine; le tako je naša ljubezen verovna.

Lepo vas pozdravljamo!

Uredniki

Otroci naših rojakov so nastopili na letošnji materinski proslavi v Oltenu.

Bilo nas je preko 150, ki smo polni pričakovanja zrlji na oder, ko je skupina otrok, izmenoma posa-

mezniki in cela skupina začela s hvalnico materi. Kako ljubki so bili ti otroci žarečih obrazov in z vrtnico v roki, ki so jo na koncu odnesli vsak svoji mami! Ves otroški zbor ali posamezne skupine in celo pogumen solist so nas obdarovali s pesmicami, ki so se jih naučili med letom (pesmi iz Prekmurja, Štajerske, Kranjske, Koroške, Rezije).

Vse je potekalo tako čudovito skladno, čeprav se otroci niso mogli skupno vaditi, ker živijo raztreseni po celi Švici. Koliko pridnosti, potrpežljive vztrajnosti in truda je moralo biti vložene v vsako pesem! Ena deklica nas je razveselila z igranjem na klavirju (slovenske narodne) in še naj-

slovinci ob meji

KOROŠKA — Farne otroške skupine so priredile v Šmihelu pri Pliberku „Otroški dan“. Nastopilo je 13 skupin s 470 nastopajočih otrok. — Za profesorje Slovenske gimnazije v Celovcu, za učitelje ter študente slovenščine se je vršil v Celovcu tridnevni slavistični seminar s strokovnimi in perečimi predavanji. — Odlok državnega predsednika o ukinitvi procesa proti štirim selskim fantom, ki so ugrabili volilno skrinjico, je povzročil pri nemškem časopisju na Koroškem hudo kritiko, čeprav je isti predsednik pomilostil nekaj let prej vse „Tafelstürmerje“ iz leta 1972. — V Globasnici so proslavili 75-letnico, kar so ustanovili Katoliško slovensko izobraževalno društvo. — V Žitari vasi so organizirali srečanje moških pevskih zborov iz Podjune. Nastopilo je šest zborov. — Slovenska katoliška mladina se je zbrala v Škocijanu v Podjuni na „Mladinski dan“. Razpravljali so o človekovih pravicah. Udeležilo se ga je 700 mladih. — Slovenska in Vetrinjska (nemška) gimnazija sta priredili skupen koncert, katerega cilj je bil spoznavanje in razumevanje med Slovenci in Nemci. — Tradicionalna zaključna akademija Slovenske gimnazije v Celovcu je bila posvečena predvsem 100-letnici

Otona Župančiča. Poleg gimnazijcev je nastopil tudi dekleški zbor sestrške šole iz Št. Petra pri Št. Jakobu v Rožu. — Zvezni kancler dr. Kreisky je uradno obiskal Slovensko gimnazijo v Celovcu. Kljub toplemu vzdušju je predsednik vlade izjavil, da ne more dati nobenih obljub glede na probleme, ki mu jih je vodstvo zavoda predložilo. — Ziljsko svatbo v pesmi, besedi, plesu in glasbi je priredilo šentjankovsko prosvetno društvo „Rož“ na Brnci, v Selah ter v Šmihelu pri Pliberku. — V okviru „Krščanske kulturne zveze“ je gradiščanska folklorna skupina „Kolo Slavuj“ gostovala v Šmohorju na Zilji, v Bistrici v Rožu in v Škocijanu v Podjuni. — Glasilo NSKS „Naš tednik“ je obhajal 30-letni jubilej. Medtem ko je bil tednik včasih dosledno krščansko usmerjen, ga je zadnja leta zaneslo preveč na levo, da se dostikrat več ne loči od režimskega časopisja v Sloveniji, kar tedniku gotovo ni v čast, če hoče ostati krščanski in demokratičen. — 70 let že deluje „Narodna šola“ v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu. Le leta 1941 so jo nacisti ukiniteli ter šolske sestre, ki jo vodijo, pregnali. Iz nekdanje ljudske šole je postala gospodinjstva šola z eno- in triletnim tečajem. — V stolnici v Celovcu je bil 29. junija posvečen v duhovnika g. Jože Valeško iz Pliberka. Novo mašo je daroval 9. julija. — Tovarna „Elan“, ki izdeluje smuči, hoče postaviti tovarno pri Brnci, čemur se koroški „Heimatdienst“

zoločno upira, čeprav je potreba po delovnih mestih na Koroškem še posebno velika.

GORIŠKA — V novem Avditoriju v Ulici Roma v Gorici se je vršilo VI. srečanje dijakov Primorske. Udeležilo se ga je 12 višjih srednjih šol. Vseh nastopajočih slovenskih dijakov je bilo okrog 700. — Po več kot 20 letih je dobila Gorica slovenskega novomašnika. 24. junija je bil posvečen v Ogleju v duhovnika Vojko Makuc. Naslednjega dne je imel pri Sv. Ignaciju v Gorici novo mašo. — Trgovinska zbornica v Gorici je priredila mednarodni vzorčni sejem (Espomego). Čeprav je bila za Italijo najmočnejše zastopana Jugoslavija, so se prireditelji dosledno izogibali slovenščini. — Dijaški dom „Alojzijevišče“ kateremu je fašizem zaplenil in prodal stavbo in jo do danes ni vrnil nazaj, se je preselil v popravljeno hišo, ki je bila nekoč last msgr. Pavlice. Hišo je blagoslovil nadškof Cocolin. Pri blagoslovlitvi so manjkali zastopniki goriskega mesta. Morda jih je zadrževala slaba vest, ker še niso popravili fašistične krivice. — V Nabrežini je pevski zbor „Igo Gruden“ obhajal desetletnico delovanja. Ima dekleški, moški in mešani zbor. — Enotna nižja srednja šola „Ivan Trinko“ v Gorici je imela 324 obiskovalcev, ki so bili razdeljeni v 14 razredov. Poučevalo je 34 učnih moči. — Ob volitvah v pokrajinski svet je bila na listi „Slovenske

manjša nam je povedala svojo pesmico.

Po pesmih in recitacijah otrok, ki niso le mamicam, ampak gotovo vsem prisotnim vzbudile veselje in občutek povezanosti v ljubezni, pa tudi nekaj bolesti in domotožja, so prikazali še igrice „Rdeča kapica“, kar je zelo prezelo predvsem otroke.

Medtem je iz kuhinje vedno bolj dišalo po pripravljenih slovenskih specialitetah. In ko je bilo poskrbljeno za duha, so prišle na vrsto še varne dobrine — odlične kranjske klobase, slovenska potica in druge dobrote, s katerimi so se izkazale slovenske mamice. Slovenski ansambel Hledè iz Števerjana pri Gorici (Italija) v narodnih no-

šah je prevzel oder. Razpoloženje je raslo. Pevci in muzikanti so igrali tako veselo in živahno, da so kmalu pritegnili k plesu, in ob igranju kóla ob slovenskih vižah ni prav nobeden ostal na svojem mestu.

Veseli, srečni obrazi ljudi, ki so močno občutili, da spadajo skupaj, da se s skupnimi pripravami in naporu, s skupnim veseljem krepi in ohranja družba, nam dajejo nekaj trajnega ob takem srečanju.“

Obračamo se na naše verne Slovence doma in po Evropi in na njihove dušne pastirje z vabilom na naše vsakoletno romanje v *Einsiedeln*, ki bo letos v nedeljo, 24. septembra. Že 10 let se nas zbira to nedeljo okrog 600 Slovencev iz

Švice. Ko imajo Hrvati svoje romanje, pride na desetine avtobusov od doma in vseh koncev Evrope in pripelje nekaj tisoč ljudi iz pobožnih, narodnostnih in turističnih razlogov. Zakaj ne bi letos, ko je desetletnica naše Slovenske misije v Švici, tudi mi podobno manifestirali naše slovenske vernosti pri Mariji v Einsiedelnu v Švici? — Dopoldne ob 10. uri bo predavanje dr. Suštarja, opoldne škofova maša, popoldne program. — Računajte s tem in pridite!

DOPISNIKOM: Zaradi pomanjkanja prostora smo morali odložiti nekaj slik in besedila za prihodnjič. Prosimo za razumevanje.

Uredništvo

skupnosti“ izvoljena za deželno poslanko Marija Ferletič. — Goriški nadškof Cocolin je sklenil, da bodo Slovenci ob reformi škofijske kurije dobili svojega zastopnika, ki bo odgovoren za slovensko dušno pastirstvo v njegovi nadškofiji. Izjavil je, da si bo prizadeval, da dobé Slovenci tudi v javnem življenju polno priznanje. — Slovensko kat. prosvetno društvo „F. B. Sedej“ v Števerjanu je priredilo že osmič festival domače glasbe. Nastopilo je 25 različnih ansamblov.

TRŽAŠKA — Deželni zbor v Trstu je sklenil zakon o družinskih posvetovalnicah. V zakonu je zagotovljena tudi pravica do rabe slovenskega jezika. — Tržaški skavti so priredili pri Trnovci v devinsko-nabrežinski občini „Jurjevanje“, ki se ga je udeležilo nad 250 ljudi. — Neznani storilci so oskrnili cerkev v Borštu in napravili okrog pol milijona lir škode. — Na listi „Slovenske skupnosti“ je bil izvoljen v deželni svet „Furlanija-Julijska krajina“ Slovenec dr. Drago Štoka. — Slovenskih glasov je bilo pri volitvah junija v Trstu manj kot pri prejšnjih volitvah. Na žalost premnogi Slovenci volijo italijanske stranke, predvsem komunistično in socialistično stranko, nekateri tudi krščanske demokrate, kar slabši slovensko navzočnost v zakonodajnih zborih. — Vsega skupaj je bilo ob volitvah izvoljenih: 10 Slovencev dva v deželni svet, trije v goriški in pet v tržaški pokrajinski svet.

slovinci po svetu

ARGENTINA — Leta 1970 je pogorelo „Zavetišče pod skalco“ v Bariloških Kondiljerah. Tega so prav pred prihodom zime spet obnovili slovenski ljubitelji planin. — Tridesetletnico svojega delovanja je proslavil Pevski zbor „Gallus“ v dvorani Slovenske hiše v Buenos Airesu s slavnostnim koncertom. Zbor je predvajal kantato pok. dr. Franceta Cigana „Ustoličenje karantanskih vojvod“. — Šolski otroci so praznovali mladinskega zavetnika sv. Alojzija najprej v cerkvi, nato pa v dvorani Slovenske hiše s pravljico igrano „Kraljica palčkov“. — Po vseh krajih, kjer so se naselili slovenski begunci, so slovesno praznovali 30-letnico prihoda v Argentino. — „Zedinjena Slovenija“ je priredila veličastno spominsko proslavo žrtvam revolucije v Slovenski hiši v Buenos Airesu. Glavni govornik dr. Marko Kremžar je v govoru poudaril našo dolžnost pričevanja za resnico. — Na župniji sv. Mihaela v Moronu je daroval biserno mašo nekdanji vrhniški dekan g. Ciril Milavec. — Prvi letošnji kulturni večer, ki jih prireja Slovenska kulturna akcija v Argentini, je bil posvečen pesniku dr. Otonu Župančiču ob stoletnici rojstva.

ZDA — V Jolietu je za levkemijo umrl 11. junija župnik slovenske župnije g. Roman Malavašič. Po-

kojni je bil v taboriščnih letih dušni pastir v Judenburgu in potem v Trofaiah na Štajerskem. — Ljubljanski ojekt „Gallus“ je priredil v ZDA 47 koncertov. Posebno so se ga razveselili newyorški Slovenci, katerim je pel na cvetno nedeljo pri fari sv. Cirila. — Šolski otroci župnije Marije Vnebovzete v Clevelandu so pripravili lep materinski dan. — 1. in 2. julija se je vršilo že tridesetič vseslovensko romanje k Mariji Pomagaj v Lemont. — Slovenska mladina iz Clevelanda je pripravila lepo spominsko proslavo po končani vojni nad 12.000 pobitim Slovincem. — Petkratni guverner države Ohio in dvakratni zvezni senator Frank Lausche je obhajal zlato poroko. — Mladi harmonikarji so navdušili v dvorani pri Sv. Vidu v Clevelandu s koncertom navzoče občinstvo. — Pri Sv. Kristini v Euclidu so imeli slovenski misijon. — Slovenska telovadna zveza v Clevelandu, ki nadaljuje s tradicijo nekdanjega „Orla“, je v avditoriju pri Sv. Vidu priredila zanimiv telovadni nastop. — Slovensko torontsko gledališče je gostovalo z opereto „Na planincih naših“ v Fairfieldu (Conn.) in v New Yorku. Povabili sta jih slovenski verski središči. — Slovenska župnija sv. Štefana v Chicagu je doživela hud udarec. Umril je njen dolgoletni organist, nekdanji sodnik g. Alfred Fischinger. Njegovo delo je prevzel dr. Lojze Arko iz Lemonta, ki bo igral in vodil cerkveni farni zbor.

naša lučka

MURI IN MACA

Na jedilnem listu zbrana je najboljša mačja hrana. Bela smetanova juha, cmok iz ribanega kruha, mačji žganci, mačja šara, mačji golaž in obara, a za lačne mačje strice so na voljo krvavice.

Glavni kuhar maček Žane praži jetra in možgane, peče ribe, kuha rake, fine zrezke in omake.

Tu je mleko, tu je kava, tu je sir in zelenjava, tu je mačji grah v rižoti, mačje torte in kompoti in za sladkosnede sinke tudi mačje palačinke. Muri naroči za Maco cmoke in pečeno raco,

zase pa kokošjo juho in govedino s prikuho. Pod zeleno senčno smreko pijeta ledeno mleko in od fine hrane sita mačjim šalam se smejeta in tako na vse strani hitro mačji čas beži.

Kajetan Kovič

JEZ

Če hoče človek izkoristiti moč divje živali, mora žival ukrotiti in jo naučiti koristno delati. Tudi divjo silo deroče vode je treba ukrotiti. Taka voda dan in noč rije po rečni strugi. Pri tem spodjeda bregove in odnaša dno rečnega korita. Ko se odtrga v strugo del obrežja, se s kamenjem vred zavali vanjo tudi plodna zemlja. Da bi preprečili tako uničevanje tal in smotno izkoristili vodno silo, reko zaježimo. Zaježena voda pada le še po primerno zgrajenih strminah, ali pa teče po odtočnih ceveh k vodnim kolesom in turbinam, ki ženejo mline, žage in električne generatorje. Pred visokimi jezovi hidrocentral nastajajo velika jezera. Ob njih vidimo čolnarne in letne kopalniške hišice.

KOMPAS

V okrogli medeninasti škatlici se gibko vrti kratka magnetna igla nad podlago, ki kaže strani neba: sever (S), jug (J), vzhod (V), zahod (Z), severovzhod (SV) in severozahod (SZ), jugovzhod (JV) in jugozahod (JZ).

Nekdo sredi gozda vzame v roko kompas. Ko se igla umiri, zasuče

škatlico tako, da igla magnetnica prekrije smer, označeno *sever-jug*. Takoj ve: „Pred menoj je sever, za menoj jug, na desni vzhod, na levi zahod. Ker sem prišel v gozd iz severozahodne smeri, se moram vrniti domov v jugovzhodni.“

Na podoben način ugotavljajo strani neba s kompasom že stoletja mornarji in raziskovalci ne-

božji otroci radi delajo

Starši delajo za otroke, ker jih imajo radi. Pri delu uporablja mama metlo, krpo, krtačo, šivanko, likalnik, kuhalnico, ata pa kladivo, žago, klešče, sveder, pero, ravnilo, svinčnik. Ko bi ata in mama ne delala, bi bili otroci lačni, žejni, umazani, strgani, ubogi, nesrečni.

Tudi Jezusovi starši so delali. Marija je prala, kuhala, šivala, čistila. Jožef pa je tesal, sekal, žagal, zabijal žeblje, oblal. Pri tem je uporabljal oblič, sekuro, žago, kladivo, dleta. Marija pa ognjišče, lonce, kuhalnice, vodo, nit. Jezus jima je pri delu pridno pomagal. Vedel je, da ju še nima dovolj rad, če naredi le to, kar mu ukažeta. Zares rad ju ima šele takrat, kadar jima sam od sebe pomaga. Zato je sam od sebe rad namesto njiju vršil vsa lažja dela.

Katera dela lahko opravlja otrok? Briše posodo, pometa, čisti čevlje, nosi drva, pospravlja stanovanje, postilja postelje.

Vse to je Jezus rad delal. Dela se ni nikoli branil ali se mu izmikal. S svojim delom je pokazal, da je dober otrok, ki ima rad Boga in vsakega človeka.

Kdor noče delati, je lenoba. Lenoba je pa vseh grdob grdoba.

Vrata so se sunkovito odprla. V kuhinjo je pridiral Blaž in kričal: „Nikoli me ne boš ujela!“

znanih ozemelj, v zadnjih desetletjih pa tudi letalci. S tem se orientirajo: najdejo pravo smer vožnje, poti ali leta.

DOMAČA SOLA

● Naslednje besede ali besedne skupine razvrsti v tri stolpce pod besede gora — dolina — reka: izliv, se dviga, prepadna stena,

Za njim je prisopihala njegova sestra Stanka.

Lovila sta se. A kako? Njuni čevlji so bili polni blata, ki je puščalo na tleh grde madeže.

Njuna mama, ki je sedela za šivalnim strojem in pridno delala, je bila vsa prepadena. Pravkar je bila počistila kuhinjo. Preden je utegnila kaj reči, se je Blaž pognal za zaveso, da bi ga Stanka ne mogla ujeti. Kmalu pa je s kosom odtrgane zaveso telebnil po tleh.

„Ne morem več,“ je zajokala mama in se z glavo naslonila na šivalni stroj. Vse delo, ki ga opravlja skupaj z atom od jutra do večera za otroka, ta dva uničujeta. Doslej jima še na misel ni prišlo, da bi prijela za kakšno delo in staršem pomagala. A ko vidita svojo dobro mamo jokati, ju je sram.

Prosita jo odpuščanja in, ko mama odide v službo, sama od sebe počistita vse stanovanje in ga pospravita. Tudi vse čevlje spravita v red.

Odslej rada opravljata vsa taka dela.

Premislil bom, kako in kje bom atu in mami pomagal. Vsako jutro bom prosil Jezusa, naj mi da bistre oči, da bom takoj opazil, kje lahko kaj pomagam, in dobro voljo, da bom pripravljen tisto tudi storiti. Sam tega ne zmorem. Z njegovo pomočjo bo pa šlo.

odprta, slap, leži, sleme, osojna stran, sončna, levi breg, bistra, zelena, strma, teče, pobočje, prelaz, globina, slap, vznožje, vir, struga!

● Katere glasove slišiš, če — stopiš na suho listje, odlomiš debelo vejo, lovec ustrelji, vržeš kamen v vodo, nepazljivo stopaš po blatu?

● V posameznih stavkih povej, ki se dogaja, kadar slišiš pljuskanje, škripanje, žvenketanje, šumenje, tleskanje, trkanje, praskanje, lomstenje, cvrčanje, pedpedikanje, odmev!

● V dva stolpca razvrsti besede, ki izražajo dobro ali slabo razpoloženje: vesel, mrk, jezen, razigran, zadovoljen, nejevoljen, dobre volje, zaskrbljen!

● Uporabi izraze: vesel kot ptič, pod milim nebom, čez drn in strn!

● Vpiši manjkajoče črke: luk . . a, kap . . a, čap . . a, kroš . . a, met . a, vož . . a, grad . . a, moš . . a, češ . . a, lad . a, češp . . a, ška . a, sab . . a, luk . . a, štok . . a, grab . . e, skor . a!

● Poišči imena živali in rastlin,

ki so skrita v stavkih: Ta je pa bosa! — Gloda kost. — Živimo v Mariboru. — Knjigo je skrjal za klobove v omari. — Če se napijem vode, nisem žejen.

UGANKA

*Fantič nima kapice,
kapica ima fantička.
Prišumele sapice,
niso vzele kapice
vzele so fantička.*

(pojez)

**kdor
laže,
krade**

Jalovec s Slemena.

JANEZ SONCE

nadaljevanje s str. 19

ce in mu položil roko na ramo. „Vidite, velečenjeni Turjačanček, stvar je ta, da bi vas smel v tem trenutku prebosti in izročiti satanu, kjer vam je že mesto odkazano. A ker nimate orožja, vas nočem umoriti, da bi se mi ne očitala neplemenitost. Svetujem pa vam, Jurij Ljudevit, da si poiščete še pred nočjo spovednika, če vam je ljuba sreča večnega življenja. Pri poti,“ je vitez nadaljeval, „ki vodi navpik k turjaškemu gradu, rase stara bukev in njeno vejevje se razteza čez pot.“

„Kaj je s tistim vejevjem?“ je vprašal Jurij Ljudevit porogljivo.

„Danes še greste na Turjak, ali ne?“

„Svoje življenje lahko brez skrbi zastavite, gospod vitez, da pridem tja.“ Jurij Ljudevit se je pri tem glasno smejal.

„Da pridete tja, je mogoče. Ali se pa tudi vrnete, o tem je dvomiti.“

„Tudi vrnem se, gospod vitez. Za to so mi poroštvo kopita mojega konja in ostrina mojega dobrega meča, ha, ha. Zbogom, gospod Sonce!“

Že je hotel vstopiti v dvorano, a oni ga je držal.

„Ni vam torej neznana stara bukev pod turjaškim gradom. Ne hitite tako zelo! Povedati moram še nekaj. Jutri na vse rano bo visel nekdo na vejevju tega drevesa in burja, če bo po dolu brila, bo majala vejevje in ž njim se bo zibalo tja in sem truplo mrtvega moža.“

„Mogoče, a toliko vem, da tisto truplo ne bo moje, gospod Sonce. Za take šale mi je moje pregrešno telo preljubo, predrago, ha, ha.“

„In vendar bo to vaše truplo, Jurij Ljudevit, seve, če imate še pogum, hoditi v takih razmerah na Turjak.“

„Sedaj imam poguma več kot prej. Veselilo me bo, videti vas ondi; vas in morda tudi vašo prekrasno ženico Ano Rozino. Ha, ha.“

S temi besedami je odhitel v dvorano. Janez Sonce pa je škripaje stopal po širokih stopnicah navzdol. Navdajala ga je samo ena misel: da ima še nocoj, to noč, na Turjak in da mu je prehiteti brezbožnika, kateremu so morda že sedlali konja, ki naj ga ponese jadrnih nog do strmega gradu. Obupno je premišljal svoje obupno stanje, v katerem mu ni bilo skoraj rešitve. Da je tičala Ana Rozina nekje v skrivnih sobanah na Turjaku, o tem ni mogel vitez Sonce dvomiti. Besede, katere je kričal Jurij Ljudevit svojemu hlapcu na dvorišče, so mu bile jasne in jasno mu je bilo tudi, da je nočna pot, na katero se je mladi plemič odpravljal, v zvezi z — Ano Rozino.

Moral je zabraniti zlodejstvo, ki se je hotelo izvršiti v pozni noči na samotnem gradu. Ali kako? Bil je sam in od celega sveta zapuščen. Morda se je v istem hipu že poslavljaj Jurij Ljudevit pri visokih gospodih in morda bo v trenutku, gnan od strašne strasti, dirjal po cesti proti dolenski strani. Črna tema se je hotela Janezu Soncu napravljati pred pogledom in malodane je menil, da mu je obupati, da mu ni rešilne misli.

Vtem je bil prekoračil stopnice in stopil na širono dvorišče. Hlapec Cesare je še vedno vodil iskrega konja po tlaku in pravil tovarišem, da ima še danes na Turjak.

„Kaj bosta tam?“ ga je nekdo vprašal.

„Ali meniš, da vem?“ je Cesare jezno odgovoril. „Ta diavolo ni nikdar žensk sit in gotovo tiči tudi tu ženska vmes. Da bi se mu konj prevrnil po skalnatih potih in da bi si ta bastard polomil vse kosti po telesu! Vi boste spali na gorkem kakor piščeta, ki so zbrana kokliji pod perutmi, jaz pa bom prezebal kakor vrabec v zimi. Ma-ledetto!“

Janez Sonce je hitro prekoračil dvorišče, da bi ne čul daljših pogovorov teh surovih hlapcev. Gotovo tiči ženska vmes! Kdo je to bolje vedel od njega!

Ravno je hotel Janez Sonce zapustiti pri visokih vratih knežji dvorec, kar pokliče nekdo njegovo ime boječe, zamolklo. Pri temni steni je slonel dijak Vid in je bil še bolj raztrgano oblečen kakor navadno. Lakota se mu je kazala po celem tankem obrazu in oči so mu bile prav globoko upale. Cela podoba je napravljala vtis bede, siromaščine in zapuščenosti, prav kakor da je živel samo ob vodi in koreninah in da mu še teh ni ostajalo. Opiral se je na steno in stezal roki proti gospodu, ki je nehote obstal pred njim.

„Ubogi Vid,“ je dejal Sonce dobrovoljno, „kako si se usušil! Moraš pač stradati sedaj, ko pri nas ne dobiš ničesar.“

„Ne zaradi tega, ne zaradi tega!“ je ihtel mladenič.

„Ne morem ti pomagati, revče. Moja kuhinja je prazna in na ognjišču se nič več ne kuri. Vzeli so

mi mlado gospo, Vid, in sedaj moram sam stradati.“

„Gospod Sonce! Gospod — —!“ Vid je hotel govoriti, a bleda mu je zastajala v grlu in po bledem licu se mu je udrla debela solza.

„Lakota je huda kuharica,“ je izpregovoril vitez, „to vem predobro. Čakaj, tu imaš beneški cekin in glej, da živiš ob njem! Pojdi k očetom jezuitom in pomoli ondi sveti rožni venec, da bi me gospod Bog zopet združil z Ano Rozino!“

Vzdihovaje je iskal vitez v svojem žepu denar.

„Ne, ne. Nekaj drugega je, gospod Sonce.“

„Kaj,“ se je začudil vitez, „ti se braniš denarja? Vid, tega pa še nisem doživel in tvoj obraz tudi ne kaže, da bi ti denarja ostajalo.“

„Moj stric bi rad z vami govoril in to sem vam hotel povedati.“

„Tvoj stric. In kaj hoče pri meni?“

„O gospe Ani Rozini, pravi, da ve...“

„O Ani Rozini! In kje tiči tvoj stric?“

„Na vrtu, tam zadaj.“

„Na vrtu tam zadaj. In o gospe Ani Rozini ve, kje je? in midva še tukaj sloniva in trativa dragi čas! Popelji me k njemu, Vid! In v svilo te bom oblačil, tebe in tvojega strica, če mi pomagata v tej moji grozni stiski.“

V hipu je bil razvnet in je govoril tako glasno, da so postajali hlapci na dvorišču pozorni. „Bolj tiho govorite, gospod Sonce!“ ga je dijak opomnil. „Ne bilo bi dobro, če vas kdo čuje.“

„Pojdiva, pojdiva!“

Morala sta čez dvorišče. Ker pa so prihajali in odhajali tistega dne tuji obrazi malone vsak trenutek, jima vhoda na vrt, ki je ležal za knežjim dvorcem ni nihče branil.

O tem vrtu in njegovih krasotah smo že na drugem mestu pisali. Tistega dne je mrgolelo pidihih delavcev po stezicah in gredicah. Pripovedovalo se je med meščanstvom, da bo cesar Leopoldus hodil na sprehode v ta vrt. In bolj poučeni so za gotovo vedeli, da se med veselnicami, katere je hotela prirediti visokemu vladarju mogočna obitelj Turjačanov, naha-

Planica — Tamar.

ja tudi lov na kunce, ki so jih obilo redili po vrtnih goricaah za knežjim dvorcem. Ta veselica je imela namen, razveseliti nadvojvodo Viljema. Prihajal je v cesarjevem spremstvu in vedelo se je o njem, da kunce strastno rad strelja.

Ko sta vitez Sonce in njega siromašni spremljevalec stopila na vrt, so se mnogoštevilni težaki še vedno trudili v polni marljivosti. Čistili so pota, pilili travo, prilivali cvetju in opravljali druga taka vrtnarska dela. Z veliko važnostjo so vlačili težke kose težkega škrlata in ga raztezali po potih in jemali mero, da bi vedeli, koliko bo tega dragega blaga treba, da bi se z njim pokrile steze, po katerih je imela stopati blažena noga prevzvišenega vladarja. Vmes so kričali nadzorniki in pazili z bistrim očesom, da niso kaj ukradli ali kaj dragocenega škrlata odnesli.

Po stranski stezi je krenil Vid proti tisti strani vrta, ki je segala malone do kapucinskega samostana. Ondi je raslo košato drevje, bodisi sadno, bodisi samo tako, ki je bilo za senco in pogledu v razkošje. Obilo je bilo sadja, rumelega in rdečega; vejevje se je šibilo pod njim in po zelenih tratih ga je ležalo na kupe. Ta stran vrta je bila tisto popoldne zapuščena in niti nadzornika ni bilo tu sèm, ker se je ravno vedelo, da tu ni bilo mogoče ničesar vzeti.

Na samotni kamniti klopi je čepelela sključena, grbasta oseba, ki je bi-

la v živem nasprotju z boginjami in bogovi, ki so se v svoji starogrški lepoti in nagoti kazali iz zelenja naokrog. A mož se tudi ni prav nič menil za te kamnite bogove in sploh za celo okolico. Nabral si je cel naročaj dozorelih hrušk in je sedaj mirno užival sad za sadom.

„Hej! Obetati in ne plačati! Čakaj, ti sraka turjaška, ne boš je popil sladke vode, če Kljukec noče! Ti hudič, ti!“

Tako je govoril sam pri sebi.

„Sočno je to turjaško sadje, to je res. A jaz čem denarja, cekinov, kakor mi je bilo obljubljeno. Brez Kljukca ne boš pihal kaše, moj Jurče, hi, hi!“

Smejale se je v začetku tiho. Ko pa je ugledal dijaka in viteza Sonca, ki sta jadrno po stezi prihajala proti njemu, se je pričel glasno smejati. Zlezal je še bolj vkup in z roko je tlesknil po tenkem trebuhu, kakor bi od samega veselja ne vedel kaj in kako.

„Že gre, že gre!“ je kričal s hripavim glasom. „Sveta Mati božja s Šmarne gore, ta bo odpiral usta, ko spozna pobožnega romarčka, ki ga je s količkom po glavi pretipal tisto noč. He, he! Človek vsak dan kaj novega doživi.“

Zopet je tleskal z roko po trebuhu.

mali oglasi

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● PREVAJALSKA PISARNA v Münchnu uredi uradne prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč: Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, telefon (089) - 14 13 702.

● PREVAJAM iz slovenščine v nemščino in obratno. Vse prevode sodno overovim. Prevode opravi hitro in poceni: MONIKA ZIBELNIK, Franz-Albert-Str. 12, 8000 München 50, tel. 812 30 59 — zvečer.

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLEED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik Vin-ko Levstik.

● Dragi rojak! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. Obrnite se na naslov: Gebr. HORZEN, Möbeltransporte, Biesenstr. 30, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. Telefon 02103-23 62. Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● NOVO ZGRADBO z gostilno (10 x 14 m), primerno za kmečki turizem, 10 sob izgotovljenih, 10 neizgotovljenih, gospodarsko poslopje, njive, gozd, ribnik, oddaljen le 30 m od poslopja, ugodno prodam zaradi preselitve. — Ponudbe pošljite na: Simon Kropič, Preloge 31, Zg. Ložnica pri Slov. Bistrici, Jugoslavija.

● NOVO HIŠO, takoj vseljivo, z vinogradom, v bližini Krškega poceni prodam. — Pojasnila daje: M. Hrstelj, Weisser Hof 6, 35 Kassel, BRD.

● KOMFORTNO STANOVANJE, novo, dvosobno, takoj vseljivo, v središču Domžal pri Ljubljani, prodam. Cena ca. 40.000. DM. — Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pošt-no pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 9)

● GARSONJERO v Ljubljani (Šiška), v II. nadstropju z dvigalom, po meri izdelana oprema, šele dve leti uporabljano, takoj vseljivo, ugodno prodam. — Pojasnila daje: Martin Keber, Heisenberg 8, 708 Aalen, BRD, telefon 07361 — 7 23 13.

● HIŠO (velikost 14 x 9,50 m) s centralno kurjavo in vodovodom, gospodarskim poslopjem (17 x 9 m) ugodno prodam. Zraven je 63 a ohišnice, to je: sadovnjak, brajde in vrt. Če kupec želi več zemlje, lahko še dobi njivo, travnik in gozd. Hiša je primerna tudi za kmečki turizem; od avtobusne postaje in trgovine je oddaljena 10 minut. Cena 100.000 DM. — Pojasnila daje: Henrik Fekonja, Gočova 54, YU-62235 Gradišče v Slov. gorica, Jugoslavija.

● DVOSTANOVANJSKO HIŠO, 240 kvadr. metrov stanovanjske površine, 50 kvadr. metrov novogradnje, okrog 600 kvadr. metrov vrta, terase, vse ograjeno, prodam. Hiša stoji prav v središču Rogaške Slatine (Foto Tonka), ima centralno kurjavo, telefon, asfalt do hiše, in je idealna za kakšno fino obrt (ne fotografsko) ter je takoj vseljiva. Cena 80.000 DM brutto. — Pojasnila daje: Jože Imenšek, Altenbergweg 3, D-873 Bad Kissingen, BRD.

● HIŠO z vrtom v Trebnjem na Dolenskem, ob asfaltni cesti, ugodno prodam. — Pojasnila daje: Ladislav Krevs, Wilhelmshöhe 9, D-5180 Eschweiler, BRD, tel. 02271 — 4 42 62.

„Gospodarsko-socialni problemi koroških Slovencev“

Ta knjiga je posebno aktualna zaradi pereče vsebine, ki še nikdar doslej ni bila tako temeljito obravnavana z vidika strokovnjakov — naših koroških rojakov. Prav zato je knjiga v času narodnega prebujanja in nove skupne zavesti naših koroških rojakov kažipot k novim nalogam, a hkrati tudi k obetajočim lepšim obzorjem.

Cena knjige 50.— šil. Pišite zanjo na naslov:

Katoliški dom prosvete „SODALITAS“, A-9121 Tainach-Tinje, Austrija.

pozor!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šillingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

skih demokratov nekaj izboljšav: boljšo informacijo o osrednji Sloveniji (kar je v oddaljenosti 13.000 km od domovine gotovo izredno težko), povezavo z ostalimi slovenskimi demokratičnimi gibanji v svetu, vsaj kakšno bolj blesteče časnikarsko pero (šablonski komentariji utrujajo), večjo dopisniško mrežo iz vsega slovenskega sveta. To noče biti kritika, marveč le misli za izboljšavo lista, ki ima v slovenskem svetu zaradi svoje naloge izreden pomen.

Listu želimo veliko poguma in vztrajnosti pri važnem in težkem delu.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Ramón Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina. Verski mesečnik. Naročnina za Evropo 15.—ZDA dolarjev.

DUHOVNO ŽIVLJENJE je začelo izhajati v Buenos Airesu pred 45 leti. Ko so se po zadnji svetovni vojni naselili tam novi naseljenci, so oni prevzeli izdajanje te revije.

Po svoji vsebinski plati je DUHOVNO ŽIVLJENJE menda edinstvena v vsem slovenskem prostoru (osrednjem, zamejskem, zdomskem in izseljenskem), saj hoče ostati na eni strani verska, na drugi pa le širi meje zanimanja do skrajnih mej tega področja.

Revija obravnava značilno zdomska vprašanja Slovencev v Argentini, splošno slovenske probleme in sodobna svetovna vprašanja; na vseh treh področjih imajo prednost seveda versko-moralna in cerkvena vprašanja. Esezistični članki so prepleteni z leposlovjem in ilustrativnimi izrezki iz časopisov. Reviji je dodana otroška priloga BOŽJE STEZICE.

Ali gojijo izdajatelji željo, da bi bila revija osrednje versko glasilo vseh slovenskih izseljencev po svetu in v kakšnem številu je DUHOVNO ŽIVLJENJE razširjeno po svetu, ne vemo. Za nove naseljence v Argentini je revija brez dvoma velikega pomena.

plašče

KJER PESEM IN VESELJE STA DOMA

Helidon Ljubljana, FLP 04-061/1-2

To sta dve plošči valčkov in polk ansambla bratov Avsenik.

A — TAM, KJER JE NAŠ DOM; ČEVAPČIČI IN RAŽNJIČI IN DOBRA KAPLJICA; ŠKOFJELOŠKI NAPEV; Z MARELO NAOBKROG; V GOZDNI SAMOTI; POTEPANJE S HARMONIKO.

B — SREČANJE V BEGUNJAH; SINJE MORJE, BELA JADRA; OBISK V LIPICI; PRI NAS DOMA; SANJAM O DOMOVINI; POZDRAV IZ KRANJSKE GORE.

C — OD LJUBLJANE DO MARI-BORA; V RADENCE POT ME PELJE; MOJA MOJCA; SONČNA BRDA; PRELEPI GORENJSKI SVET; OHCET NA BORLU.

D — Z GORA PREK JEZEROV DO MORJA; V TRESH KOROŠKIH DOLINAH; NEPOZABNI DNEVI; ZAKONSKE TEŽAVE; V POSTOJNSKI JAMI; GREMO NA GORENJSKO.

DESET VESELIH LET

Helidon Ljubljana, FLP 04-042/1-2

Ploščo je posnel instrumentalni trio Lojzeta Slaka, peli pa so Fantje s Praprotna ob desetletnici tega priljubljenega ansambla. Vse melodije so Slakove, le ena je narodna, eno pa je prispeval Niko Zlobko, ki je tudi večino ostalih pesmi priredil.

A — DESET VESELIH LET; PUSTNA; ZLATA CESTA Z MORJA; VPRAŠAJ SRCEI; ŠE VEDNO PRAZNUJEMO; TVOJE OČI.

B — DAN JE PUST; PIJ, GODEC, Z MANOI; OJA, OJA; ZUM, ZUM;

SE BOM NARIHTOVA; NE BOM JOKALA.

C — KRKA SANJAVA; EJ, SKUŠNJAVE; EN, DVA, TRI; TRAVNIKI SO ŽE ZELENI; FRKLJA; OB SREBRNI REKI.

D — TINCA; MENE NAJ PA SONCE GREJEI; JAKA ČAKA; EN PTIČEK JE PRILETEL; PRI STRICU MATICU; PA SPET BOM VZEL HARMONIKO.

radio

RADIO KÖLN:

Vsak dan od 15.30 do 16.00, ob nedeljah pa od 9.00 do 9.35 (vedno na kratkih valovih 41 in 49 m).

Na sporedu so dnevne novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja.

Poleg tega imajo Slovenci v ZR Nemčiji možnost, da pošiljajo prek kölnskega radia domov voščila, pozdrave in glasbo po želji. Naslov: Deutsche Welle, (Süddeutsche Europa-Redaktion), Postfach 100444, 5000 Köln 1.

RADIO VATIKAN:

Vsak dan ob 19.00 (na kratkih valovih 31,10; 41,38 in 48,47 m in na srednjem valu 196 m).

RADIO LONDON:

Vsak dan od 12.00 do 12.15 (na kratkih valovih 16, 19 in 25 m) in od 19.00 do 19.30 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m), ob nedeljah pa od 16.30 do 17.00 (na kratkih valovih 19, 25 in 31 m).

RADIO WASHINGTON (Glas Amerike):

Vsak dan ob 6.00 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m in na srednjem valu 251 m) in ob 7.15 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m).

Erscheinungsort: Klagenfurt

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Rot, 62 Offley Road, London S. W. 9 (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 83 56).

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 03124 - 23 59).

P. Štefan Kržišnik, Zisterzienser Stift, 6422 Stams, Tirol.

Ivan Tomažič, Albertgasse 48 („Korotan“), 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen.

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, B-6001 Charleroi, Marchinelle.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1/361-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Jure Rode, Collegio Pio Latino, Via Aurelia Antica 408, 00165 Roma.

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus, (Tel. 030-

785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030-784 84 34).

Ivan Ifko, 43 Essen-Alteneßen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0208 - 64 09 76 ali 64 11 72).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14 (Tel. 02129 - 13 92).

Mirko Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611-63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen, Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.

(Tel. 01/50 31 32).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).